

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA V OPAVĚ

MÍSTO PRO FOTO- GRAFII PIX.HOUSE ADRIAN WYKROTA

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

místo pro fotografii **PIX.HOUSE**

Adrian Wykrota

Teoretická diplomová práce

Opava 2019

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

místo pro fotografii place for photography **PIX.HOUSE**

Adrian Wykrota

Teoretická diplomová práce

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jiří Siostrzonek, Ph.D.

Oponent: MgA. Mgr. Ondřej Durczak

Opava 2019

ABSTRAKT

Předmětem této teoretické práce je analýza pozice dokumentární fotografie v Poznani (Polsko) v období 1956–2014 a představení místa pro fotografii Pix.house (galerie, festival fotografických knih Xprint, workshopy, vydavatelství), které působí v Poznani od roku 2014 jako občanská iniciativa a které prostřednictvím svých aktivit má výrazný vliv na vizuální vzdělávání mladých fotografů, příznivců fotografie a kulturní a umělecké veřejnosti. Tato práce popisuje, jak program a aktivity sdružení Pix.house ovlivňují propagaci a popularizaci dokumentární fotografie v oblasti umění i široce pojímané „nizkoprahové“ kultury.

Klíčová slova: vizuální vzdělávání, dokumentární fotografie, vizuální umění, fotogalerie, fotografická publikace, festival fotografických knih, fotografie v Poznani, dokumentární fotografie v Polsku, Pix.house

ABSTRAKT

The subject of this theoretical work is to analyze the position of documentary photography in Poznań (Poland) between 1956 and 2014 and to present the place for photography Pix.house (gallery, Xprint photobook festival, workshops, publishing house) operating in Poznań since 2014 as a grassroots initiative, which through its activities has a significant impact on the visual education of young adepts of photography and recipients of culture and art. This work describes how the activity of Pix.house affects the promotion and popularization of documentary photography - both in the field of art and in the field of broadly understood accessible culture.

Keywords: visual education, documentary photography, visual arts, photo gallery, photobook, photobook festival, photography in Poznan, documentary photography in Poland, Pix.house

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Mgr. Adrian WYKROTA**
Osobní číslo: **F170650**
Studijní program: **N8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory: **Tvůrčí fotografie**
Tvůrčí fotografie
Název tématu: **Pix.house - místo pro fotografii**
Téma anglicky: **Pix.house - place for photography**
Zadávající ústav: **Institut tvůrčí fotografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Předmětem této teoretické práce je analýza pozice dokumentární fotografie v Poznani (Polsko) v období 1956?2014 a představení místa pro fotografii Pix.house (galerie, festival fotografických publikací Xprint, workshopy, vydavatelství), které působí v Poznani od roku 2014 jako občanská iniciativa a které prostřednictvím svých aktivit má výrazný vliv na vizuální vzdělávání mladých fotografů, příznivců fotografie a kulturní a umělecké veřejnosti. Tato práce popisuje, jak program a aktivity sdružení Pix.house ovlivňují propagaci a popularizaci dokumentární fotografie v oblasti umění i široce pojímané ?nízkoprahové? kultury.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Drozdowski, Rafa, Fršckowiak, Maciej, Kruche Medium. Rozmowy o fotografii, Pix.house, Poznań 2017
Król, Karol, Crowdfunding. Od pomysłu do biznesu, dzięki społeczności, Crowdfunding.pl, Warszawa, 2013
Liboska, Tomasz, Odwrót, Pix.house, Poznań 2018
Michakiewicz, Wiktoria, Grygoruk, Karol, I love you dad, Warszawa 2017
Pištěk, Jerzy, Wykrota, Adrian, Nie, Pix.house, Poznań 2018
Piotrowska, Monika, Fotograf poeta. Katastrofa humanistów, Pix.house, Poznań, 2016
Rigamonti, Maksymilian, Afganistan jest w nas, Warszawa, 2013
Springer, Filip, Jeziorek, Maciej, Fragmenty, Pix.house, Poznań 2018
Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, Fotografia w Poznaniu 1956-2011, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011
Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, Poznańskie Towarzystwo Fotograficzne w Bazarze, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011
Zbierski, Piotr, Push the sky away, ódz, 2016

Vedoucí diplomové práce: **doc. Mgr. Jiří SIOSTRZONEK, Ph.D.**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání diplomové práce: **1. června 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. června 2019**

prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 2. června 2019

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji doc. Mgr. Jiřímu Siostrzonkovi, Ph.D. za podporu, věcné a cenné připomínky. Za čas a posudek k této práci pak děkuji oponentovi MgA. Mgr. Ondřeji Durczakovi. Děkuji Prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi za inspiraci, pomoc a otevřenost.

Za pomoc a inspiraci velmi děkuji všem pedagogům Institutu tvůrčí fotografie a také mým kamarádům a kamarádkám. Děkuji Ani a mým rodičům a prarodičům za podporu.

Prohlašuji, že práci jsem vypracoval samostatně za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna v Univerzitní knihovně SU v Opavě, knihovně Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie.

Adrian Wykrota

V Opavě dne 28. června 2019

Obsah

01.Fotografie v Poznani. Průřezový nástin (1956–2014) | s. 9

Má dokumentární fotografie v metropoli Velkopolska význam?

- a. Od osobnosti prof. Stefana Wojneckého přes Poznaňské fotografické sdružení a Svaz polských umělců fotografů Velkopolského regionu po Galerii pf – osobnost Janusze Nowackého a katedru fotografie na dnešní Umělecké univerzitě v Poznani
- b. Bienále fotografie v Poznani
- c. Festival fotodokumentu a činnost sdružení Instytut Fotografii ProFotografia

02.Místo pro fotografii? | s. 41

Příčiny založení galerie Pix.house.

- a. Prostorové nesnáze SPUF VR jako příčina nečinnosti?
- b. Od erotické videopůjčovny ke sdružení Pix.house

03.Činnost Pix.house (2014–2019) | s. 52

Popis a analýza činnosti galerie Pix.house v kontextu pozice dokumentární fotografie.

- a. Workshopy, vzdělávací činnost, otevřená setkání s fotografy
- b. Výstavy
- c. Soutěže
- d. Xprint – mezinárodní festival fotografických publikací
- e. Publikace a další vydavatelská činnost

04.Pix.house jako způsob propagace fotografie | s. 131

- a. Crowdfunding, čili financování fotografických aktivit skrze vybudování komunity příznivců fotografie
- b. Spolupráce s polskými a zahraničními institucemi

05.Shrnutí – závěr | s. 138

06.Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019) | s. 139

07.Seznam použité literatury | s. 175

01. Fotografie v Poznani.

Průřezový nástin (1956–2014)

Má dokumentární fotografie v metropoli Velkopolska význam?

Tato kapitola, která má sloužit jako úvod, si klade za cíl přiblížit vývoj fotografického média a s ním spojených iniciativ v Poznani v časovém období od roku 1956 (gomužkovské tání, období vrcholu politických, společenských a ekonomických změn, které souvisely se zhroucením systému komunistické diktatury po smrti J. V. Stalina¹. Toto období se vyznačovalo také kulturním oživením.) do roku 2014, čili do vzniku iniciativy místa pro fotografii Pix.house. Tématem našich úvah je pozice dokumentární fotografie a její podíl na utváření umělecké scény, která se věnuje oblasti fotografie v Poznani a vzdělává se v jejím rámci.

a. Od osobnosti prof. Stefana Wojneckého přes Poznaňské fotografické sdružení a Svaz polských umělců fotografů Velkopolského regionu po Galerii pf – osobnost Janusze Nowackého a katedru fotografie na dnešní Umělecké univerzitě v Poznani

Umělecké hnutí soustředěné kolem fotografického média v Poznani bylo v letech 1956–2014 silně svázáno s osobností profesora Stefana Wojneckého. Tento nestor fotografie je řazen k proudu neoavantgardy. Významně ovlivnil a organizoval poznaňskou fotografickou scénu. Wojnecki se narodil v roce 1929 v Poznani. V roce 1952 ukončil studium fyziky na Poznaňské univerzitě, dnešní Univerzitě Adama Mickiewicze. Fotografickou činnost zahájil v roce 1952 svým vstupem do Poznaňského fotografického sdružení. V roce 1971 se stal členem Svazu polských umělců fotografů (Związek Polskich Artystów Fotografików, v dalším textu jen jako SPUF), kde plnil řadu funkcí od předsedy Prezidia Ústředního výboru až po člena Umělecké komise SPUF.

Stefan Wojnecki je autorem několika desítek samostatných výstav. Své práce vystavoval na přibližně stovce polských a zahraničních skupinových výstav. K jeho nejdůležitějším výstavám patří:

- I. samostatná výstava, 5. 9. 1959 Salon PTF Poznań a KMPiK Szczecin
- Výstava prací pořízených pomocí velmi rychlé závěrky, 1. 9. 1965 Salon PTF v Poznani

¹ PWN, Encyklopedia, Październikowe przesilenie polityczne, dat. citování: 02.2018, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/pazdziernikowe-przesilenie-polityczne;3955311.html>

- Twarze (Tváře), 1. 9. 1969 Salon PTF v Poznani a Salon Wystawowy FASFP, Varšava
- Duogramy – Seria informacyjna (Duogramy – Informační série), 1. 9. 1972 Salon PTF v Poznani
- Sztuka alternatywna (Alternativní umění), 1. 9. 1974 Salon PTF v Poznani
- Hiperfotografia (Hyperfotografie), 1. 11. 1978 BWA Arsenał v Poznani, Galerie Foto-Medium-Art, Vratislav, KMPiK, Piła
- Fotografia swobodna (Svobodná fotografie), 27. 10. 1980 Jaszczurowa Galeria Fotografii, Krakov
- Retrospektywna (Retrospektivní), 1. 9. 1984 u příležitosti kvalifikačního postupu 2. stupně PWSSP, Lodž
- Wpisuję swoje uporządkowanie świata (Zapisuji své uspořádání světa), 1. 9. 1986 Mała Galeria ZPAF-CSW Warszawa („Wpisuję swoje przeżywanie świata (Zapisuji své prožívání světa)”) – Galeria FF, Lodž, – Galeria BWA, Lublin
- Szczeliny fotografii postmedialnej (Mezery postmediální fotografie), 1. 9. 2002 Łódzki Dom Kultury
- Alchemia szczelinowego otworka (Alchymie mezerovitého otvůrku), 1. 10. 2003 Górnośląskie Centrum Kultury
- Doświadczenie (w) fotografii (Zakoušení fotografie), 15. 5. 2012 Galeria Piekary, Poznań
- Kopa lat – 60 lat twórczości (Kopa let – 60 let tvorby), 1. 9. 2015 Muzeum Narodowe w Poznaniu

Wpisuję swoje uporządkowanie świata (Zapisuji své uspořádání světa), Stefan Wojnecki, 1985

Jednou z nejdůležitějších Wojneckého výstav byla retrospektiva „Pęknięcia – ku symulacji (Trhliny – k simulaci)“, představená v Městské galerii Arsenał v Poznani. Expozici doprovázela prezentace tvorby spřátelených umělců a sympozium věnované umělecké tvorbě Wojneckého. „Trhliny“ se umístily v první desítce žebříčku nejlepších výstav poznaňských umělců od roku 1989.

Vernisáž výstavy „Trhliny - k simulaci“, Galeria Miejska Arsenał, 1999 Stefan Wojnecki uprostřed u mikrofonu

Stefan Wojnecki za šedesát let tvůrčí práce obdržel řadu polských a mezinárodních ocenění, cen a důležitých vyznamenání. Umělecká tvorba Wojneckého byla pospána v řadě diplomových prací, článků a vědeckých a uměleckých publikací. Osobnost umělce se dočkala také biografických příspěvků, například v prestižních titulech Contemporary Photographers z roku 1995, Who is Who in the World z let 1999, 2000 a 2001, 2000 Outstanding Artists and Designers of the 20th Century, Złota Księga Nauki Polskiej 2000 – Naukowy Przełom Wieków (Zlatá kniha polské vědy 2000 – Vědecký přelom století), Współcześni uczeni polscy (Současní polští vědci), Złota Księga Nauk Humanistycznych (2004, 2013) (Zlatá kniha humanitních věd) a Złota Księga Nauki Polskiej 2006 – Naukowcy Zjednoczonej Europy (Zlatá kniha polské vědy 2006 – Vědci sjednocené Evropy).

Práce profesora Stefana Wojneckého se objevily v řadě uměleckých sbírek například ve sbírce Národního muzea ve Vratislavi, Národního muzea v Poznani, ve Sbírce bratří Bieńkowských, Artotéce fotografie Zelenohorské univerzity, ve sbírce Moravské galerie v Brně, Muzea dějin fotografie v Krakově a ve Sbírce Cezaryho Pieczyńského (galerie Piekary).

„Průvodní ideou mé tvorby je penetrující umění. Pod tímto pojmem chápu umění, které se zabývá samo sebou – je obráceno ke svým vlastnostem a závislostem, prozkoumává zákoutí, místa kontaktu a okraje svého prostoru způsobem, který je umění vlastní. Jde zejména o vnitřní věci, o nové aspekty, o způsob chápání a rozšíření pojmu fotografie.“²

Tento citát je velmi důležitý pro směr vývoje fotografie v Poznani a lze ho na něj vztáhnout. Umělecká tvorba Stefana Wojneckého se bezprostředně překrývala se směry vývoje fotografické scény v metropoli Velkopolska. Wojnecki byl hnací silou řady fotografických iniciativ. Počínaje Polským fotografickým sdružením (Polskie Towarzystwo Fotograficzne), které později změnilo název na Poznaňské fotografické sdružení (v dalším textu jen PFS), a konče katedrou fotografie na dnešní Umělecké univerzitě. Zdá se, že hledání umělce, které bylo silně soustředěno na technickém aspektu fotografie a vyplývalo přímo z jeho fyzikálního vzdělání, a také jeho fascinace avantgardou a neoavantgardou měly a dosud mají obrovský vliv na tendence a směry, kterými se ubírá fotografie v Poznani.

„Na vlnách „tání“ ve dnech 24.–25. listopadu 1956 proběhl ve Varšavě Valný sjezd delegátů Polského fotografického sdružení, na kterém bylo přijato rozhodnutí o jeho decentralizaci. Ta umožnila – napsal Włodzimierz Groblewski – rozšíření samostatnosti oblastních sdružení a na druhé straně vyrovnanější rozdělování financí v organizaci. Od tohoto okamžiku se datuje rozvoj amatérského fotografického hnutí...“³

Politický přelom roku 1956 a organizační změny v PFS se jeví jako velmi důležitý impuls také pro rozvoj fotografie v Poznani. Stefan Wojnecki byl od počátku velmi silně zapojený do amatérského hnutí a měl výrazné umělecké ambice. V roce 1957 se uskutečnila první mezinárodní výstava umělecké fotografie v poválečném Polsku „Krok w nowocześnieść (Krok k modernosti)“, která přispěla k opětovnému seznámení s trendy, které panovaly ve světové fotografii. Iniciátorem prezentace výstavy byl Bronisław Schlabs, který se společně s Fortunatou Obrąpalskou věnoval avantgardou ovlivněné tvorbě.

Polské fotografické sdružení v roce 1960 nahradila formálně Federace fotografických sdružení. Oddělení v Poznani využilo této příležitosti a změnilo svůj název na Poznaňské fotografické sdružení (PFS). Téhož roku do metropole Velkopolska zavítala výstava „Rodzina człowieka (Lidská rodina)“ Edwarda Steichena. Šedesátá léta 20. století byla rovněž zajímavé období z hlediska vydavatelské činnosti. V té době vyšla

² Kopa lat - 60 lat twórczości, Stefan Wojnecki, Muzeum Narodowe w Poznaniu, Poznań, 2015

³ Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, Poznańskie Towarzystwo Fotograficzne w Bazarze, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011

kniha Mariana Szulce „Materiały do historii fotografii polskiej – bibliografia 1836–1956 (Materiály k dějinám polské fotografie – bibliografie 1836–1956)“. Byla to první vědecká kniha, která průřezově pojednávala o tématu polské fotografie. V roce 1963 se uskutečnila výstava „Szeroki świat (Široký svět)“ u příležitosti jubilea 50 let umělecké tvorby Tadeusze Cypriana.

Tadeusz Cyprian. Válka. Kolem roku 1919

V témže roce se v PFS uskutečnilo 13 výstav, které navštívilo přibližně sto tisíc návštěvníků.

Stefan Wojnecki k tomu napsal:

„Utvořila se elitní skupina poznaňských fotografů. V oblasti tradičně provozované fotografie k nejlepším patřili: Tadeusz Cyprian, Zenon Maciejewski, Józef a Maksymilian Myszkowští, Witold Przymuszała, Zbigniew Staszyszyn, Jarosław Stanisławski, Marian Stamm, Maria Wołyńska, Grażyna Wyszomirska a Romuald Zielazek. Tvorbě zaměřené na avantgardu se věnovali

(pořadí podle významu): Bronisław Schlabs, Marian Kucharski, Stefan Wojnecki a Leszek Szurkowski.⁴

V nových volbách do vedení SPUF Velkopolského regionu v roce 1967 se jeho předsedou stal Jarosław Stanisławski. V téže roce se předsedou Poznaňského fotografického sdružení stal Stefan Wojnecki. Jak se později ukázalo, dlouholetá předsednictví Wojneckého a Stanisławského jsou obdobím zvýšené aktivity fotografických sdružení v Poznani. Přispělo k tomu také nové sídlo nazvané Poznaňský salon fotografického sdružení (Salon Poznański Towarzystwa Fotograficznego). V čerstvě rekonstruovaných místnostech našla své místo dobře vybavená knihovna, sál pro prezentaci výstav a kancelářské místnosti pro oba spolky. Harmonická spolupráce byla možná díky tomu, že členové SPUF a PFS často patřili do obou organizací současně.

Vznik Salonu PFS zaznamenal také celopolský časopis „Fotografia“.

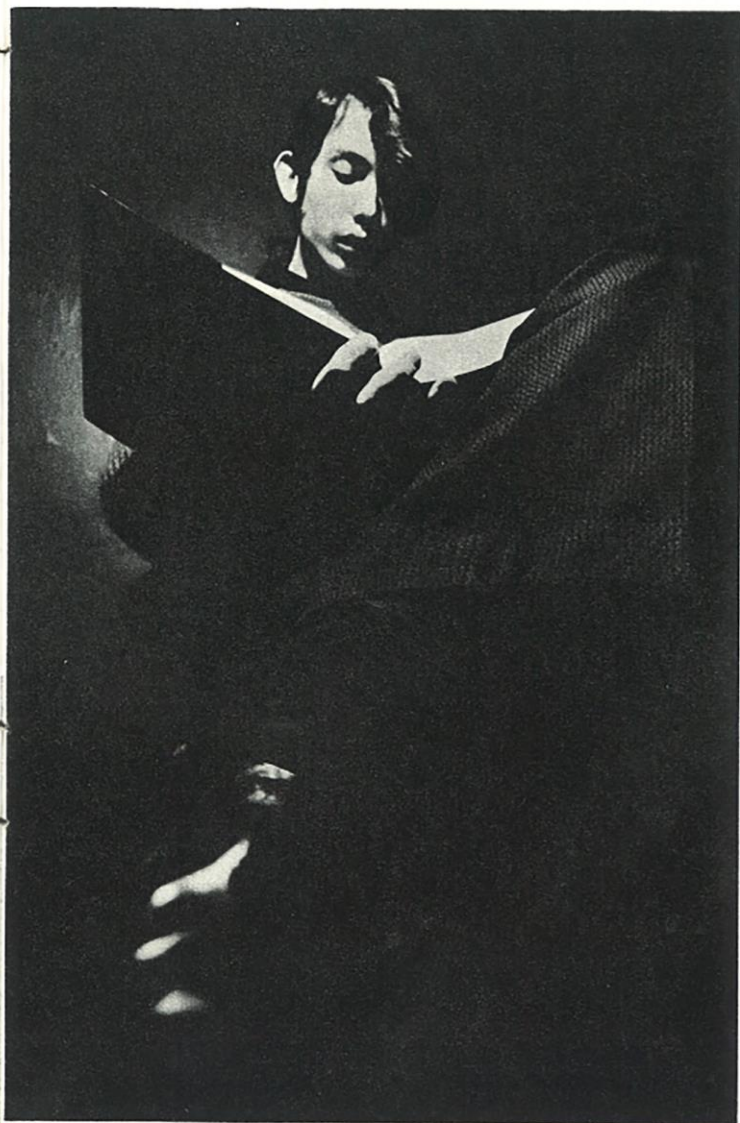
⁴ Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, Fotografia w Poznaniu 1956-2011, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011

FOTOAMATOR

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „FOTOGRAFIA” Nr 9 (183)

NR 9 WRZESIEŃ 1968 r.

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO FOTOGRAFICZNE

Wszystkie artykuły o towarzystwach fotograficznych poruszają zawsze kwestię lokalu, a właściwie jego braku, towarzystwa nie mają sal wystawowych, pracowni, bibliotek. Podobnie kończy się artykuł o Poznańskim Towarzystwie Fotograficznym sprzed czterech lat — apelem do władz miejskich. Miło więc donieść, że po długotrwałych staraniach o utrzymanie lokalu, a następnie po półrocznym remoncie PTF ma swój Salon z zapleczem na zebrania i laboratorium przy jednej z ulic prowadzących do Rynku. Baza lokalowa dobra, a że minął prawie rok od otwarcia pierwszej wystawy, można już zaprezentować osiągnięcia i przedstawić normalny tok pracy towarzystwa, a od Poznania można się wiele nauczyć. Przede wszystkim wystawy, jako najważniejsza forma działalności, zmieniają się co dwa tygodnie. Cieszą się one dużym powodzeniem mimo wprowadzenia opłat dla dorosłych. Od stycznia eksponowano 7 wystaw indywidualnych, 3 zbiorowe i 2 fotografiki czeskiej. Raz do roku odbywa się wystawa pt. „Pierwszy krok”, przeznaczona dla debiutujących. Również z myślą o początkujących i niezrzeszonych co miesiąc sala wybiera 5 najlepszych zdjęć miesiąca, konkurs jest otwarty dla wszystkich, nagrody zaś funduje poznańska Foto-Optyka. Jedną z tych imprez została sfilmowana przez poznańską telewizję, a w przyszłości wybrane zdjęcia będą wykorzystywane przez TV, co jest dobrą formą propagowania wartościowej fotografii.

Wtorek jest stałym dniem zebrania PTF, w pierwszy wtorek miesiąca omawia się zagadnienia z dziedziny estetyki i techniki, są to spotkania dla zaawansowanych. Zarząd dba o to, by prelekcje były na wysokim poziomie, zapraszając specjalistów z danej dziedziny, np. na tematy techniczne mówił kilkakrotnie prof. T. Cyprian. Drugi wtorek jest przeznaczony na film amatorski — Romuald Zielażek, operator TV, sam zapalony filmowiec amator, omawia zagadnienia z tej dziedziny często w oparciu o materiał

1. PORTRET, Leszek Szurkowski

I

Článek, který popisuje počátky Poznaňského fotografického sdružení. „Fotografia“ č. 9, 1968

V tomto období probíhala řada aktivit, a to na různých úrovních fotografické tvorby. PFS organizovalo jak akce určené pro široké publikum fotoamatérů, tak i snahy o uměleckou interpretaci fotografického média. Probíhaly například soutěže o „Nejlepší fotografii měsíce“ určené široké veřejnosti, konaly se každoroční fotografické přehlídky „Jarní salon“ a „Podzimní salon“. Každý rok byla organizována také výstava „První krok v umělecké fotografii“. Společnou iniciativou PFS a SPUF VR byl „Mezinárodní salon umělecké fotografie Foto – Expo“, jehož duchovním otcem byl Zbigniew Staszyszyn. „Celopolská výstava fotografie přírody“ se v roce 1972 přerodila v „Bienále fotografie přírody“, které od roku 1976 získalo status mezinárodní události.

Výstavní salon PFS. Sedmdesátá léta 20. století

Velmi důležitý byl přelom 60. a 70. let 20. století. V tomto období se značná část poznaňské fotografické scény zaměřila na neoavantgardní umění. Šlo o celopolskou tendenci, která, jak se později ukázalo, určila pro další roky směry rozvoje fotografie v Poznani.

Sedmdesátá léta představují také první důležité mezinárodní kontakty a navázání spolupráce PFS s 51 kulturními pracovišti v Polsku a v zahraničí. Vznikl mezinárodní fotoklub „Klub Interfoto – Przyjaźń 3x3“. Klub založilo devět sdružení například z Československa, NRD nebo Litvy.

PFS se věnovalo také vydavatelské činnosti. V roce 1972 vyšla příručka Tadeusze Cypriana „Fotografowanie lustrzanką małoobrazkową (Fotografování maloformátovou zrcadlovkou)“, která po řadu následujících let představovala základní učební pomůcku pro velkou skupinu fotoamatérů. V časopise „Kronika města Poznań“ vyšla stať Włodzimierze Groblewského popisující první léta činnosti PFS. Pravidelně vycházel „Biuletyn PTF“, který shrnoval organizované akce a zval na množství výstav, setkání a kurzů.

V 70. letech se uskutečnila řada důležitých výstav. V rámci oslav 25 let PFS byla otevřena „I. celopolská výstava barevné fotografie“. V roce 1970 byla v klubu „Od Nowa“ představena individuální výstava Zbigniewa Dłubaka „Ikonosfera – 2“. Roku 1972 vévodila výstava světové úrovně Karla Pawka „Kobieta (Žena)“ instalovaná v poznaňském Paláci kultury (dnes Centrum kultury Zámek). Sedmdesátá léta 20. století jsou počátkem nárůstu významu této instituce. Od roku 1972 zde vzniklo Oddělení fotografie a filmu a Klub Monokl, později pak Regionální středisko pro rozvoj fotografie. Je to také velmi důležité období z hlediska zahájení práce iniciátora „Fotografických dílen“ a pozdějšího dlouholetého organizátora a kurátora Janusze Nowackého. V roce 1974 proběhly oslavy 50 let organizovaného amatérského fotografického hnutí. Proběhla retrospektivní výstava PFS, na které byly představeny práce fotografů od roku 1924 do roku 1964. V rámci oslav byly uspořádány také dvě individuální výstavy: „Sztuka alternatywna (Alternativní umění)“ Stefana Wojneckého a „Penetracje (Pronikání)“ Leszka Szurkowského.

Otevření Jarního salonu v PFS, zleva stojí: Maksymilian Myszkowski, nez., Alfred Laboga, Halina Kruger, nez., Bronisław Schlabs, Maria Wołyńska, Ryszard Zielewicz, Marian Stamm, fot. z r. 1969

Účastníci oslav 25. výročí vzniku PFS v květnu 1970. Zleva: Władysław Rut, Marcell Bacciarelli, Stefan Wojnecki, Zygmunt Obrąpalski, Fortunata Obrąpalska, Marian Szulc, Ryszard Zielewicz, Maria Stamm, Franciszek Maćkowiak, Antoni Głodkiewicz, Jerzy Strumiński, Włodzimierz Habel, Maria Herkt, Marian Stamm, Feliks Sikorski

„V roce 1975 bylo zavedeno dvoustupňové územní rozdělení státu. Toto rozhodnutí přispělo ke kulturnímu odlivu z původních okresů a ke koncentraci fotografického hnutí ve velkých městských centrech. O úpadek amatérské činnosti se zasloužil také zánik autonomní uměleckých idejí v oblasti fotografie, která začala být pojímána jako integrální součást výtvarného umění. Malíři a grafici přenesli svůj zájem na fotografii a společně s autory z oboru fotografie tvořili velmi pružně fungující scénu, která měla odlišný umělecký přístup, než bylo u fotoamatérů. Fakt, že amatéři opouštěli tvůrčí provozování fotografie, prohloubilo rychlé rozšíření televize a s ní spojené pasivní konzumace kultury.“⁵

Tento citát v určitém smyslu ilustruje ústup od tendence aktivního rozvoje fotoamatérské scény. Stefan Wojnecki se od tohoto okamžiku rozhodně obrací k intermedialitě. Společně s tímto obratem se fotografická scéna v Poznani (a určitě i v celém Polsku) více zaměřuje na svět umění.

V závěru 70. let vzrostl význam tak zvané profesionální fotografie, s níž je spojován zejména Svaz polských umělců fotografů. V roce 1975 se celé tehdejší vedení PFS stalo také vedením SPUF VR. Jeho předsedou byl zvolen Stefan Wojnecki. V roce 1978 se pod hlavičkou SPUF VR uskutečnila výstava „Polska fotografia reklamowa (Polská reklamní fotografie)“, jejíž kurátorkou byla Maria Wołyńska. Jednalo se o přelom, protože to bylo poprvé, kdy byly v Polsku na umělecké výstavě představeny reklamní práce. Další výstava tohoto typu („Fotoart '80“), jejímž komisařem byl Wojciech Guzikowski, se konala opět v roce 1980.

V roce 1979 zemřel Tadeusz Cyprian, který byl nejen jedním z nejvýznamnějších poznaňských fotografů, ale také člověkem, který byl velmi silně zapojený do rozvoje fotografického vzdělávání. Příručka prof. Cypriana „Fotografia – technika – technologia (Fotografie – technika – technologie)“ se dočkala 10 vydání. V témže roce byly na newyorské výstavě „Polská fotografie 1839–1979“ představeny dvě autorovy práce.

⁵ Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, Fotografia w Poznaniu 1956-2011, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011

Obálka knížky Tadeusze Cypriana „Fotografie – technika – technologie“

Vernisáž výstavy SPUF VR „Polská reklamní fotografie“, rok 1975

V roce 1980 se uskutečnila důležitá jubilejní výstava „1840–1980 – 140 lat fotografii w Poznaniu (1840–1980 – 140 let fotografie v Poznani)“. Od tohoto okamžiku můžeme sledovat přerod PFS na instituci, která se soustředí hlavně na uměleckou fotografii. „Salony PFS“ se proměnily na „Mezispolkové podzimní salony“, za účasti fotografických sdružení z Bydhoště, Varšavy nebo Lodži. Později byly přejmenovány na „Přehlídky“, které se konaly nepravidelně. Salon PFS se změnil na Galerii PFS, kterou vedl kurátor a zval umělce k prezentaci svých prací. Poslední aktivitou pro širokou skupinu fotoamatérů se stal „Salón pro Poznaňany“, jehož vznik inicioval Grzegorz Osztynowicz a jehož úkolem byla propagace mladé, amatérské fotografie z Poznaňe a Velkopolska.

Rozhodující vliv v 80. letech v Poznani měla intermediální fotografická tvorba. K čelním představitelům zmíněného směru patřili: Izabella Gustowska, Maciej Mańkowski, Rafał Drozdowski, Bronisław Schlabs, Leszek Szurkowski nebo Zdzisław Orłowski. Můžeme zaznamenat, že se určitého uznání ze strany fotografické scény dočkala fotoreportáž. K autorům, kteří se v této době začali prosazovat, patřili: Mariusz Forecki, Maciej Kuszela, Mariusz Stachowiak a Zbigniew Staszyszyn.

Fotografie Mariusze Stachowiaka

„Vznik III. republiky a společně s ní zavedení nových pravidel fungování kultury ve značné míře ovlivnily kondici polské fotografie. Fotografická sdružení se snažila pokračovat ve své činnosti, ale s různými výsledky. Nenahraditelnou ztrátou byla likvidace Galerie PFS v roce 1991. Sdružení v následujícím roce téměř zcela přerušilo svou činnost, která přesto pokračovala v minimální formě až do roku 1998. Taktéž SPUF Velkopolského regionu značně omezil svou přítomnost na kulturní mapě regionu. Došlo ke změně zájmu širokého publika fotoamatérů. Vysoce pokročilá technologie barevné fotografie učinila práci amatéra v temné komoře málo atraktivní a videokamera začala konkurovat památce v podobě fotografického pozitivu. Řemeslo radikálně změnilo svou tvář, vznikly četné agentury, například Velkopolská banka fotografií, a fotografové, kteří působili v oblasti reklamy, si založili vlastní, moderně vybavená studia. Objevily se galerie a fotografická centra jako součást podniků služeb, v Poznani to byly například Galeria Fotografii Agfa – Foto, Galeria AFT a Foto-Centrum Zbigniewa Staszyszyna.“⁶

V 90. letech se o fotografii začínají zajímat kulturní instituce. V roce 1992 v Národním muzeu v Poznani vzniká Oddělení fotografie, videa a uměleckého filmu, které řídila Ewa Hornowska. Na Státní vysoké škole výtvarného umění (později Akademii výtvarného umění a Umělecké univerzitě v Poznani) bylo od roku 1990 otevřeno úplné, pětileté studium fotografie, které bylo výsledkem snažení Stefana Wojneckého. Jeho snahy trvaly od roku 1978. Prof. Wojnecki byl na této škole také dlouholetým děkanem Fakulty malířství, grafiky a sochařství. V roce 1994 vzniklo také dálkové studium profesionální fotografie. Osobnost Stefana Wojneckého na řadu dalších let určila směr mnoha mladých fotografů, kteří opouštěli brány univerzity. Poznaňská škola se ve fotografii vydala uměleckým či koceptuálním směrem. Důsledkem této tendence byl spíše lhostejný přístup k dokumentární fotografii, který nepovažoval tento směr jako plnohodnotnou součást fotografického média. K prvním absolventům oboru fotografie patřili: Piotr Wołyński, Andrzej P. Florkowski, Krzysztof J. Baranowski, Zbyszek Trzeciakowski, Jerzy Sadowski nebo Leszek Wesołowski. V pozdějších letech se k absolventům přidali: Piotr Chojnacki, Witold Przymusza, Janusz Oleksa, Sławomir Decyk, Jarosław Klupś a Kamil Wnuk. Řada první absolventů později působila na AVU a Umělecké univerzitě jako pedagogové.

⁶ Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, Fotografia w Poznaniu 1956-2011, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011

Institute, například Národní muzeum, Městská galerie Arsenál, Galerie AT i ON prezentovaly fotografické výstavy po likvidaci PFS jen sporadicky, jediným významným místem, které vystavovalo fotografie, bylo Centrum kultury Zámek (dříve Palác kultury). Janusz Nowacki pod záštitou této instituce založil v roce 1993 Galerii pf. V průběhu jedenácti let se v ní uskutečnilo 145 výstav, často umístěných v prostorách Mramorového sálu a hlavní vstupní haly Zámku. Už během prvního roku činnosti Nowacki objevil talent dodnes významných Poznaňanů dokumentaristů: Mariusze Stachowiaka, který zemřel v roce 2006, a Mariusze Foreckého, který dnes plní podobnou roli jako jeho mentor. Později objevil přírodovědného nadšence Macieje Fiszera, podporoval portrétistu Macieje Kuszela, seznamoval „Poláky s Poláky“ – s těmi, jejichž tvorba se rozvinula na Západě, například s Leszkiem Szurkowským, Bogdanem Konopkou nebo Witoldem Krassowským, a také se starší poznaňskou generací, například Bronisławem Schlabsem. Posledně jmenovaný v této souvislosti řekl:

„tolik, kolik dokázala (Galerie) pf představit během několika prvních let, nedokázalo Poznaňské fotografické sdružení představit za celou dobu provozu galerie v ul. Paderewského (čili do 50. do 80. let).“⁷

Galerie pf programově prezentovala dějiny klasické fotografie a částečně také její současné pokračování. Janusz Nowacki měl ujasněnou vizi fungování tohoto místa. Vymyslel jeho název – pf – krátký, jasný znak, který se stal dobrou značkou a byl často uváděn v médiích. Zkratka pf znamenala poznání/profil/propagace fotografie.

V galerii byly například představeny výstavy těchto známých fotografů: Jana Saudka, Richarda Avedona, Henriho Cartier-Bressona (první individuální výstava v Polsku), Luise Gonzáleze Palmy, Augusta Sandera, Antanase Sutkuse. Představovala také historické autory – od prací Foxe Talbota a přednášky o počátcích procesu negativ-pozitiv až po německou uměleckou fotografii z přelomu 19. a 20. století, včetně Bauhausu. Německá fotografie měla výsadní postavení, protože právě ona je podle Nowackého na našem kontinentě nejrepresentativnější. Má takové vlastnosti, které ji jako fotografii odlišují od jiných uměleckých oborů a činí z ní samostatnou hodnotu. Galerie pf navázala spolupráci s Goetheho institutem a během dekády představila

⁷ Piotrowska, Monika, Wysoko ustawiona poprzeczka, portal Kultura Poznań, dat. citování: 03.2018, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wysoko-ustawiona-poprzeczka,114290.html>

téměř celý fotografický odkaz Němců. Nowacki vystavoval také českou fotografii. Organizoval například přehlídky tvorby Institutu tvůrčí fotografie v Opavě.⁸

Galerie pf kladla velký důraz na propagaci dokumentární fotografie.

Nowacki si jako cíl své práce kladl to, aby:

„dokument v Polsku přestal být po roce 1989 brán na lehkou váhu. Proto, aby se postavil katastrofální absenci respektu k prostému dokumentu, tomu stejnému, který byl schopen prezentovat Spojené státy z období Velké hospodářské krize, který ve Francii vynesl na výsluní Cartier-Bressona a který v závěru 20. století přinesl věhlas Angličanům, Nowacki připravil přehlídku „Dilemata dokumentarismu. Obraz britské dokumentární fotografie 1983–1993“ a řadu individuálních výstav (W. Krassowského), dokázal také nacházet takové perličky, jakou byl Švéd Lars Tunbjörk, jehož práce vystavoval před tím, než se Tunbjörk stal slavný na Západě. A Nowacki si ho cenil právě za dokument.“⁹

V Galerii pf byly organizovány také četné „doprovodné akce“. Nowacki v roce 1993 inicioval vznik každoročního sympozia Svět fotografie. V roce 1995 se zrodil nápad zorganizovat Poznaňské dny fotografie (100 let organizovaného fotografického hnutí) – 15 výstav během jednoho měsíce.

Anastas Sutkus v roce 2004 na vernisáži své výstavy v Galerii pf upozornil Nowackého na fotografie litevského fotografa Rimaldase Vikšraitisa, jehož fotografie byly v Poznani vystaveny v listopadu 2017 (Festival Xprint organizovaný sdružením Pix.house).

V letech 2005–2010 Galerii pf vedl Maciej Szymanowicz a od roku 2010 Dominika Kalarus s kurátorem Witoldem Kanickým. Galerie změnila oblast svého zájmu a rozhodně se přizpůsobila trendům panujícím na Umělecké univerzitě (intermedialita či konceptualismus).

„Má galerie soustředěná na jedno médium v době intermediality smysl? Není snadné jednoznačně odpovědět na tuto otázku. Více než 20 let v Galerii fotografie pf důsledně představujeme nejdůležitější fotografická díla současné i historické fotografie. Vytváříme důležité místo pro fotografické projekty otevřené na hledání, experimenty, rozmanité umělecké a kurátorské přístupy a strategie. Nezřídka překračují hranice fotografie nebo podrobují toto médium kritické analýze. Účelem těchto snah je pokus zachytit dynamiku a složitost

⁸ V Mramorovém sále na Zámku i v Galerii pf vystavoval například Vladimír Birgus, Václav Podestát aj. Na Zámku proběhla také repríza velké výstavy Akt v české fotografii.

⁹ Piotrowska, Monika, Wysoko ustawiona poprzeczka, portal Kultura Poznań, dat. citování: 03.2018, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wysoko-ustawiona-poprzeczka,114290.html>

*současných uměleckých fenoménů a teoretických reflexí, abychom se hlouběji, intenzivněji a pozorněji podívali na fotografii a nejúplněji představili její fenomén a specifiku."*¹⁰

„Maratón v Univerzitní ulici“, Vilnius 1959; fotografie z výstavy v Galerii fotografie pf, „Antanas Sutkus. Běžný den“, Poznaň 6.–30. 4. 2004 (fot. Antanas Sutkus)

Organizační funkce fotoamatérské scény převzalo oddělení fotografie Wojvodské knihovny a Centrum animace kultury v Poznani vedené Władysławem Nielipińským. V letech 1999–2018 instituce zorganizovala přibližně 700 lokálních výstav fotografie v Poznani a celém Velkopolsku. Knihovna organizuje také četné soutěže, festivaly a dílny pro amatéry. Z nich za zmínku stojí soutěž Wielkopolska Press Photo pro fotoreportéry, která se koná nepřetržitě od roku 2000. Organizátoři k vedení soutěžní poroty přizvali ceněné polské a zahraniční fotoreportéry, například Witolda Krassowského, Łukasze Trzcińskiego, Mariusze Foreckého, Andrzeje Zygmuntowicze, Chrise Niedenthala, Mindaugase Kavaliauskase, Sergeje Maksimišina nebo Wojciecha Grzędzińskiego. Laureáty soutěže jsou vynikající velkopolsští fotoreportéři, kteří mají úspěchy také na celopolské scéně, ale často jsou oceňováni také širšímu publiku neznámí novináři z menších velkopolských měst.

¹⁰ PF, Galeria, dat. citování: 03.2018, <https://ckzamek.pl/podstrony/17-galeria-fotografii-pf/>

Jednání organizátorů soutěže Wielkopolska Press Photo 2017.
Zleva: Jerzy Mianowski (SPL), Renata Dąbrowska (fotoreportérka, dokumentaristka) – předsedkyně,
Mariusz Forecki, Władysław Nielipiński (WBPiCAK v Poznani), Mateusz Kiszka (WBPiCAK)

Grand Prix Wielkopolska Press Photo 2014, Adrian Wykrota „Powrót (Návrat)”

Devadesátá léta 20. století představují také rozvoj skupiny teoretiků fotografie soustředěných kolem Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani. V roce 1996 vyšla publikace Grzegorza Dziamského „Od awangardy do postmodernizmu (Od avantgardy k postmodernizmu)“, v roce 2004 vyšla kniha Marianny Michałowské „Niepewność przedstawienia (Nejistota prezentace)“. Sociologové Rafał Drozdowski a Marek Krajewski v roce 2010 vydali důležitou knihu „Za fotografię! W stronę radykalnego programu socjologii wizualnej (Za fotografií! K radikálnímu programu vizuální sociologie)“.

Ve stejném období se činnost SPUF Velkopolského regionu omezila hlavně na individuální činnost členů, jako instituce SPUF přišel o svůj význam.

b. Bienále fotografie v Poznani

*„Nejde pouze o povědomí toho, čím je postmodernismus nebo o fundamentální změnu politického systému Polska. Problém je v tom, že v současné době dochází ještě k jiným, globálním kulturním a civilizačním změnám. Byly vyvolány především vynálezem a rychlým rozšířením elektronických komunikačních systémů, v čele s internetem. Fotorealistický obraz jako z počítače zpochybnil identitu fotografie, jejíž nezbytnou složkou bylo „tady a teď“ kontaktu s materiálním světem. Důsledky takového odřezávání pupeční šňůry se teprve začínají projevovat“.*¹¹

Tímto způsobem iniciátoři prvního ročníku, prof. Stefan Wojnecki a tehdejší ředitel Městské galerie Arsenał v Poznani, Wojciech Makowiecki, zdůvodňovali výjimečnost polské fotografie zaměřené na postmodernismus, která podle nich vypovídala o jejím neobvyklém galerijním potenciálu, umožňujícím uspořádat uměleckou akci, která byla nazvána Bienále fotografie (první název události, která se uskutečnila v Poznani v roce 1998, byl I. Bienále polské fotografie, později se název změnil na Bienále fotografie). Od počátku byla akce zamýšlena jako pravidelná událost, která se bude soustřeďovat na konkrétní problém fotografického umění. Jako předchůdce vzniku bienále je potřeba zmínit akce, které se dříve konaly v Městské galerii Arsenał, včetně výstavy „Polska fotografia intermedialna lat 80. (Polská intermediální fotografie 80. let)“, která se uskutečnila v roce 1988. Sympozium, které tuto akci doprovázelo, s anketou měly dokazovat, že v 80. letech 20. století došlo v polské fotografii k ústupu modernistických východisek na úkor nových vizuálních řešení, které utvořily současný, méně koherentní

¹¹ Katalog I Biennale Fotografii Polskiej, Poznań, 1998

obraz fotografie. Myšlenka naopak dozrávala při dalších fotografických výstavách, které se konaly v Městské galerii Arsenał: „Krağ fotografii (Kruh fotografie)” v roce 1995 a „Ars Baltica” v roce 1997. V letech 1998–2015 se uskutečnilo 9. ročníků Bienále fotografie. K nejdůležitějším výstavám (které utvářely celkové sdělení, percepci a umělecko-kurátorské tendence) Bienále patřily:

- „Pola indywidualności (Pole individuality)” (Městská galerie Arsenał, rok 1998 – 1. ročník bienále). Byly na ní představeny práce umělců, kteří se zabývali fotografií: Zofie Kulik, Józefa Robakowského, Izabelly Gustowské, Antoni Mikołajczyka, Natalie Lach-Lachowicz a Wojciecha Prażmowského. Tyto práce vykračovaly mimo rámec úzce definované fotografie. Na výstavě se objevily formální experimenty – práce Józefa Robakowského, Krzysztofa Cichosze, Wojciecha Mullera, Jerzyho Olka, práce dadaistického proudu – velká fotografická koláž Andrzej Świetlika. Izabella Gustowska pomocí fotografie vytvořila sochu, Wojciech Prażmowski předstvil malířství zachycující zátiší, podobně své práce představil Piotr Trzebiński, který pomocí různobarevných filtrů fotografoval stromy a skládal je v působivou mozaiku.

Otevření 1. Bienále polské fotografie v Poznani, z leva: Wojciech Makowiecki, Stefan Wojnecki, rok 1998

Fotografia: realność mediów

I Biennale Fotografii Polskiej

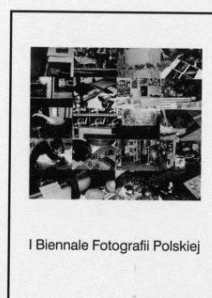

Wydawnictwo
Akademii Sztuk Pięknych
w Poznaniu

Wydawnictwo
Galerii Miejskiej „Arsenał”
w Poznaniu

Spotkanie z autorami i redaktorami wydawnictw

14 maja 1998 (czwartek), godz. 18.00

arsenał Galeria Miejska, 61-772 Poznań, Stary Rynek 3, tel./fax (0-61) 852-95-01, 852-95-02

Pozvánka k prezentaci katalogu 1. Bienále polského umění v Poznani, rok 1998

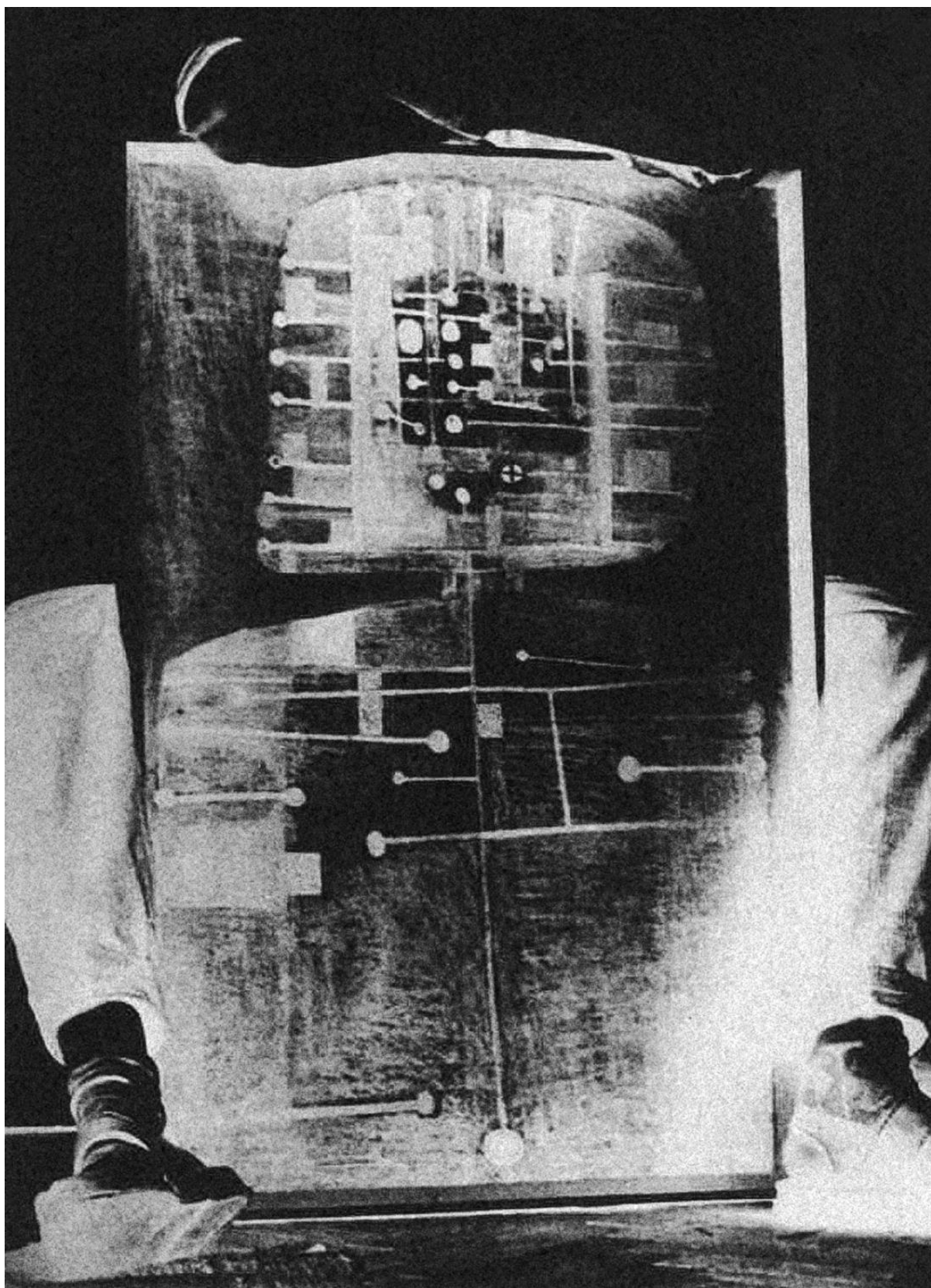
- „Krystalizacje (Krystalizace)” (Městská galerie Arsenál, rok 2000 – 2. ročník bienále). Čtrnáct kurátorů mělo tentokrát v Městské galerii Arsenál za úkol vybrat umělce, kteří prezentují různorodé „fotografické přístupy” a vize fotografického umění, kterému se věnují polští tvůrci. Na výstavě své fotografie představili například Józef Robakowski, Barbara Konopka, Ewa Andrzejewska, Andrzej Lech, Stanisław Woś, Bogdan Konopka, Jerzy Olek nebo Janusz Lesiak. Bienále doprovázelo vědecké sympozium pod názvem „Nehybný obraz v kultuře tekutosti”.
- „Nie-codziennosc (Ne-všednost)” (Městská galerie Arsenál, rok 2003 – 3. ročník bienále) Během tohoto ročníku se počet kurátorů snížil na šest osob – byly pozvány osobnosti z těchto polských fotografických center: Krakov, Vratislav, Gdaňsk, Lodž, Lublin a Poznaň. Tento krok organizátoři argumentovali záměrem představit současnou polskou fotografii jako formu osobního pozorování nevšední všednosti. Každý z kurátorů přistoupil k tomuto problému jinak: Elżbieta Łubowicz konstatovala, že fotografie dokáže svým vlastním způsobem přetvářet skutečnost ve vizuální fikci, Anna Nawrot upozornila na to, že fotografie se stala nevyhnutelným nástrojem pozorování a záznamu vlastního těla, a Elżbieta Janicka použila fotografické médium jako svébytné propojení s novými médii. Jiní kurátoři se také soustředili spíše na pohled zprostředkovaný fotografií nebo viděný skrze vlastní individualitu. Fotografie byla považována za umělecký objekt.

- „Polowanie na przedmioty (Na lovu předmětů)” (Městská galerie Arsenał, rok 2005 – 4. ročník bienále). Výstav tvořily tyto fotografické expozice: „Retrospektywa (Retrospektiva)” Mariana Kucharského, dále „Punkty konstrukcyjne (Konstrukční body)”, na které byly představeny díla členů SPUF Velkopolského regionu a expozice „Lunatypia” Patrycji Orzechowské. Kurátoři se snažili pojednat problém existence člověka mezi věcmi a zamyslet se nad kondicí fotografie. Položili si otázku, jaká fotografie má sílu působit ve světě ponořeném do obrazového chaosu, kdy ročně vznikají miliony fotografií a fotografický obraz se stále častěji doplňuje o jiné výrazové prostředky, které doprovázejí a rozšiřují uměleckou výpověď. Kurátoři na druhou stranu konstatovali, že fotografie poskytuje možnost objevit skutečnost, která může příjemci nahradit realitu.

Marian Kucharski, „Ostatni etap (Poslední etapa)”, 1966

- „Antyfotografie (Antifotografie)” (Městská galerie Arsenał, rok 2007 – 5. ročník bienále) – výstava, jejímž kurátorem se stal Adam Mazur, obsahovala soubor fotografií, které byly opatřeny rozsáhlými popisy a komentáři, které často pocházely z pera fotografů. Podle kurátora v nich nejde o to ukázat „fotograficko-muzejně-sběratelskou” hodnotu fotografie. Argumentem bylo to, že vystavené fotografie jsou interpretovány divákem nikoliv jako fotografie samy o sobě, ale jako výtisky nebo často dokonce jako fotokopie. V rámci výstavy byly představeny práce Jerzyho Lewczyńskiego, Bronisława Schlabse a Zdzisława Beksińskiego z roku 1959.

Portrét Zdzisława Beksińského, fot. Jerzy Lewczyński, rok 1959

- „Uroki władzy (o władzy rozproszonej, ideologii i widzeniu) (Přvaby moci (o rozptýlené moci, ideologii a vidění))” (Městská galerie Arsenał, rok 2009 – 4. ročník bienále). Kurátorkou výstavy byla Izabela Kowalczyk. Na výstavě byly představeny práce: Zofie Kulik, Bogny Burské, Zbigniewa Libery, Maurycyho Gomulického, Izabely Gustowské a Tomka Kozaka. Bienále, jak i hlavní výstava byly věnovány problému fotografie ve společensko-politickém kontextu. Kurátorka se snažila položit otázku, jak lze manipulovat fotografií a jak ona sama dokáže manipulovat kvůli dosažení určitých cílů.

Izabella Gustowska „She”, část výstavy „Uroki władzy (Přvaby moci)”, Městská galerie Arsenał, rok 2009

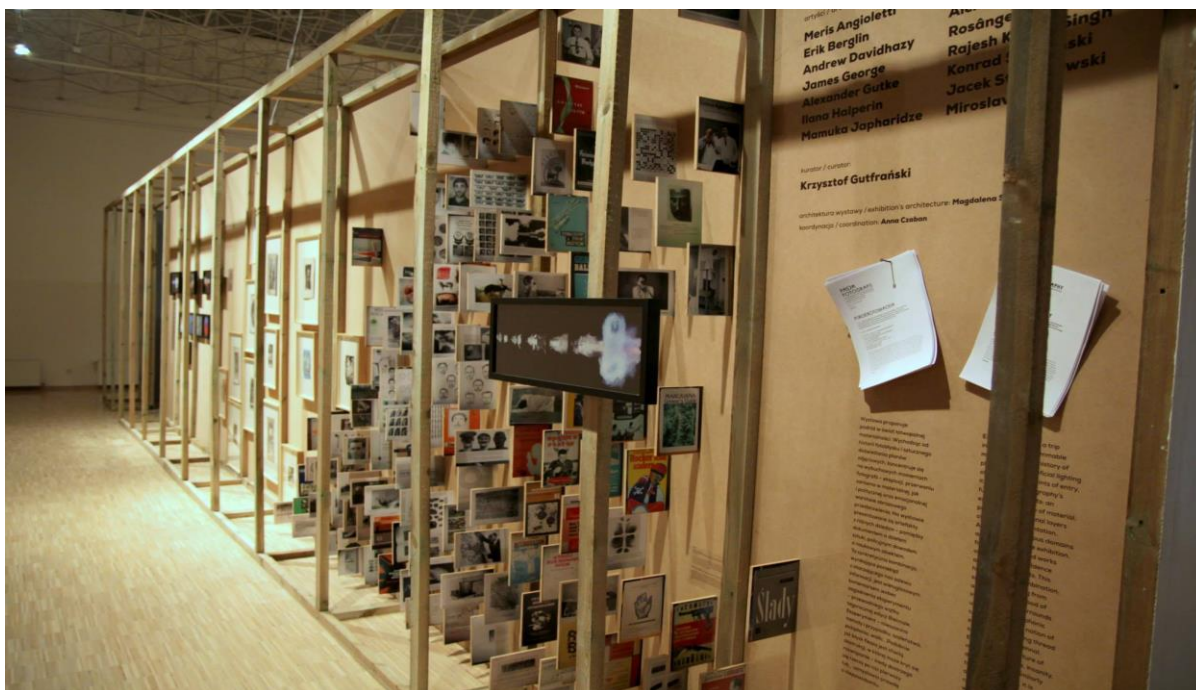
- Během sedmého ročníku Bienále fotografie (2011), jehož průvodní heslo znělo „Marginesy? (Okraje?)”, se organizátoři vrátili ke společenským otázkám jako k důležitému poli zájmu fotografů. Kurátoři se soustředili na osobnosti, místa a problémy, které jsou určitým způsobem vyloučeny z centra společenského a uměleckého života. Přijatá východiska se organizátoři snažili prezentovat v rámci hlavních výstav bienále, jejichž kurátory byly Marianna Michałowska a Justyna Raczek (výstava „Marginalność pejzażu (Okrajovost krajiny)” v Městské galerii Arsenał), Marek Krajewski („Niewidzialne Miasto (Neviditelné město)” v Městské galerii Arsenał) a Maciej Szymanowicz („Cień socrealizmu – fotografia poznańska w pierwszej połowie lat 50. XX wieku (Stín socrealizmu – poznaňská fotografie v první polovině 50. let 20. století)”. Zejména poslední výstava dobře definuje východiska tohoto ročníku bienále. Podle kurátora to byl návrh k

interpretaci socrealismu jako pole napětí, které podmíněno tradicí a historií polské fotografie. Mezi prezentovanými umělci se objevili například Marian Kornicki, Maksymilian Myszkowski, Fortunata Obrąpalska, Józef Pochroń, Stefan Poradowski, Władysław Rut, Bronisław Schlabs, Ryszard Wiktor Schramm, Feliks Sikorski, Marian Stamm, Jarosław Stanisławski, Jerzy Strumiński a Grażyna Wyszomirska.

Výstava „Cień socrealizmu – fotografia poznańska w pierwszej połowie lat 50. XX wieku (Stín socrealismu – poznaňská fotografie v první polovině 50. let 20. století)“, CK Zámek, Poznaň, rok 2011

- Výstavu „PIROEROTOMACHIA“ (Městská galerie Arsenál, rok 2013 – 8. ročník bienále) kurátoroval Krzysztof Gutfrański, autorkou jejího architektonického řešení byla Magdalena Siemienowicz. V rámci expozice byli vystaveni například tito autoři: Rabih Mroue, Ilana Halperin, Konrad Smoleński a Miroslav Tichý. Kurátorským záměrem bylo vytvořit iluzi cestování „světem hořlavé materiálnosti“. Druhou z hlavních výstav prezentovaných v Městské galerii Arsenál byla expozice „Na własny użytek (Pro vlastní potřebu)“, jejímž kurátorem byl Karol Radziszewski. Kurátor se ujal tématu sběratelství předmětů. Velmi silně zapůsobily fotografie prezentující lidské tělo, někdy vyzývavě obnažené. Kurátor zdůrazňoval, že „výstava představuje velmi intimní sbírky, vytvořené výhradně pro vlastní potřebu“.

Výstava „PIROEROTOMACHIA“, Městská galerie Arsenál, Poznaň 2013

Poslední, devátý ročník Bienále fotografie v Poznani (2015) se uskutečnil pod heslem „Eksploracje (Průzkumy)“. Kurátoři přistoupili k tomuto heslu jako výchozímu bodu pro uměleckou reflexi nad vztahem fotografie a vědy a způsoby vnímání světa, který nás obklopuje. Bohužel akce z organizačních a finančních důvodů nebyla úspěšná. Objevil se alespoň fotografický dokument prezentovaný na hlavní výstavě v Městské galerii Arsenál, jejímž kurátorem byl Sławomir Tobis. Na výstavě „Eksploracje. Między naukowością a topografią (Průzkumy. Mezi vědeckostí a topografií)“ byly představeny práce těchto uznávaných fotografů: Maciej Fiszer, Waldemar Śliwczyński, Sławoj Dubiel, Piotr Zbierski, Stefan Wojnecki, Karolina Jonderko, Karol Szymkowiak, Nick Veasey a Joanna Stoga. Jednotlivé autorské cykly jsou dobře známy na současném uměleckém či fotografickém trhu, ale na společné výstavě bylo obtížné najít jejich společný vztahový bod, navzdory argumentaci kurátora o tom, že společnou vlastností umělců prezentovaných na výstavě je způsob práce, který se velmi přibližuje k vědecké systematickosti a který vybízí k zamyšlení nad vlivem této metodologie na samotné zachycení obrazu. V této chvíli se zdá, že forma bienále založeného na výrazně akademické, intermediální, intelektuální nebo místy přeintelektualizované fotografii se vyčerpala. Aktuálně neexistují plány na pokračování této akce. Svůj význam má také skutečnost, že se z důvodu pokročilého věku na organizaci přestal podílet Stefan Wojnecki, který byl hnacím motorem této kulturní události.

„Eksploracje (Průzkumy)” –
výstava v průběhu posledního 9. ročníku Bienále fotografie v Poznani, Městská galerie Arsenál, 2015

c. Festival fotodokumentu a činnost sdružení Instytut Fotografii ProFotografia

Důležitým bodem na fotografické mapě Poznaně byl Festival fotodokumentu, který organizovala Monika Piotrowska ze sdružení Instytut Fotografii ProFotografia. Jednalo se o specifickou aktivitu, protože se soustřeďovala na propagaci a popularizaci fotoreportáže a fotografického dokumentu nejen v lokálním, ale i celopolském měřítku. V letech 2008–2012 se uskutečnilo 5 ročníků této akce.

Sdružení Instytut Fotografii ProFotografia vzniklo s myšlenkou propagace dokumentární fotografie, včetně umění fotoreportáže. Monika Piotrowska definovala fotodokument jako výchozí bod a esenci fotografie, jehož vlastnosti mu zajišťují jednoznačně individuální místo ve světě umění. Zaslouhou dohody a úzké spolupráce s Vysokou školou humanitních věd a žurnalistiky v Poznani začalo sdružení od roku 2008 provozovat Galerii 2piR, ve které byl realizován program pod heslem „Fotodokument“.

„Nejdříve byla fotografie. Výborná fotografie, ve své původní, klasické podobě, zachycující detaily naší skutečnosti nejbezprostřednějším způsobem. Mnohem, mnohem později velký spisovatel reportér a také fotograf, Ryszard Kapuściński, konstatoval, že nedokáže obsáhnout svět. Ale když zemřel, jiný známý spisovatel, John Le Carré, o něm řekl: „Pokaždé dokázal, že mikrokosmos promlouval jménem celého světa.“ Tato Carrého slova vysvětlují nejen velikost Kapuścińského díla, ale jednoduše i tajemství velkého, taktéž fotografického dokumentu. Vysvětlují rovněž váhu takového dokumentu pro reflexi světa, zejména pokud obcujeme s fotografickým dokumentem. Potenciál fotografie je nepopsaný. Je to nejrychlejší médium, oslovuje ve zlomku sekundy. Dříve než se objeví myšlenka, dochází k intuitivnímu vnímání. Důležité je, že člověk na fotografii spouští u diváka bleskové čtení situace z gesta a tváře. Je to spásný atavismus, který se objevuje v kontaktu s cizím a který určuje náš vztah k němu. A tedy co rychleji než fotodokument nám alespoň trochu dokáže vysvětlit současný svět zmatených jazyků a kultur, komplikovaný navíc informační houští? Věříme ve fotodokument. I. Festival fotodokumentu slavnostně zahajuje úzkou spoluprací obou jeho organizátorů: Vysoké školy humanitních věd a žurnalistiky v Poznani a sdružení Instytut Fotografii ProFotografia. Institut, který vznikl právě z myšlenky a pro myšlenku propagace dokumentární fotografie, se ujímá provozu Galerie 2piR na Vysoké škole humanitních věd a žurnalistiky, a festival otevírá nový program galerie a šířeji také činnost institutu. Zahajujeme tak dlouhodobou akci navrácení přístupu

*široké veřejnosti k umění fotografického dokumentu. Zejména fotoreportáže. V době krize tiskové fotoreportáže, kdy tvorba promyšleného fotografického narativu se stává elitním úkolem nikoliv z důvodů mimořádných schopností jeho autora, ale hlavně z důvodu nedostatku finančních zdrojů, je Festival fotodokumentu novou scénou pro fotografii, která vypráví o životě člověka, čili o tom, co je pro každého z nás nejdůležitější."*¹²

První ročník Festivalu fotodokumentu, jehož průvodní heslo znělo „Akt víry“, se uskutečnil v Poznani v roce 2008. Hlavní výstavou festivalu byla expozice s názvem „Akt víry“ (putovní verze výstavy z Groningenu, Noorderlicht 2007; kurátor: Wim Melis). Uskutečnily se také výstavy: „Czeczenia 1995 (Čečensko 1995)“ Mariusze Foreckého a „Albania 2006 (Albánie 2006)“ Bartka Wrześniowského. Určitou novinkou byly přehlídky fotokastů, čili svébytné kombinace fotografií, hudby a videa. Mimo jiné byly představeny fotokasty fotografů agentury Magnum Photos: „The Mennonites“ Larryho Towella, „Path to Buddha“ Steva McCurryho, „Nepal's Maoists“ Jonase Bendiksena.

Partyzáni z oddílu Šamila Basajeva, Mariusz Forecki, Čečensko 1995

Následující ročník Festivalu fotodokumentu se uskutečnil v prosinci 2010 současně v Poznani a ve Varšavě. Druhý ročník doprovázelo heslo: „Dospívání na přelomu“. Hlavním bodem programu byla mezinárodní výstava „Behind Walls – Za Murami. Europa Wschodnia przed 1989 (Behind Walls – Za zdmi. Východní Evropa před rokem

¹² Katalog 01 Festiwal Fotodokumentu, Poznań 2008

1989)“, která konfrontovala dosud nikdy společně nevystavované fotografie ze zemí bývalého východního bloku. Výstavu připravil nizozemský kurátor Wim Melis (Noorderlicht Fotofestival). Speciálně pro festival byla připravena také polská výstava „DoNosy – Polska 1980-89 oczami czołówki poznańskich dokumentalistów („Udání – Polsko 1980–89 očima předních poznaňských dokumentaristů)“. Vystaveny byly práce Mariusze Stachowiaka, Janusze Nowackého, Macieje Kuszely a Mariusze Foreckého.

Obálka informátoru 2. Festivalu fotodokumentu, Poznaň 2009

Heslo třetího ročníku festivalu, který se uskutečnil v listopadu 2010, znělo: „Bez revoluce“. Hlavním bodem festivalového programu byla mezinárodní výstava, která navazovala na průvodní téma festivalu. Výstava se snažila představit malé komunity jako symbol 21. století – epochy společností „masových menšin“. Výstava se skládala z více než 150 fotografií 11 autorů, z toho šesti zahraničních. K zahraničním autorům na výstavě patřili: Lurdes R. Basolí (Španělsko), Ami Vitale (USA), Alexander Čekmeněv (Ukrajina), Michael Grieve (Velká Británie), Kosuke Okahara (Japonsko), Siegwald Schmitz (Německo). Polskou fotografii zastupovali: Filip Ćwik, Arkadiusz Gola, Maciej Jeziorek, Adam Lach, Michał Sita. Znovu se uskutečnil také „Den fotokastu“. Přibližně tříhodinová přehlídka obsahovala individuální multimediální prezentace zahraničních účastníků výstavy „Bez rewolucji (Bez revoluce)“: Lurdes R.

Basolí, Kosuke Okahary, Michaela Grieve, Alexandra Čerkmeněva a Ami Vitale. Uskutečnila také debata Lurdes R. Basoli, Kosuke Okahary, Michaela Grieve, Ami Vitale s Witoldem Krassowským.

3. Festival fotodokumentu, debata s Witoldem Krassowským, Poznań 2010

4. Festival fotodokumentu „Rosja/Polska (Rusko/Polsko)“, který se konal v Poznani v roce 2011, představil více než 150 fotografií, které konfrontovaly obrazy ze současného Polska a Ruska. Kurátorka výstavy Monika Piotrowska se zamýšlela na tím, zda a jak moc se od sebe liší obě země, zda je něco spojuje, nebo zda jsou ve všem rozdílné? Prezentace se uskutečnila v roce 20. výročí rozpadu politického systému v Sovětském svazu a vzniku nového Ruska. Výstavu tvořily individuální expozice čtyř fotografů: Sergeje Maximišina, Igora Muchina, Mariusze Foreckého a Stepana Rudika.

4. Festival fotodokumentu, výstava „Rosja/Polska (Rusko/Polsko)“, Poznaň 2011

V roce 2012 se uskutečnil poslední pátý ročník Festivalu fotodokumentu pod heslem „Sztuka rewitalizacji/Die Kunst der Revitalisierung (Umění revitalizace)“. Kurátorka festivalu přizvala ke spolupráci německou skupinu Pixelprojekt_Ruhrgebiet. Kurátorem hlavní výstavy se stal Peter Liedtke z Německa. Na výstavě byly vedle prací kurátora představeny také fotografie Thomase Pflauma. Uskutečnila se také multimediální přednáška Petera Liedtkeho o umění revitalizace v Porýní a multimediální prezentace a debata o umění revitalizace v Porúří.

Festival bohužel z nedostatku financí a ukončení spolupráce s Vysokou školou humanitních věd a žurnalistiky při provozování Galerie 2piR zanikl. Od roku 2012 v Poznani neprobíhaly významnější výstavy a akce soustředěné kolem média dokumentární fotografie a fotoreportáže.

02. Místo pro fotografii?

Příčiny vzniku galerie Pix.house.

a. Prostorové nesnáze SPUF VR jako příčina nečinnosti?

Svaz polských umělců fotografů vznikl v roce 1947 a v určitém smyslu je pokračovatelem fotografického spolku Fotoklub Polski (Polský fotoklub), který působila v meziválečném období. SPUF je umělecko-profesní svaz, který sdružuje umělce v oboru fotografického umění. Jednou z organizačních složek SPUF je Okręg Wielkopolski (Velkopolský region, zkratka VR), jehož formálním sídlem je Poznaň. Svaz se na počátku své činnosti aktivně účastnil kulturního života ve městě a regionu (v letech 1960–1990). Členové SPUF VR jsou profesory na katedře fotografie Umělecké univerzity v Poznani (UUP), fotografové sdružení ve SPUF VR se aktivně podíleli na několika ročnících Bienále fotografie v Poznani.

Tvůrčí a organizační aktivita SPUF VR se však na počátku 90. let výrazně omezila. Inflace, která měla na konci roku 1989 za následek zastavení dotací na činnost kulturních sdružení, vedla v prosinci tohoto roku k finanční krizi v Poznaňském fotografickém sdružení (PFS) a také ve SPUF VR, které sdílelo své sídlo s PFS. Důsledkem této situace bylo postupné omezování činnosti. Budovu Bazaru (sídlo SPUF VR a PFS) převzala v povíň roku 1990 akciová společnost Bazar Poznański a zvýšila nájemné za pronajaté prostory. V březnu 1991 bylo přijato rozhodnutí o uzavření výstavní síně. Sídlo Poznaňského fotografického sdružení a SPUF VR bylo nakonec z důvodů pokračování generální opravy, kterou zadala firma Bazar Poznański, zlikvidováno. Dočasným sídlem PFS se stal soukromý byt tehdejšího předsedy dr. Piotra J. Jasińského v ul. Sochaczewska v Poznani, v roce 1993 sdružení bohužel přerušilo svou činnost. Sídlem SPUF VR se stala Galeria Miejska Arsenał (Městská galerie Arsenał), která sídlila na poznaňském Starém Rynku. Dlouholetý předseda SPUF VR Zdzisław Orłowski k tomu řekl: „Galerie měla svůj vlastní výstavní program, což neumožňovalo organizaci pravidelných uměleckých akcí svazu.“ V dalších letech proběhl jen skromný počet fotografických akcí, které organizoval SPUF (hlavně u příležitosti spoluorganizace Bienále fotografie v Poznani). Svaz se také přestěhoval do „formálního“ sídla v Centru kultury Zamek v Poznani, aniž by měl svou kancelář, o výstavních prostorách ani nemluvě. Fotografové se nedokázali zorientovat v novém „grantovém“ prostředí. Pokusy o získání peněz končily nezdarem, situace částečně vyplývala z dřívějších zvyků – řada komerčních zakázek nebo objednávek na výstavy

byla zadávána „shora“. Problémem se navíc stal také postupný odchod neaktivnějších členů do „fotografického důchodu“. Tvůrčí aktivita stále slábla. Částečné oživení přineslo zapojení Mariusze Foreckého v oblasti propagace fotografického dokumentu – SPUF VR se stal spoluvydavatelem dvou Foreckého knih „I Love Poland“ (2009) a „W pracy (V práci)“ (2012). Svaz díky spolupráci, kterou zahájil předseda Zdzisław Orłowski a Mariusz Forecki, vydal také dvě publikace Janusze Nowackého „Przestrzenie Prywatne (Soukromé prostory)“ a „Twarze Jazzu (Tváře jazzu)“. Postupný oživení nastalo v roce 2014, kdy na pozvání do řad SPUF VR vstoupili Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Adrian Wykrota, a Anna Molter se ujala přípravy žádostí o granty z otevřených fondů Úřadu města Poznaň a Úřadu hejtmana Velkopolského vojvodství. Byl spuštěn projekt „Wielkopolska / Teraz (Velkopolsko / Ted)“, který iniciovali Wykrota, Forecki a Molter a který byl zakončen vznikem interaktivního archivu, výstavou a publikací. Ve stejném období začaly také další aktivity členů SPUF VR: „Fotspot“, který realizovala Anna Gregorczyk, a „Ciemnica (Temnice)“, kterou založil Bogusław Biegowski. Členové sdružení se ujali nápadu na vytvoření galerie SPUF VR. Se souhlasem předsedy Zdzisława Orłowského začali hledat prostory pro tuto činnost. Wykrota a Forecki vytipovali několik místností, které patřily buď městu, nebo soukromým majitelům, většina z nich však vyžadovala jednak značný vklad vlastní práce a získání externích prostředků na opravu, přípravu místností a pozdější činnost. Bohužel z důvodu nezájmu ostatních členů svazu se galerie, která měla být svazovým projektem, stala soukromou iniciativou Pix.house. Nastaly další pokusy o oživení činnosti komunity SPUF, k nimž patřily pozvánky ke spolupráci a organizace výstav. Přestože se svazu podařilo získat další finanční prostředky na činnost, spolupráce členů se stávala stále obtížnější. Zakladatelé místa pro fotografii Pix.house se rozhodli vytvořit vlastní právní subjekt (sdružení Fundacja Pix.house, rok založení 2016), SPUF VR však zůstal po určitou dobu úzkým partnerem Pix.house (například spoluorganizace výstav, vydavatelství – knihy: „Make Love Not War“ Grzegorza Dembińskiego, „Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích)“ Mariusze Foreckého, „900 000 000“ Macieje Fiszer, „Nadal boję się krzyku (Stále se bojím křiku)“ Witolda Krassowského). Po roce 2016 a vystoupení Foreckého, Sity a Wykroty z vedení SPUF VR byla spolupráce ukončena. Mělo to však pozitivní vliv na další činnost svazu a postupné oživení jeho činnosti. V roce 2018 byla zahájena dlouho plánovaná a očekávaná společná svazová výstava „Siła współpracy (Síla spolupráce)“, kterou doprovázelo vydání katalogu. Ze SPUF VR vyrostla také další iniciativa „Centrala (Centrála)“ – galerie, za jejímž vznikem stojí Anna Gregorczyk SPUF však dosud nemá své vlastní prostory pro tvůrčí a výstavní činnost a počet jeho aktivních členů rok od roku klesá.

b. Od erotické videopůjčovny ke sdružení Pix.house

Adrian Wykrota a Mariusz Forecki, dokumentární fotografové svázaní s SPUF Velkopolského regionu, vytvořili v roce 2014 v rámci vznikající kulturní iniciativy Otwarta Strefa Kultury (Otevřená kulturní zóna) v poznaňské čtvrti Łazarz a za podpory Kulturního odboru Úřadu města Poznaň místo pro fotografii Pix.house. V letech 2008–2014 vzniklo v Poznani několik velmi velkých obchodních center, která výrazně přispěla k postupnému vymírání nejstarších obchodních ulic velkopolské metropole. Centrum Poznaň a jeho sousední čtvrti, například Łazarz, Jeżyce, Wilda, se staly místy, odkud zmizel drobný obchod a řemeslo. Malé obchody a firmy postupně krachovaly a zanechávaly po sobě nevyužité prostory. Agnieszka Szablikowska a Łukasz Trusiewicz v té době založili iniciativu „Otwarta Strefa Kultury (Otevřená kulturní zóna)“, která měla přilákat do míst původních řemeslníků umělce. Podpora kultury, a konkrétněji řečeno finanční podpora kulturní činnosti se silně soustředila na velké iniciativy, například: Festiwal Transatlantyk (Mezinárodní filmový a hudební festival) nebo divadelní festival Malta, které pohltily přibližně 90 % rozpočtu na kulturu v Poznani. To se výrazně projevilo v malém množství a malé různorodosti kulturní nabídky ve městě.

Proč Łazarz (poznaňská čtvrť, ve které vznikla galerie Pix.house)? Ta čtvrť má potenciál. Jeżyce byly také zárodkem kulturní čtvrti, ale všechny instituce zde zkrachovaly a umělci se přestěhovali do Varšavy. Je tady velké množství neobydlených prostor, které patří buď městu, soukromým majitelům nebo bytovým družstvům. Poznaň by mohla přitáhnout kulturu, známé lidi, kteří se věnují umění v širokém slova smyslu. Je čas proměnit negativní pověst Poznaň. Když jezdím do Varšavy, musím vysvětlovat, proč v Poznani dochází k takovým situacím.¹³

¹³ Výpověď Łukasze Trusewicze, Otwarta Strefa Kultury Łazarz, portál: <https://lazarz.pl/?id=2&nr=7987>

Agnieszka Szablikowska a Łukasz Trusiewicz ze sdružení Otwarta Strefa Kultury drží tabulku „K PRONÁJMU”

Situace se však zlepšila po změně na postu primátora Poznaň. Ryszarda Grobelného, který v této funkci působil šestnáct let (1998–2014), vystřídal Jacek Jaśkowiak, kterého podporovala také městská nezisková sdružení (organizace, které si kladou za cíl občanskou aktivitu obyvatel). Primátor Jaśkowiak si za cíl vytyčil revitalizaci centra a historických čtvrtí Poznaň, a to také prostřednictvím kultury a lokálních kulturních aktivit. V této situaci nastaly příznivé podmínky ke vzniku galerie Pix.house.

Během rozhovoru Adriana Wykroty a Mariusze Foreckého s Grzegorzem Dembińským (fotografem z Poznaň, velkým příznivcem vzniku galerie) se zrodil nápad vytvořit internetovou akci, která měla ukázat, zda Poznaňané mají zájem o vznik fotografické galerie. Iniciativu „ANO pro fotografickou galerii v Poznani” na portálu Facebook podpořilo více než 5 000 lidí. Zaslouhou podpory místních obyvatel se sny proměnily v reálné skutky. Wykrotovi a Foreckému se podařilo najít a pronajmout místo pro činnost od Správy komunálních bytových a nebytových zdrojů. Prostory, které vyžadovaly zásadní rekonstrukci, byly sdružení Pix.house poskytnuty za zvýhodněných podmínek (na dobu dvou let). Místnosti, ve kterých se kdysi nacházela půjčovna videokazet EROTICA, se nyní měly stát domovem fotografie.

Akce „ANO pro fotografickou galerii v Poznani” na portálu Facebook

Naším hlavním cílem je vytvoření otevřeného místa na kulturní mapě Poznane, místa pro setkávání všech – místních obyvatel, milovníků fotografie, fotoamatérů, příznivců kultury a kulturních akcí a tvůrců z Poznane, celého Polska a jiných zemí. Naše činnost je založena na blízkém kontaktu místních poznaňské komunity a turistů, kteří přijíždějí do našeho města, s uměním fotografie, a to otevřenou, bezprostřední a bezplatnou formou.¹⁴

Dne 13. března 2015 v 13:13 hodin byla v ještě nerekonstruovaných prostorách zahájena první společná výstava pod názvem „Transformacja – Start (Transformace – Start)”, a tím také akce „ANO pro fotografickou galerii v Poznani” získala novou podobu. Vzniklo místo pro fotografii Pix.house (pix – fotografie, house – dům, čili dům fotografie). Videopůjčovna Erotica (dům milostných schůzek / potěšení – v tomto místě

¹⁴ Úryvek záměru vznikající galerie Pix.house,
https://www.facebook.com/events/767748079960742/?active_tab=about

pravděpodobně působil také noční klub s tanečnicemi u tyče) se přerodila v dům fotografie. Andrzej Dobosz navrhl pro galerii vizuální identitu.

V dubnu 2015 iniciátoři vzniku Pix.house zahájili crowdfundingovou sbírku na portálu Polak Potrafi. Tímto způsobem chtěli získat prostředky na opravu galerie, která se nacházela v katastrofálním stavu.

Crowdfundingová sbírka „ANO | vybudujme společně místo pro fotografii” na portálu Polak Potrafi¹⁵

¹⁵ Odkaz na sbírku: <https://polakpotrafi.pl/projekt/tak>

Ambasadorsy sbírky se stali: Filip Springer, Witold Krassowski, fotografové Napo Images (Ewa Meissner, Piotr Małecki, Monika Szewczyk, Filip Ćwik, Adam Lach a Maciej Jeziorek) a Maciek Nabrdalik. Fotografická scéna v celém Polsku se k iniciativě postavila velmi pozitivně. Mnoho lidí darovalo ve prospěch sbírky své práce (kopie) nebo knížky, nebo nabídlo možnost organizace dílen nebo prezentace portfolio. Média v celé zemi informovaly o vzniku nové fotografické galerie (přibližně 100 publikací a zmínek v tisku, na internetu, v rádiu a televizi). Sbírka se stala výbornou příležitostí k propagaci fotografického dokumentu, rovněž se ukázalo, že lidé mají o vznik nové fotografické galerie vřelý zájem.

Ještě před několika lety se adresa Głogowska 35 mohla někomu spojit se videopůjčovnou Erotica a nočním klubem Extreme, které zde měly sídlo. Od teď se prostory, ve kterých se dříve nacházelo místo rozkoše, stanou místem, ve kterém budeme obcovat s fotografií. A to v různých aspektech. Navštívit je bude moci každý, zdarma... Zatím to tady vypadá velmi skromně. Fotografie visí na poškrábaných stěnách na průměrné ploše pokoje v přízemí činžáku na rohu ulic Głogowské a Gąsiorowskich. Ale bude to tady pěknější a čistější. Od pátku zde vzniká Pix.house – místo věnované fotografii. Po starém Hortexu je to další předmostí kulturní revoluce ve čtvrti Łazarz. Ačkoliv je to teprve začátek činnosti galerie, tak už víme, že Poznaň takové místo potřebovala. K události „ANO pro galerii fotografie v Poznani!“ na Facebooku se přihlásilo 4,9 tisíc účastníků. A na páteční vernisáž první výstavy zaslalo svá díla 214 autorů. Jejím tématem je transformace. Na stěnách místnosti v ul. Głogowské visí mimo jiné fotografie náboženského vytržení během Pašijových her a několik centimetrů pod ní fotografie muže, který rozjímá nad portréty Marxe, Engelse, Lenina a Stalina. Obě jsou zde oprávněně. Protože co člověk, to jiný úhel pohledu.¹⁶

Měsíční akce na portálu Polak Potrafi skončila úspěšně. Podporovatelé místa pro fotografii darovali 149 % požadované částky. Opravu Pix.house podpořilo 250 lidí a bylo vybráno 22 426,- PLN. Tyto prostředky umožnily financovat velkou část rekonstrukce galerie. Organizátoři sepsali první programová východiska galerie Pix.house:

- multimediální výstavy nejlepších polských a zahraničních fotografií
- výstavy mladých autorů

¹⁶ Łakomy, Cyprian, Głos Wielkopolski, Łazarz: W miejscu Erotiki powstaje galeria fotografii Pix.House, dostep: 04.2018, <https://gloswielkopolski.pl/lazarz-w-miejscu-erotiki-powstaje-galeria-fotografii-pixhouse-zdjecia/ar/3784881>

- čítárna – nejlepší fotografická alba (často nedostupná v knihovnách) s možností posedět při chutné kávě a relaxační hudbě
- autorská setkání
- fotografické dílny pro děti, mládež a dospělé
- prezentace portfolií
- ukázky slajdů, filmů o fotografii, fotografických multimédií (fotokasty, multimediální prezentace, interaktivní alba) a venkovní akce – plenérové výstavy, přehlídky fotografií na veřejných místech,
- komunitní archív – vytvoření interaktivního archivu fotografií, které dokumentují čtvrť Łazarz, Poznań a celé Velkopolsko,
- fotografické soutěže ¹⁷

V této fázi mohla začít rekonstrukce místa pro fotografii. Navzdory finančním obtížím a časovému omezení, které vyplývaly ze změny stavební firmy, byly práce dokončeny v červenci 2015. Byly vybudovány výstavní stěny, byla položena nová elektroinstalace, proběhla montáž systému pro instalaci fotografií a galerijního osvětlení. Bylo opraveno také zázemí pro uskladnění prací a sociální zařízení.

Rekonstrukce Pix.house. Na první fotografii pozůstatky po videopůjčovně Erotica

¹⁷ Internetové stránky Pix.house, <https://pix.house/takahistoria/>

Adrian Wykrota

Mariusz Forecki

Andrzej Dobosz

Autoři místa pro fotografii Pix.house.

Lidé podporující iniciativu vzniku galerie Pix.house

Místo pro fotografii Pix.house před rekonstrukcí, únor 2015

Místo pro fotografii Pix.house po rekonstrukci, červenec 2015

Dne 15. července 2015 se uskutečnilo slavnostní zahájení provozu místa pro fotografii Pix.house. Intenzivní období činnosti galerie začalo vernisáží mezinárodní výstavy „Generacja 74 (Generace 74)“ a premiérou stejnojmenné knihy.

*Na jaře letošního roku, v nerekonstruovaných prostorách začalo svou činnost nové místo pro fotografii v Poznani – PIX.HOUSE. Nyní, 15. června 2015, galerie obnovuje svou činnost po rekonstrukci a zve na vernisáž mezinárodní výstavy dokumentárních fotografií „Generace 74“. V nejbližších dnech proběhnout také další doprovodné akce.*¹⁸

*Jedenáct evropských fotografů, narozených v roce 1974, představí v rámci výstavy „Generace 74“, která byla otevřena tuto středu, své fotografie, které zachycují změnu Evropy v průběhu let. Vernisáž se koná u příležitosti zahájení provozu nové fotografické galerie PIX.HOUSE v Poznani.*¹⁹

*Galerie Pix.House díky občanské iniciativě prošla neobvyklou proměnou. Nebytové prostory, které vyžadovaly zásadní rekonstrukci, se před našima očima mění v sídlo fotografie světové úrovně. První výstavou, která bude představena v obnovených prostorách galerie v Głogowské ulici, bude „Generace 74“. Expozice, která vznikla ve spolupráci s litevským festivalem Kaunas Photo, představuje fotografie jedenácti evropských fotografů, kteří jsou v současnosti považováni za ikony dokumentární fotografie. Jsou to například: Simon Roberts (UK), Nick Hannes (Belgie), Kirill Golovčenko (Ukrajina/Německo), Przemysław Pokrycki (Polsko), Tomáš Pospěch (Česko), Mindaugas Kavaliauskas (Litva), Vitus Salošanka (Bělorusko/Německo) a další.*²⁰

¹⁸ Portál Fotopolis, <https://www.fotopolis.pl/newsy-sprzetowe/wydarzenia/18381-inauguracja-dzialalnosci-galerii-pixhouse-i-wernisaz-wystawy-generacja-74>

¹⁹ Portál Onet, <https://poznan.onet.pl/generacja-74-wystawa-inauguracyjna-w-galerii-pixhouse/tdg38w>

²⁰ Portál Kultura Poznań, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wystawy,c,5/oblicza-transformacji,83460.html>

03. Činnost Pix.house (2014–2019)

Popis a analýza činnosti galerie Pix.house v kontextu pozice dokumentární fotografie.

a. Workshopy, vzdělávací činnost, otevřená setkání s fotografy

Adrian Wykrota a Mariusz Forecki, dokumentární fotografové z Poznaň, vyvinuli v roce 2014 novou otevřenou koncepci setkání kolem média fotografie a nazvali ji Face to Face. Iniciativa sloužila k prezentaci současné dokumentární fotografie a k výměně názorů na ní. Organizátoři kladli důraz také na vizuální vzdělávání prostřednictvím fotografie. K vedení workshopů byli pozváni například Zbigniew Wielgosz, Paweł Kosicki, Tomasz Lazar, Damian Chrobak, Filip Springer. Ve stejném období byl pod křídly SPUF VR spuštěn projekt „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted)“, jehož cílem bylo shromáždit archivní dokumentární fotografie z Velkopolska a pořídit nový fotografický materiál. Koordinátorem projektu se stala kulturoložka Anna Molter. Do projektu se zapojili tito fotografové: Andrzej Dobosz, Michał Sita, Michał Adamski, Mariusz Forecki a Adrian Wykrota. Shromážděný archiv byl představen v podobě webu ve dvoujazyčné mutaci. Postupně se rozšířil také o krátké dokumentární filmy, texty a také dílny, které využívaly archivní zdroje.

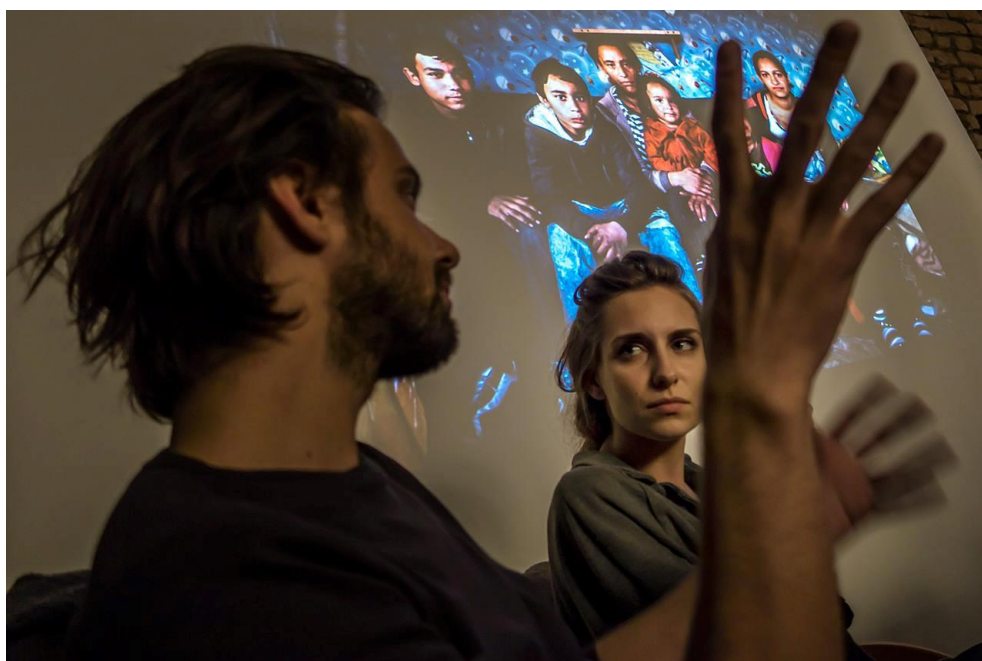
Po vzniku galerie Pix.house v roce 2015 pokračovala intenzivní vzdělávací činnost zaměřená na médium fotografie. V letech 2014–2019 se uskutečnilo 90 otevřených setkání a diskusí. Zájemci o fotografii se zúčastnili 16 workshopů s různou tematikou, jejichž převážná většina souvisela s dokumentární fotografií.²¹

Tomasz Kúhn a Paweł Kosicki během setkání
pořádaného v rámci
Face to Face. 12.6.2014

²¹ Veškerá vzdělávací činnost v rámci Face to Face a Pix.house byla uvedena v tabulce (kapitola 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019) | s. 139)

Adam Lach a
Katarzyna Dybowska
během setkání
pořádaného v rámci
FaceToFace. 26. 6.
2014

Na počátku organizace dílen, vzdělávací činnosti a otevřených setkání s fotografiemi stál zájem vzdělávat se ve vizuální oblasti. Fotografie se stala také nástrojem k navazování mezilidských vztahů. Právě tyto vztahy, zejména v kontextu práce na dlouhodobém dokumentárním projektu, se staly záminkou k uspořádání tří ročníků dlouhodobých workshopů dokumentární fotografie pod názvem „Mój fyrtel – Moja przestrzeń (Moje čtvrt' – Můj prostor)“, jejichž první lokální ročník se uskutečnil v roce 2015 v Poznani.

„Budeme dokumentovat Poznań – všechny její čtvrti. Vytvoříme společně dokumentární obraz našeho města, našeho prostoru. Obraz, který bude po letech důkazem transformace, která může být běžně nepostřehnutelná, je však jádrem, „znakem“ všeho našeho jednání. Budeme se zajímat o „malé příběhy“ dvorků, náměstí, profesí, které už neexistují, nebo našich sousedů.“²²

Mariusz Forecki a Adrian Wykrota vybrali z více než dvou set přihlášek 30 účastníků, kteří po dobu čtyř měsíců pracovali na svých dokumentárních projektech. Workshopy, jejichž program vytvořili lektoři, se věnovaly následujícím tematickým okruhům:

- dějiny dokumentární fotografie – její role a funkce,
- dokumentování svého prostoru – dokumentární fotografie v praxi,
- školení obsluhy analogových a digitálních fotoaparátů,
- školení o fotografování instantními fotoaparáty INSTAX/POLAROID,
- skenování, grafické zpracování a archivace fotografií zhotovených analogovou technikou,
- fotografický plenér – portréty lidí a míst,

²² Webové stránky Pix.house, https://pix.house/portfolio_page/warsztaty-dokumentu-moj-fyrtel-transformacja/

■ analýza fotografií pořízených účastníky workshopu.²³

Navzdory různé pokročilosti účastníků workshopu vzniklo několik velmi zajímavých setů fotografií. Zvláštní pozornost si zasloužili Jan Sowiński za cyklus „Harcerze (Skauti)“, který zachycoval dobrodružství a částečně také proces dospívání autora fotografií společně se oddílem poznaňských skautů, a cyklus Artura Kucharczaka „Kulturyści (Kulturisté)“, který představil portréty mladých mužů z venkova, kteří si vytyčili úkol získat fyzickou formu v podomácku zařízených posilovnách. Krásné, estetické portréty připravil Michał Frąckowiak, který dokumentoval maloměstský klub MMA Ankos z Luboně u Poznaň. Damian Nowicki nafotil obyvatele vyloučeného sídliště, ve kterém vyrostl a které bude v nejbližší době zlikvidováno (práce už probíhají). Fotografie všech účastníků byly představeny na výstavě v galerii Pix.house v prosinci 2015. Výstava byla určitým druhem odměny pro začínající fotografy, kteří mohli představit své fotografie v prostoru, kde se prezentují práce známých a uznávaných umělců z fotografické scény.

Jan Sowiński „Harcerze (Skauti)“

²³ Webové stránky Pix.house, https://pix.house/portfolio_page/warsztaty-dokumentu-moj-fyrtel-transformacja/

Artur Kucharczak „Kulturyści (Kulturisté)”

Damian Nowicki „Opolska”

Další ročník workshopu „Mój fyrtel (Moje čtvrt’)” proběhl po roční přestávce v roce 2017. Z iniciativy Adriana Wykroty a díky podpoře uměleckého stipendia polského Ministerstva kultury a národního dědictví se mohlo dalších třicet fotografů zúčastnit dlouhodobého workshopu dokumentární fotografie. Tentokrát se do něj přihlásili zájemci z celého Polska a na svých projektech pracovali po dobu pěti měsíců. Workshop zakončila společná výstava v galerii Pix.house v prosinci 2017. Své práce na výstavě prezentovali: Magdalena Orylska, Sławomir Brdęk, Maciej Podgórski, Piotr Zarówny, Artur Kujawski, Agnieszka Niemczyk, Elżbieta Adamska, Krzysztof Grabara, Damian Nowicki, Mikołaj Konkiewicz, Norbert Oksza Strzelecki, Łukasz Kotecki, Łukasz Zakrzewski, Katarzyna Kubiak, Igor Leński, Magda Wołk, Agnieszka Hinc, Joanna Czarnota-Mielcarek, Artur Kucharczak, Paweł Hryniewicz, Katarzyna Dudzic. Hlavním vedoucím workshopu byl Adrian Wykrota. Jako hosté některé dílny lektorovali také: Mariusz Forecki, Michał Sita a Michał Adamski, kteří představili svůj přístup k fotografii, své práce a způsoby, jak pracovat na dlouhodobém fotografickém projektu. Důležitým předpokladem v případě workshopů byla práce účastníků na svém projektu od počátku do konce – od nápadu, rešerše, přes vybudování vztahu s fotografovanými osobami, až po sám proces fotografování, zpracování a přípravy snímků k tisku, včetně naplánování a instalace výstavy.

Adrian Wykrota během workshopového setkání „Mój fyrtel (Moje čtvrt’)”

Tematický a formální rozsah projektů byl velmi široký – účastníci svým způsobem definovali pojem „fyrtel“ (v *poznanském nářečí městská část, čtvrť – pozn. překladatele*), čili svůj vlastní prostor, a využívali k tomu různé techniky práce – od analogové po digitální fotografii, objekty a krátké video formy. K nejzajímavějším projektům patřily práce Ely Adamské „Urządnik też człowiek (Úředník je také člověk)“, které popisují důvody odchodu z práce úředníka, abstraktní fotografie Mikołaje Konkiewiczze „Bliskie spotkania każdego stopnia (Blízká setkání každého druhu)“, které subjektivní formou popisovaly vztah člověka s přírodou. Jako velmi zajímavý se ukázal také projekt Łukasze Zakrzewského „Na morzu (Na moři)“, který byl záznamem práce fotografa na zaoceánských lodích.²⁴

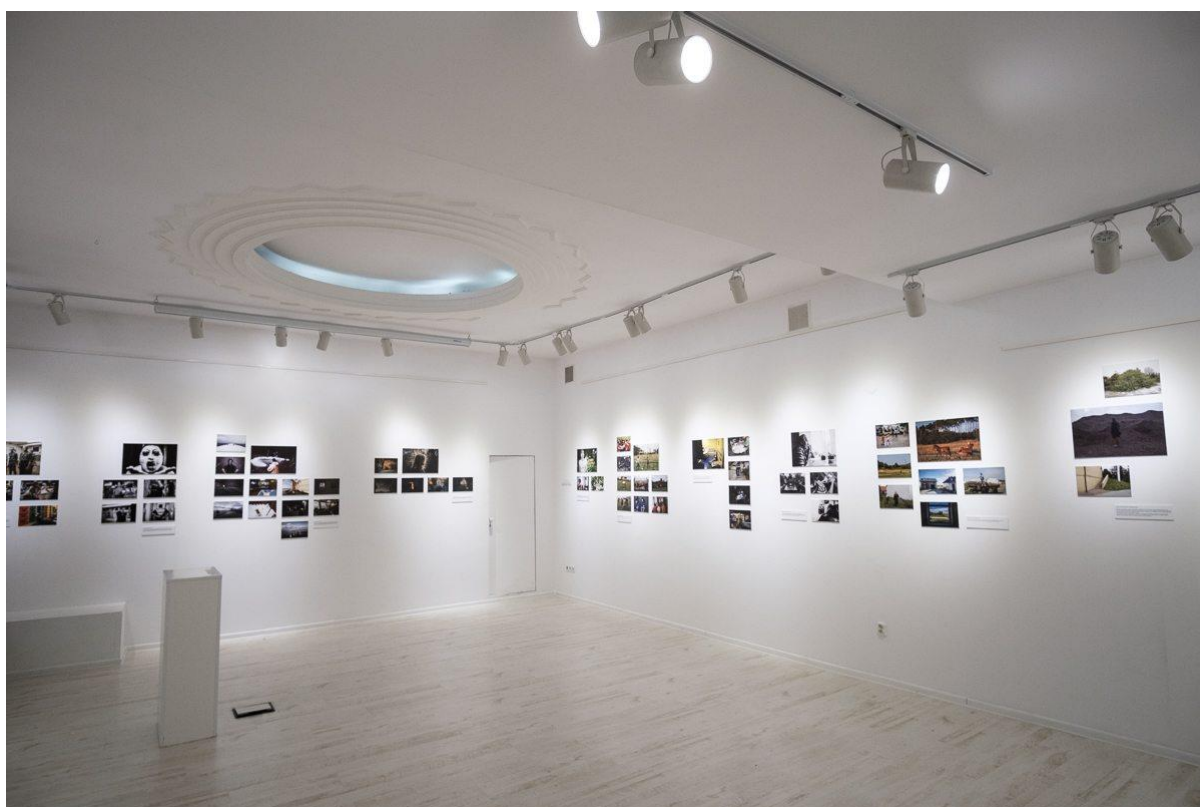

Společná instalace výstavy

²⁴ Všechny projekty účastníků workshopů „Mój fyrtel (Moje čtvrť)“ z ročníku 2017 si lze prohlédnout na webu Pix.house: https://pix.house/fyrtel_podsumowanie/

Vernisáž výstavy – expozici si prohlédlo přibližně 300 návštěvníků

Pohled na výstavu

Třetí ročník dílen „Mój fyrtel (Moje čtvrt)“ proběhl v roce 2018. Účastníky workshopu, který za podpory Mariusze Foreckého, Michała Sity a Michała Adamského vedl opět Adrian Wykrota, byli: Daria Świerblewska, Magdalena Sobczak, Natalia Pośnik, Agnieszka Stępa, Marcin Dławichowski, Marcin Bąk, Edyta Jabłońska, Katarzyna Michalska, Jolanta Igielska, Sandra Grzelaszyk, Luiza Stosik-Turek, Agnieszka Maruszczuk, Grzegorz Borys, Jakub Żwirełło, Alicja Mańkowska, Stefan Machura, Mariusz Stolarski, Monika Czerwińska, Miłosz Latosi, Norbert Rzepka, Bartłomiej Śnierzyński, Aleksander Stęcel, Katarzyna Chlebowska, Monika Witoń, Jacek Molski, Paweł Śpiewak, Marcin Drab, Jakub Dobek, Beata Zięba-Zaborek, Maciej Lenartowicz. Opět v jeho rámci vzniklo několik zajímavých dokumentárních projektů a několik pokusů o vytvoření abstraktnějších výpovědí, které vycházely z fotografie, ale jejichž kořeny vyrůstaly z výtvarného umění. Výjimečný byl projekt Stefana Machury, který dokumentoval problematiku suburbanizace a kombinoval typicky dokumentární fotografie ovlivněné typografií místa s technikou koláže. Fotografie byly spojeny s prospekty a vizualizacemi architektů a to vytvořilo surrealistický, odcizený, nereálný svět.

Část účastníků dílen „Moje čtvrt“ s vedoucím Adrianem Wykrotou (se smetákem), které se uskutečnily v Poznani v roce 2019

Společná instalace výstavy

Stefan Machura „Suburbia (Předměstí)“

Činnost dílen podle osvědčeného schématu dále pokračovat. V roce 2019 se uskuteční další ročník workshopů. Zajímavostí je, že schéma workshopu je natolik zajímavé, že našlo své pokračovatele také v jiných polských městech. Skupina „Kadr“ uspořádala ve městě Pila dva ročníky workshopů „Mój fyrtel (Moje čtvrt)“. Každý z nich byl ukončen výstavou.

„Moje čtvrt“ prezentuje dokumentární obraz rodného města autorů, členů Pilské skupiny milovníků fotografie „Kadr“. Cílem bylo zachytit společný každodenní život, zapomenuté plácky, náměstí, lidi při práci nebo susedy. Nápad vznikl na základě účasti v pravidelných dílnách dokumentární fotografie v galerii Pix.house v Poznani, které v roce 2015 vedli Mariusz Forecki a Adrian Wykrota.”²⁵

Formát workshopu se ujal také v městě Jastrzębie-Zdrój, ve kterém fotografové na pozvání Jastrzębského fotoklubu „NEZÁVISLÍ“, vedou workshopy a otevřená setkání s fotografy, které zakončí společná výstava na konci roku 2019.

Důležitou součástí vzdělávací činnosti sdružení Pix.house kolem fotografického média jsou otevřená setkání a diskuse s fotografy, kurátory a organizátory fotografické scény. Bezplatná setkání, která často doprovázejí výstavy nebo premiéry knih, mají povahu prostoru výměny zkušeností a inspirace pro realizaci vlastních nápadů na fotografické projekty. Iniciativa Pix.house od roku 2014 do roku 2019 uspořádala 90 setkání a diskusí.²⁶ Velmi zajímavá byla setkání s Witoldem Krassowským a Maksymilianem Rigamontim, která představovala dva pohledy na způsob fotografování tématu souvisejícího se situací v Afganistanu, dále debata o vznikající knize „Krucie medium. Rozmowy o fotografii (Křehké médium. Rozhovory o fotografii)“ s Maciejem Frąckowiakiem, prof. Rafałem Drozdowským, Bogusławem Biegowským a Annou Molter, a také debata pod názvem „Losy Belgradzkich uchodźców (Osudy bělehradských uprchlíků“, které se zúčastnili: Jędrzej Nowicki – autor fotografií, Katarzyna Czarnota – anarchistické sdružení Rozbrat, Łukasz Cynalewski – list Gazeta Wyborcza. Velmi pozitivní ohlas mělo také setkání s polskou fotografkou Justynou Mielnikiewicz, která dlouhodobě žije a pracuje v Gruzii a na Ukrajině. Setkání bylo spojeno s prezentací portfolia. Pozornost si zaslouží také cyklus setkání „Lokalnie o fotografii (Lokálně o fotografii)“, na kterých místní fotografové a kurátoři prezentují výsledky své práce. Hosty tohoto cyklu byli mimo jiné: Monika Piotrowska (přednáška o Tadeuszi Cyprianovi), Łukasz Cynalewski (dlouholetý fotoreportér místních novin), Piotr Jasiczek (fotoreportér a fotoeditor). Výhodou setkání je také přítomnost médií, což umožňuje propagaci dokumentární fotografie a samotných fotografů. Setkání jsou vedena v neformální atmosféře, a tím vyzývají k diskuzi s pozvanými hosty a uvolněné výměně názorů a zkušeností.

²⁵ Centrum kultury a umění v Konině: <http://www.ckis.konin.pl/galeria-progiem-moj-fyrtel-wystawa-fotografii-pilskiej-grupy-pasjonatow-fotografii-kadr/>

²⁶ Všechna setkání a debaty organizované galerií Pix.house jsou uvedeny v tabulce (kapitola 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019) | s. 139)

Setkání s Witoldem Krassowským a Maksymilianem Rigamontim, 25. 9. 2015

Diskuze o připravované knize „Kruche medium. Rozmowy o fotografii (Křehké médium. Rozhovory o fotografii)” s Maciejem Frąckowiakiem (na fotografii), prof. Rafałem Drozdowským, Bogusławem Biegowským a Annou Molter

Vzdělávací aktivity v galerii Pix.house zahrnují také řadu menších projektů. Jsou to mimo jiné jednodenní tematické workshopy pořádané v Poznani, například: „Lightroom – cyfrowa ciemnia (Lightroom – digitální temná komora)“, čili základy zpracování fotografie, dále dílny „Smart photo“, čili kurz mobilní fotografie zaměřené na obsah nikoliv technologii fotografie, nebo četné prezentace portfolií či fotografické workshopy spojené s výukou angličtiny, které vede americký fotograf Erik Witsoe. Pozornost si zaslouží také fotografické dílny ve spolupráci s hudebním festivalem Spring Break (dokumentární koncertní fotografie), nebo s divadelní scénou Teatr Nowy v Poznani (divadlo a herci ze zákulisí – „Wokół sceny (Kolem scény)“). Sdružení Pix.house uspořádalo také výjezdní workshopy na polsko-německé pohraničí (dokumentární fotografie v Bad Muskau) nebo do Londýna – street photo s Damianem Chrobakiem. Za realizaci menších workshopových formátů odpovídá hlavně Mariusz Forecki a Adrian Wykrota. Velmi zajímavým projektem byly také dílny pro postižené lidi v rámci projektu „5 zmysłów (5 smyslů)“. Michał Sita a Adrian Wykrota vedli kurzy v několika střediscích pracovní terapie a využívali fotografie ke komunikaci s osobami s různým typem postižení a k rozvoji jejich kompetencí.

Jedna z fotografií pořízených v rámci workshopu „5 zmysłów (5 smyslů)“. Účastníci si za pomoci Adriana Wykroty vyrobili dírkové kamery a následně je využili k vytvoření vlastních portrétů. Série fotografií navazovala na téma „tabu“

Workshopy v rámci projektu „5 zmysłów (5 smyslů)“, které vedl Michał Sita s využitím archívních fotografií (archív „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted’)) a metody koláže

Workshopy v rámci projektu „5 zmysłów (5 smyslů)“, které vedl Michał Sita s využitím archívních fotografií (archív „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted’)) a metody koláže

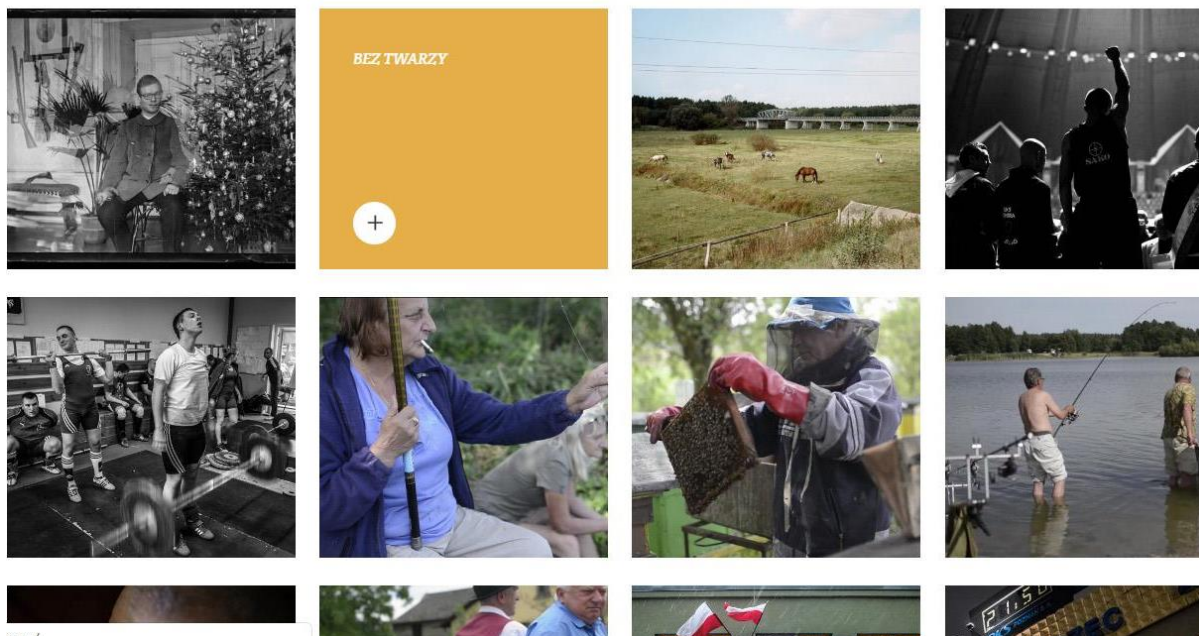
V roce 2014 vznikl z iniciativy Anny Molter, Adriana Wykroty a Mariusze Foreckého projekt „Wielkopolska/ Teraz (Velkopolsko/ Ted)“ – interaktivní fotografický archiv dokumentující tradice Velkopolska. Představoval odpověď na potřeby, které se týkají problematiky velkopolských tradic a jejich působení, vývoje a vlivu prostřednictvím fotografického média. Hlavním cílem projektu bylo v letech 2014 a 2015 vytvořit a zpracovat fotografického archiv, který by dokumentoval hodnoty, vývoj a tradice Velkopolska. Shromážděné archivní sbírky byly naskenovány a připraveny k prezentaci. Rozběhly se také práce na pořízení nových fotografií. V červenci 2014 byl spuštěn internetový portál www.wielkopolskateraz.pl, které obsahuje archivované fotografie, texty, zvukové materiály, videomateriály a informace o realizovaném projektu. Dvoujazyčný portál (polský a anglický jazyk) byl postupně aktualizován o autorské cykly fotografií Mariusze Foreckého, Adriana Wykroty, Michała Adamského a Andrzeje Dobosze. V roce 2014 byly pořízeny a zařazeny do archivu například cykly: „Sporty weekendowe (Víkendové sporty)“, „Dworzec kolejowy w Jarocinie (Železniční nádraží v Jarocině)“, „Turniej wojów w Grzybowie (Středověký turnaj v Grzybowě)“, „Laureaci Konkursu Chopinowskiego (Vítězové Chopinovské soutěže)“, „Jarocin“, „Kultura Ludyczna (Hravá kultura)“, „Cielcza – Babskie Cumpry (Cielcza – Dámský masopust)“, „Bez twarzy (Bez tváře)“, „Żeby żyło się lepiej (Aby se žilo lépe)“, „Paramilitarni (Polovojenští)“, „Sołtysi („Starostové osad)“ a pořízené v roce 2015 „Zakłady im. Hipolita Cegielskiego (Podnik Hipolita Cegielského)“, „Skąd się bierze szynka (Jak vzniká šunka)“, „Ekstremalna Droga Krzyżowa (Extrémní křížová cesta)“, „Heavymetalowcy (Heavymetalisté)“, „Długość dźwięku samotności (Délka zvuku osamění)“, „Weterynarz (Veterinář)“, „Festiwal Fantastyki PYRKON (Festival fantastiky PYRKON)“, „Mistrzostwa Polski w boksie (Mistrovství Polska v boxu)“, „Zakład naprawy telewizorów (Oprava televizorů)“, „Poznań. Centrum handlowe MALTA (Poznaň. Obchodní centrum MALTA)“, „Wedding czyli nowoczesne polskie wesele (Wedding aneb moderní polská svatba)“, „Strajk w fabryce WAGON (Stávká v továrně WAGON)“, „Powrót (Návrat)“, „Przebudowa dworca kolejowego (Rekonstrukce železničního nádraží)“, „Festiwal w Jarocinie (Festival v Jarocinie)“, „Kapele podwórkowe (Pouliční kapely)“, „Teatr więźniów (Vězeňské divadlo)“, „Wakacje w mieście (Prázdniny ve městě)“, „Tulipan Leszek Miller (Tulipán Leszek Miller)“, „Kolekcja Wrzesińska 2012 (Kolekce Wrzesińska 2012)“, „Ludowy Klub Sportowy Korona Bukowiec (Lidový sportovní klub Korona Bukowiec)“, „EURO 2012 w Poznaniu (EURO 2012 v Poznani)“, „Region Kozła (Kozlí region)“, „Misterium (Mistérium)“. Tyto cykly ilustrovaly na pozadí 26 let demokracie v Polsku proměny každodenního života obyvatel z hlediska tradic, budovaly a rozšiřovaly povědomí o roli dokumentární fotografie a staly se východiskem pro setkání s adresáty projektu. V roce 2016 vznikl cyklus filmových dokumentárních miniatur, které natočil Michał Sita a které popisovaly sváteční zvyky ve vybrané velkopolské obci (Siedlec). Autoři fotografií otevřeli debatu o minulosti a budoucnosti tradic velkopolského regionu. V roce 2015 své dokumentární fotografické sbírky zpřístupnili také: Zbigniew Wielgosz, Piotr Jasiczek, Maciej Kuszela, Grzegorz Dembiński a Władysław Nielipiński. V archivu se objevily také fotografie Karola Szymkowiaka, Artura Kucharczaka, Sebastiana Czopika a Michała Narožného, které zvítězily v soutěži „WLKP/TERAZ“, kterou uspořádalo sdružení PIX.HOUSE.

Velmi důležitou součástí projektu bylo vydání dvoujazyčného alba v podobě artbooku. Fotografie doprovází komentář etnologa Arkadiusze Jełowického, muzejníka, terénního vědce, autora knihy o kulturním dědictví Velkopolska a venkovské

architektuře. Sdružení Pix.house zařadilo v roce 2018 archív „Velkopolsko/Ted“ do programu uměleckých rezidencí, který realizovaly čtyři evropské fotografické instituce: Festival Kaunas Photo, Kaunas (Litva), Photolux Festival, Lucca (Italie), Photoumnales, Beauvis (Francie). Na rezidenci do Poznaň přijela japonská fotografka Mayumi Suzuki, která pracovala na tématu využití archívu pro vytvoření aktuálního fotografického vyprávění.

ARCHIWUM WIELKOPOLSKA/TERAZ

KATEGORIE: WSZYSTKIE | KIEDYŚ | TERAZ

„Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted)“ – interaktivní fotografický archív <https://pix.house/wlkpteraz/>

Publikace Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted'), Pix.house/ZPAF OW, Poznań 2015

b. Výstavy

Mariusz Forecki a Adrian Wykrota začali na základě svých fotografických a kurátorských zkušeností od roku 2015 prezentovat výstavy dokumentární fotografie v galerii Pix.house, a také ve spřátelených institucích a na veřejných místech (plenérové výstavy, prezentace slajdů). Od počátku činnosti galerie do roku 2019 se uskutečnilo 47 výstav, galerie představila práce 529 fotografek a fotografů z 15 zemí světa. Intenzivní galerijní činnost začala 13. března 2015 společnou výstavou „Transformacja – start (Transformace – start)“ v nerekonstruovaných prostorách galerie Pix.house. Jednalo se o určitý způsob poděkování lidem, kteří se zapojili do vzniku místa pro fotografii.

Chceme poděkovat všem, kteří se zapojili do iniciativy ANO! Pro fotografickou galerii v Poznani. Více než 5 tisíc iniciativních lidí – příznivců fotografie se nemůže mýlit. Poznaň takové místo potřebuje. Organizace tak cílevědomého podniku vyžaduje čas, velký objem práce a trochu štěstí. Zdá se, že všechny faktory jsou na naší straně... V pátek 13. 3. 2015 ve 13:13 se uskutečnila dlouho očekávaná vernisáž první výstavy. Byla to výstava výjimečného umělce, první expozice svého druhu v Poznani. Autorem fotografií byl... Autory fotografií jste byli Vy – drazí přátelé fotografie. Tímto způsobem jsme navázali na počátky této formy prezentace fotografií v Poznani, jehož průkopníky byli Janusz Nowacki a Grzegorz Osztynowicz, kteří v polovině 80. let organizovali „Salon pro Poznaňany“.²⁶

5 000 – TOLIK LIDÍ ŘEKLO ANO FOTOGRAFII V POZNANI.

639 – TOLIK FOTOGRAFIÍ BYLO PŘIHLÁŠENO NA PRVNÍ VÝSTAVU

214 – TOLIK FOTOGRAFŮ SE ZÚČASTNILO PRVNÍ VÝSTAVY

500 – TOLIK LIDÍ NÁS NAVŠTÍVILO ZA JEDEN DEN VÝSTAVY²⁷

Nejlepší práce ze společné výstavy byly prezentovány 16. května 2015 na nádvoří Úřadu města Poznaň během poznaňské Muzejní noci. Výstava „Transformacja – Start (Transformace – Start)“ se uskutečnila také v plenérové podobě. Byla to první z cyklu plenérových výstav Pix.house ve veřejném prostoru. Výstavu doprovodila setkání se členy sdružení Pix.house, spojená s komentovanou prohlídkou na nádvoří Úřadu města Poznaň a představením všech 639 fotografií, které byly zaslány na první výstavu. Fotografové sdružení ve Svazu polských umělců fotografů představili své fotografické projekty, na kterých právě pracují. Návštěvníci měli příležitost debatovat o fotografii s Mariuszem Foreckým (fotoreportáž), Adrianem Wykrotou (fotodokument, úprava fotografií), Zbigniewem Wielgoszem (zušlechťovací techniky), Andrzejem Doboszem (fotoknihy) a dalšími fotografy ze SPUF.

²⁷ Webové stránky Pix.house, <https://pix.house/pierwsza-wystawa-w-pix-house-2/>

Slavnostní otevření místa pro fotografii Pix.house, vernisáž společné výstavy „Transformacja – start!“ (Transformace – start!)

První plenérová výstava Pix.house na nádvoří Úřadu města Poznaň

Další fází bylo vytvoření programu výstav pro rok 2015 a příprava plánů na další roky. Zásluhou spolupráce s litevským festivalem Kaunas Photo se podařilo stáhnout do Poznaně a představit mezinárodní výstavu „Generacja 74 (Generace 74)“, která slavnostně zahájila činnost galerie Pix.house v nově rekonstruovaných prostorách. Expozice představila práce 11 fotografů (ročník 1974) z různých evropských zemí. Výstavy se zúčastnili: Simon Roberts (UK), Nick Hannes (Belgie), Kirill Golovčenko (Ukrajina/Německo), Przemysław Pokrycki (Polsko), Tomáš Pospěch (Česká republika), Mindaugas Kavaliauskas (Litva), Vitus Salošanka (Bělorusko/Německo), Gintaras Česonis (Litva), Borut Peterlin (Slovinsko), Pekka Niittyvirta (Finsko), Davide Monteleone (Itálie). Toto v doprovodném albu k výstavě napsal litevský fotograf a kurátor Mindaugas Kavaliauskas:

„Jde jen o čísla, nebo těchto 11 fotografů má ještě něco společného kromě roku narození? Ano, je toho docela dost. Každý z nich je dobře známým fotografem ve své zemi i za jejími hranicemi. Někteří z nich jsou ve světovém měřítku považováni za ikony fotografie. Bylo jim 15 let, když padla Berlínská zeď; kluci z „Východního bloku“ měli 16 až 18, když jejich země získaly nezávislost; zažili rozšíření Evropské unie v roce 2004, když jim bylo 30 let. Všichni vytvořili dlouhodobé dokumentární projekty na základě pocitu, že svět se z analogově unikátního mění na globálně jednotný. Jejich vztah k fotografii je poznamenán pocitem občanské, sociální a individuální povinnosti vytvořit pravdivou výpověď o svých domovinách, místech bydliště a místech, která navštívili při realizaci projektů. Jejich práce se nesnaží být módní, efektní, povrchní nebo senzační. Místo toho jsou lidské, starostlivé, hořké, ironické, plné humoru, kritické a v podstatě jsou ozvěnou toho, o čem lidé v hloubi duše přemýšlejí, a tím, co říkají nahlas.“²⁸

Výstava dobře souzněla s okolnostmi vzniku galerie Pix.house. Vyprávěla o transformaci světa, ve kterém žijeme, o tom, čeho jsme svědky a jakým způsobem bychom měli tyto změny zaznamenávat a interpretovat. Výstavu „Generace 74“ doprovodila setkání s kurátorem výstavy Mindaugasem Kavaliauskasem a autorem jednoho z projektů, ukrajinským fotografem natrvalo usazeným v Německu, Kirillem Golovčenkem. Galerie Pix.house uspořádala také řadu doprovodných akcí: setkání s Maciejem Frąckowiakiem, spoluautorem projektu „Niewidzialne miasto (Neviditelné město)“, setkání s Petrem Małeckým, dokumentárním fotografem z fotografické agentury Napo, debatu s Jackem Piotrowským, dokumentárním fotografem a autorem výstavy „Miasto – ludzie – auta. 1984–93 (Město – lidé – auta. 1984–93)“. Proběhla rovněž prezentace fotografických iniciativ z Velkopolska, kterou vedl Władysław Nielipiński z Wojvodské veřejné knihovny, a také setkání s Grzegorzem Kosmalou, který představil fotografický magazín DOC! a vydavatelství DEBUTS. Třídenní akci ukončila přehlídka fotokastů Grand Press Photo a prezentace portfolia Mariusze Foreckého a Adriana Wroty.

²⁸ Katalog výstavy „Generacja 74 (Generace 74)“, Kaunas Photo Festival, Kaunas 2014

„Generace 74“, fot. Kirill Golovčenko

Vernisáž výstavy „Generace 74“, otevření rekonstruované galerie Pix.house

V roce 2015 se v galerii Pix.house uskutečnilo celkem sedm výstav a jedna plenérová expozice.²⁹ Významnou událostí byla výstava „Afganistán“, která představila fotografie dvou předních polských fotografů: Maksymiliana Rigamontiho a Witolda Krassowského. „Afganistán“ je vyprávění o proměně země. Kolekce fotografií kladla důležité otázky, zejména tváří v tvář „uprchlické krizi“. Nabízela možnost seznámit se částečně s komplikovanou situací země, která je trvale postižena válkou. Fotografie Witolda Krassowského představují každodenní život běžných lidí v Afganistánu. Mimořádným faktem je to, že se fotografovi podařilo zachytit krásu všedního života v zemi, kde lze na první pohled vidět pouze důsledky neutuchajících bojů. Naopak fotografie Maksymiliana Rigamontiho zachycují příběh Poláků, kteří se v této zemi účastní válečné mise. Během výstavy byla představena autorova kniha „Afganistan jest w nas (Afganistán je v nás)“.

„Přistál jsem. Mezi dva tisíce vojáků. Nikoho jsem neznal. „Hej, ty! Máš něco?“ oslovil mě jeden z nich. Hned jsem věděl, že to bude hrdina mých fotografií. Okamžitě mě seznámil se svými kámoši. A byl jsem jedním z nich. Rychle zapomněli na to, že místo kalašníkova nosím canon. Byl jsem s nimi měsíc a půl. Fotografoval jsem jejich každodennost. Děsivou – s výbuchy a střelbou. Ale i příjemnou – s opalováním, vtipky a nudou. Uviděl jsem válku. Ze zcela opačné strany.“³⁰

Během setkání se objevil nápad vydat knihu Witolda Krassowského s fotografiemi z Afganistánu. Vydavatelství Pix.house ve spolupráci s autorem vydalo materiál v roce 2016 v knize „Nadal boję się krzyku (Stále se bojím křiku)“.

„Afganistan jest w nas (Afganistán je v nás)“, fot. Maksymilian Rigamonti

²⁹ Všechny výstavy organizované galerií Pix.house jsou uvedeny v tabulce (kapitola 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019) | s. 139)

³⁰ Rigamonti, Maksymilian, Afganistan jest w nas, Warszawa, 2013

Velmi zajímavou výstavou, která přilákala řadu diváků, byla expozice nazvaná „Polish Dream – współczesna Polska w fotografii dokumentalnej (Polish Dream – současné Polsko v dokumentární fotografii)“, která byla uspořádána ve spolupráci s kurátorkou Monikou Piotrowskou a sdružením Instytut Fotografii ProFotografia. Výstava byla poprvé představena v Polsku po své premiéře 12. listopadu 2014 v Hannoveru (GAF Galerie für Fotografie). Své práce v Poznani představili: Agnieszka Rayss, Grzegorz Dembiński, Bartosz Dziamski, Witold Krassowski, Maciej Pisuk, Michał Szlaga, Paweł Supernak. Na speciální multimediální prezentaci (interaktivní album) své fotografie prezentovali: Mariusz Forecki, Arek Gola a Filip Springer.

„Dvacet pět let nově formovaného Polska uběhlo jako okamžik. Za tu dobu vyrostla generace, která nemá už vlastní zážitky z minulého režimu. Něco nám uniká, aniž bychom si toho všímali. A přece my, Poláci, máme o čem vyprávět. Proto vznikl Polish Dream – mnohotematický záznam dnešního, proměněného Polska. Obsahuje míru komplikovanosti procesu přeměny a emoce, které ho doprovázejí. Dlouholeté cykly a fotografické poznámky desítky vynikajících polských fotografů se skládají v silně angažovaný dokument, z něhož promlouvá dynamika dějin.“³¹

„Polish Dream – współczesna Polska w fotografii dokumentalnej (Polish Dream – současné Polsko v dokumentární fotografii)“, fotografie Witolda Krassowského představené na výstavě, fotografie pochází z cyklu „Powidoki z Polski (Mžitky z Polska)“, který vypráví o Polsku v období transformace 1989–2009

³¹ Piotrowska Monika, katalog výstavy „Polish Dream – współczesna Polska w fotografii dokumentalnej (Polish Dream – současné Polsko v dokumentární fotografii)“, Poznaň 2014 r.

Jednou z důležitějších výstav v galerii Pix.house v roce 2016³² byla mezinárodní expozice „They Said Yes“. Tento projekt vznikl z fascinace fenoménem svatby. Jeho cílem bylo zajistit divákům zevrubný pohled na svatební zvyky ve střední Evropě (Maďarsko, Polsko, Česko a Slovensko) na počátku 21. století. Kurátorem výstavy byl Pavel Maria Smejkal ze slovenského PhotoART Centra Košice. Jednalo se o další mezinárodní projekt Pix.house, jehož partnery se stali: Európai Kulturális Alapítvány, Budapešť, Zsuzsa Bakonyi (Maďarsko), YAFA (Young and Fresh Association), Liberec, Brno, David Mužík (Česko), SPUF VR / Adrian Wykrota Pix.house (Polsko). Projekt podpořil Visegrad Fund. Během výstavy měla v galerii Pix.house polskou premiéru publikace se stejnojmenným názvem. Vernisáž proběhla 19. dubna 2016.

Autoři představení na výstavě:

Slovensko: Katarína Bako, Branislav Štěpánek, Dávid Doroš, Anton Baša, Peter Korček, Alena Rennerová, Karol Stollmann, Michaela Demočková, Lena Jakubčáková, Vladimír Citriak, Jožo Ondzik, Jožo Jarošík, Marek Novák, Peter Burda, Martin Beličák

Maďarsko:

Zsuzsa Bakonyi, Attila Mitsenkov, Júlia Pallai-Gölner, Boglárka Zellei, Eva Szombat, Gábor Molnár, Tamás Szipli, Csaba Varga, Új Generációs Esküvői Fotográfus Képzés, Zsuzsi Flohr

Česká republika:

David Mužík, Michal Matoušek, Jarolím Žáček, Tomáš Pospěch, Petr Smejkal, Martin Kašpar, Zdeněk Zatloukal, Jan Klimeš, Lucia Sekerková, Šimon Pikous

Polsko:

Adrian Wykrota, Ula Tarasiewicz

Fotografie Evy Szombat z výstavy „They Said Yes“

³² Všechny výstavy jsou uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

Další důležitou událostí byla výstava „12 twarzy/faces“ Filipa Ćwika a poznaňská premiéra autorovy publikace (2. 6. 2016).

WYSTAWA FOTOGRAFII FILIPA ĆWIKI

—twarzy—

 PIX.HOUSE
MIEJSCE DLA FOTOGRAFII

WERNISAŻ I SPOTKANIE Z AUTOREM : 02.06 / CZWARTEK / 18³⁰
TERMIN I MIEJSCE WYSTAWY : 02.06 – 19.06.2016 / PIX.HOUSE: GŁOGOWSKA 35A POZNAN
GALERIA CZYNNA : DO WTOBKU DO SOBOTY 16⁰⁰–20⁰⁰ / W NIEDZIELE 14⁰⁰–16⁰⁰
GRUPY ZORGANIZOWANE : MOGĄ UMAWIAĆ SIĘ INDYWIDUALNIE – ZAPRASZAMY DO KONTAKTU
WWW.PIX.HOUSE / T. 607 290 671

Plakát k výstavě „12 twarzy/faces“ Filipa Ćwika, jehož autorem je Andrzej Dobosz

„Tvář podle Emmanuela Levinase nemůže být nikdy zcela zachycena, nikdy úplně představena. Je to něco neukončeného, neurčitý prvek, který nabourává jednotu a klid našeho světa. Tím nás vyzývá k dialogu, k soustředění pozornosti, k setkání tváří v tvář.

„12 tváří“ je příběh strašlivých a nelidských zážitků, které jsou zachycené dvěma způsoby. Zapsané na list papíru a zvěčněné na velkoformátovém fotografickém filmu. Syrští uprchlíci, pobývající v tureckých táborech, nejsou vždy ochotni mluvit o sobě, ale jejich postoj, výraz tváře a v ní vyryté emoce nevyžadují komentář a široké vysvětlování. Ve tváři se jako v zrcadle odrážejí strach, obavy, bezmoc, rezignace, odříkání, zlost, ale také hrdost a úcta. Emoce, které znají pouze ti, kdo pohlédli do tváře válce.

*Fotografie byly zachyceny na přelomu srpna a září 2012 v Islahiye v Turecku, v uprchlickém táboře poblíž hranic se Sýrií.“*³³

Výstavu doprovázela zajímavá akce. Po otevření výstavy se galerie Pix.house na několik dnů proměnila na portrétový ateliér. Filip Ćwik zahájil v Poznani svůj portrétový cyklus „I–D“. Pomocí analogového velkoformátu vznikly unikátní portréty obyvatel velkopolské metropole, kteří mohli bezplatně navštívit ateliér a nechat si udělat fotografii.

„Když jsem s portrétovaným člověkem o samotě, bez ohledu na to, zda je to krátká chvíle nebo několika hodinové setkání, je pro mě nejdůležitější to pobývání s druhým člověkem a energie, která mezi námi proudí. Tvář portrétovaného člověka je pro mě celou dobu, beze změny už mnoho let, mistrovsky složenou hádankou s mnoha neznámými. Neukončeným a neurčitým souborem vlastností a pravd vepsaných do jejího povrchu. Stále hledám orientační body, jako u osově souměrnosti kladu své body, hledám symetrii, asymetrii, pravdu, lež, upřímnost, pokouším se zadržet to, co uniká, a proměnit to v něco trvalého.

*Povědomí portrétovaného člověka o sobě samém se často rozchází s obrazem, který získá při portrétním focení. Hrdina fotografií, vytažený ze své bezpečné ulity, otrhaný z vlastních představ a poznamenaný mým pohledem, je velmi často zaskočený konečným efektem. Podle člověka, setkání, času, okamžiku společně vytahujeme na povrch osobní nebo společenskou identitu. Když se naše koncentrace ubírá směrem k osobním zážitkům, vlastnostem a pocitům, do pozadí se přesouvá společenská identita a naopak. Je z nich některá dominantní? Nevím. Hledám v tom portrétním experimentu člověka“.*³⁴

³³ Kurátorský text k výstavě „12 twarzy/faces“ Filipa Ćwika

³⁴ Výpověď Filipa Ćwika o projektu „I–D“, https://pix.house/portfolio_page/pracownia-portretu-filipa-cwika/

Jedna z fotografií Filipa Čwika pořízená v portrétním ateliéru v Pix.house

Dne 29. října 2016 se uskutečnila vernisáž mezinárodní výstavy „Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)“. Výstava byla výsledkem mezinárodních setkání fotografů nebo uměleckých rezidencí pod názvem „Prowincja (Venkov)“, která v letech 2015 a 2016 organizovala Monika Piotrowska ze sdružení Instytut Fotografii ProFotografia.

Tato výstava je fascinujícím portrétem života, který má jen málo diváků. Nevěnujeme pozornost tomu, co je na venkově obyčejné. A ještě méně tomu, co je cyklické, opakovatelné, naše. Myslíme si o tom: je to banální. Nikoliv však v rukou trpělivého fotografa...

Studenti oboru fotožurnalistiky a dokumentární fotografie z Hochschule Hannover se ve Velkopolsku objevili v září 2015. Nemluvili polsky, měli pouze papírky s informacemi o tom, kdo jsou a co chtějí. Po dobu jednoho týdne dokumentovali každodenní život v okolí. Připravili jsme jim ubytování a první kontakty, cestičky v terénu si už museli prošlapat sami.

V červnu a červenci 2016 jsme tento úkol zadali jednomu hostu z Litvy a čtveřici studentů Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity z české Opavy. Změnili jsme pouze místo jejich pobytu. Co se jim podařilo? Každý měl trochu jiné zkušenosti a fotografickou praxi. To, jak dopadli, uvidíme na výstavě.³⁵

Galerie hostila studenty oboru fotožurnalistika a dokumentární fotografie z Hochschule Hannover a jejich lektora Rolfa Nobela (dlouholetého vedoucího tohoto studijního oboru). Na vernisáži byli přítomni také fotografové z Česka, studenti Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Výstavu navštívila také velká skupina hrdinů fotografií, kteří ubytovali rezidenty ve svých domech. Patrick Labitzke (jeden z účastníků výstavy) se umístil na druhém místě v soutěži Moja Wielkopolska 2016 (Moje Velkopolsko 2016). Obdržel také zvláštní cenu od ředitele Kulturního domu v obci Stęszew.

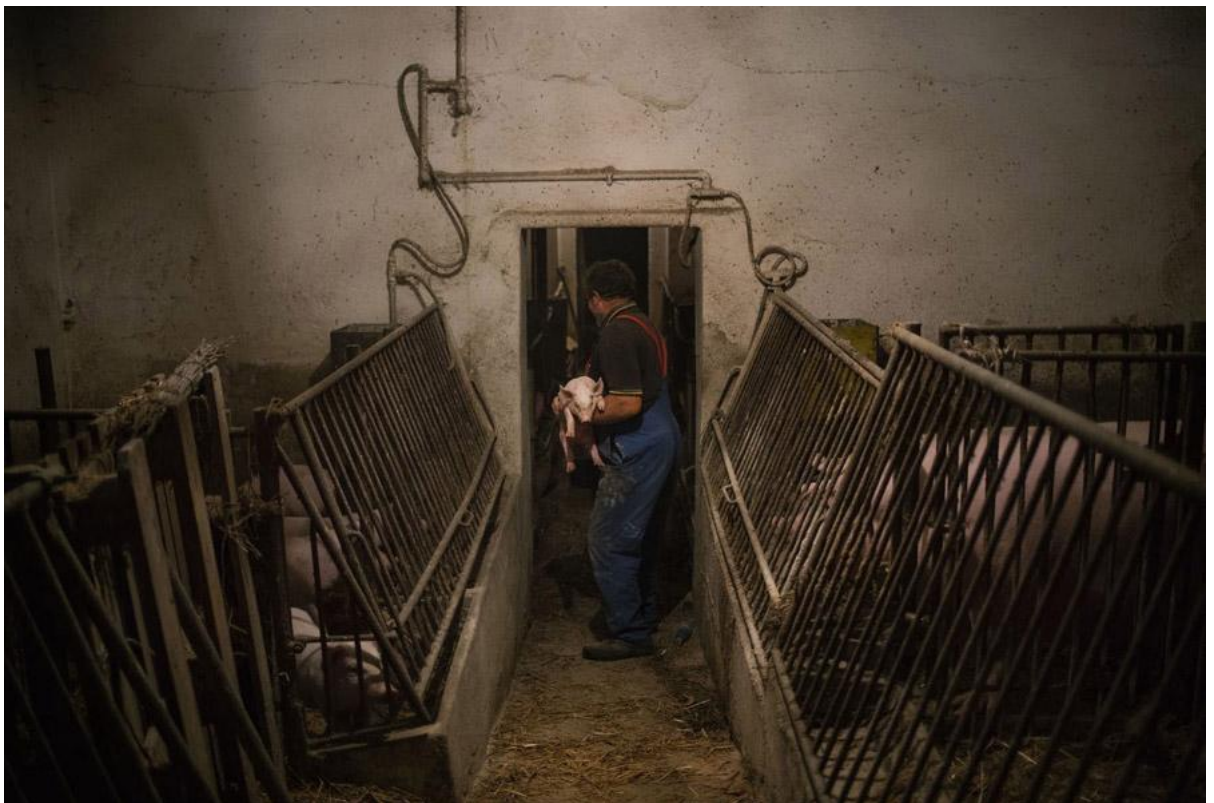
Na výstavě bylo představeno 70 fotografií. Autory prací byli němečtí fotografové, studenti Hochschule Hannover: Nanna Heitmann, Patrick Junker, Patrick Labitzke (druhé místo v soutěži Moja Wielkopolska 2016), Jana Mai, Stefanie Silber, Swinde Wiederhold. Mladí fotografové navštívili obce: Chełmsko, Cicha Góra, Gołęczewo, Kunowo, Nowa Róża, Rogalin, Rogalinek

Na videoprezentaci byly představeny práce litevského fotografa Mindaugase Kavaliauskase a fotografie českých fotografů, studentů ITF Slezské univerzity: Hany Connor, Ondřeje Durczaka, Filipa Jandourka, Petry Vlčkové. Fotografovali v obcích Brzeźno, Góra, Kaczyna, Lednica, Pobiedziska, Promno, Promienko.

³⁵ Piotrowska Monika, materialy k výstavě „Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)“

„Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)“, fot. Swinde Wiederhold / Chelmsko

„Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)“, fot. Nanna Heitmann / Rogalin

Zahájení výstavy „Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)“, s mikrofony Monika Piotrowska a Rolf Nobel

Patrick Labitzke (jeden z účastníků výstavy) obdržel zvláštní cenu ředitele Kulturního domu v obci Stęszew

Rok 2017 zahájila galerie Pix.house výjimečnou výstavou. Jakub Ochnio, který získal ocenění v soutěži „Talent roku 2016“, kterou zorganizovala právě galerie Pix.house, dostal možnost představit své fotografie z válečné linie na Ukrajině, a to v kombinaci se snímky Mariusze Foreckého z Ruska.³⁶ Dne 16. února proběhla vernisáž výstavy „Linia ognia (Palebná linie)“, která byla podnětem k diskusi o dnešní roli reportážní fotografie a k reflexi o situaci východní části Evropy zapojené do válečného konfliktu. Během výstavy měla poučnou premiéru kniha Mariusze Foreckého „Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích)“. Diskuse o výstavě a knize přilákala velkou skupinu diváků, které zajímala nejen fotografie ale také situace na východě Ukrajiny. Na vernisáži se objevila také velká skupina Ukrajinců a Rusů. Toto je vynikající příklad toho, že fotografie podporuje diskusi na velmi aktuální témata.

Publikace „Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích)“ je vyprávěním Mariusze Foreckého o ruské společnosti, kterou se vládnoucí politikové snaží sjednotit kolem paměti o 2. světové válce (Velké vlastenecké válce), vítězství nad Napoleonem v roce 1812 nebo vyhnání Poláků z Kremlu v roce 1612. Celý systém znaků, historických odkazů, kolem nichž se buduje jednota Rusů, zaštiťuje tvář úřadujícího prezidenta. V obchodech lze najít nepředstavitelné množství pohlednic, magnetů na ledničku, plastové obaly na dokumenty, skleničky na vodku nebo obaly na iPhone s jeho portrétem. Existují také obchody, dokonce samoobslužné automaty, s tričky (nazývané futbolký), jejichž návrhy tvoří známí ruští umělci. Lze mezi nimi najít trička s podobiznou prezidenta jedoucího na medvědu, s puškou v ruce, ve vojenské uniformě, na stromě, na kole, jako superman, hokejista, sportovec, instruktor juda, Děda Mráz. Fotografie jsou částí většího projektu, který se uzavřel v roce 2016 a vyšel v knižní podobě.

Cyklus „(nie)normalna rzeczywistość ((ne)normální realita)“ Jakuba Ochnia je vyprávěním o Ukrajině ponořené do války. Jedná se pravděpodobně o poslední konvenční válečný konflikt na starém kontinentě. Trvá od roku 2014 a probíhá na hranicích Doněcké a Luhanské oblasti. Na počátku ho ukrajinská strana nazývala jako protiteroristickou operaci. Postupně se však přerodil v poziční válku. V pozadí konfliktu se vede souboj o jazyk. Zrušení ruštiny jako úředního jazyka vládou Arsenije Jaceniuka vedlo k marginalizaci a částečnému vyloučení lidí v jihovýchodních obvodech země.

³⁶ Všechny výstavy jsou uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

Výstava „Linia ognia (Palebná linie)“ ze série „Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích)“ Mariusze Foreckého

Výstava „Linia ognia (Palebná linie)“ ze série „(nie)normalna rzeczywistość ((ne)normální realita)“ Jakuba Ochnia

Další důležitou výstavou představenou v galerii Pix.house v roce 2017 byla výstava, kterou připravil Grzegorz Dąbrowski z bialostockého Sdružení kulturního vzdělávání WIDOK. V rámci projektu „Archiwum Społeczne Pix.house (Komunitní archiv Pix.house)“ byly představeny archivní, pohřební fotografie Bolesława Augustise a Jana Siwického (z 30. let 20. století). Vernisáž výstavy „To, co (nie) umiera, nie żyje (To, co (ne)umírá, nežije)“ byla spojena se setkáním pod názvem „Sbírání fotografií“ s Grzegorzem Dąbrowským a debatou s Katarzynou Stachnik – psychologkou, odborníkem na prožívání smutku, a Sławomirem Tobisem – fotografem, kurátorem a arteterapeutem.

Fotografie meziválečného fotografa Bolesława Augustise, jehož tvorba ještě nebyla plně objevena (jeho sbírka, kterou tvoří několik tisíc snímků, byla náhodně nalezena před 10 lety), představují nejbohatší fotodokument o Białystoku z 30. let minulého století. Augustis provozoval v Białystoku fotoateliér POLONIA FILM. Byl to řemeslník, který kromě fotografování v ateliéru, které bylo jeho obživou, vycházel na ulici a byl všímavý pozorovatel městského života. Byl zván, aby fotografoval významné události v lidském životě, včetně pohřbů. Fotografie smutečních průvodů, rakví vynášených přes okno nebo smutečních hostů jsou realistickým dokumentárním záznamem meziválečného období. Součástí výstavy byly také fotografie Jana Siwického, venkovského fotografa z obce Jaczno (ležící ve východním Polsku u hranic s Běloruskem). V jeho případě bylo z několika desetiletí práce zachráněno necelých 300 skleněných negativů. Siwicki fotografoval život ve své vsi, který se točil kolem narození, svateb a pohřbů. Ty poslední, zdá se, byly nejdůležitější. Bylo důležité zachovat portrét milovaného zemřelého, protože paměť bývá nespolehlivá.

Fotografie obou autorů, viděné z dnešního pohledu, ukazují, jak velmi se za necelých sto let proměnily naše zvyky, které nás doprovázejí při loučení se zemřelými. Smrt byla něčím přirozeným, lidé, zejména na venkově, na ní byli zvyklí. Proto nás nepřekvapí například fotografie, na které se děti u rakve usmívají, nebo na ní mají položenou ruku. Na skupinových portrétech jsou smuteční hosté autenticky dojatí, ale také klidní a smíření.

Ani Augustis, ani Siwicki nepořizovali pohřební fotografie z uměleckých nebo filozofických pohnutek. A odtud plyne jejich autentičnost. Jsou prosté jakýchkoliv tezí. Když si je prohlédneme teď, po několika desetiletích, můžeme se zamyslet nad tím vyvrcholením, které čeká každou hmotu a uzavírá její příběh.³⁷

Výstava „To, co (nie) umiera, nie żyje (To, co (ne)umírá, nežije)“, Jan Siwicki

³⁷ Dąbrowski Grzegorz, materiály k výstavě „To, co (nie) umiera, nie żyje (To, co (ne)umírá, nežije)“

Výstava „To, co (nie) umiera, nie żyje (To, co (ne)umírá, nežije)“, Bolesław Augustis

Výstava „To, co (nie) umiera, nie żyje (To, co (ne)umírá, nežije)“, Jan Siwicki

Dne 14. listopadu 2017 byla v rámci festivalu fotografických publikací Xprint zahájena výstava „The Real World“, která představila fotografie Martina Parra a Rimaldase Vikšraitise. Nápad přitáhnout do Poznaň tyto věhlasné umělce vznikl v roce 2016 roku během návštěvy Adriana Wykroty a Mariusze Foreckého na festivalu Kaunas Photo v litevském Kaunasu. Výstavu se podařilo uspořádat díky spolupráci s kurátorem výstavy Gintarasem Česonisem. Martin Parr i Rimaldas Vikšraitis souhlasili s návštěvou Poznaň, prezentací svých fotografií a přednáškami o fotografických publikacích na festivalu Xprint. Kurátoři galerie Pix.house (Michał Sita a Adrian Wykrota) se v roce 2017 znovu vydali do Litvy, aby převzali výstavní exponáty a nahráli krátký dokumentární film o Rimaldasu Vikšraitisovi, který by následně představen na výstavě. Film se natáčel v Kaunasu a na mezinárodním sympoziu v Nidě. Kurátorem výstavy byl Gintaras Česonis a přípravy celé výstavy pro poznaňskou prezentaci se ujal Michał Sita. Ania Sita Pilawska realizovala architektonické aranžmá výstavy, která se uskutečnila v Městské galerii Arsenał v Poznani (spolupráce v rámci festivalu Xprint). Galerie Arsenał, díky nadšení ředitele Marka Wasilewskiego, podpořila vznik výstavy také finančně.

„Ironie, s níž Martin Parr a Rimaldas Vikšraitis budují své vyprávění, může vyvolávat prudérní odpor k portrétování zástupců naše druhu způsobem, který nám není příjemný. Vzbuzuje také otázku týkající se etiky práce dokumentárního fotografa, toho, jak daleko může zajít při používání subjektivní výpovědi o skutečných lidech. Je nekompromisnost, s níž zachycují své hrdiny, oprávněná? Opravňuje je skutečnost, že tématem těchto kronik je realita, kterou není snadné si všimnout a se kterou není snadné souhlasit, protože vyprávění, které oba, Parr i Vikšraitis, přinášejí, demaskuje zdvořilé, uhlazené a lživé představy o světě kolem nás, ke grotesknímu vyprávění, do kterého zasazují skutečné lidi? Důvěryhodnost obou fotografů vyplývá ze vztahu, který navazují se skutečným světem. Oba velmi vědomě pracují s mírou vlastního zásahu do představené skutečnosti. Věříme těmto obrazům a komentář k nim považujeme za oprávněný. Oba nabízejí poctivou studii, čili takovou, která vyžaduje důkladnou analýzu, a oba budují soudržné, ačkoli formálně krajně odlišné, vizuální vyprávění, které toto zkoumání doprovází. Sdělují nám, které hodnoty nás pohánějí, jaké ambice nás řídí, navzdory těm, které bychom, vedeni marností a touhou zvýšit vlastní společenský status, chtěli prezentovat. Ironický přístup, který nabízejí, usnadňuje polknout málo optimistické diagnózy, které formulují, a karikatura se stává důvěryhodným, osobním nárazníkem proti iluzím, proti kterým vystupují. Analýza skutečného světa probíhá na základě transparentních postupů a lze ji označit jako metodickou. Proto „The Real World“ považujeme za ústřední událost festivalu fotografických publikací, v jehož rámci se zamýšlíme nad metodami časosběrné práce dokumentaristů. Východiskem je svědomitý a úderný popis skutečných světů Parra a Vikšraitise. Další paralelní strategie budou představeny během setkání s polskými fotografy, kurátory a návrháři, kteří fotografické knihy používají jako autonomní nosič vizuální výpovědi. Pozvaní hosté budou analyzovat metody, které používá fotografie pracující s dlouhodobými cykly, na jejichž konci bývá vydání knihy. Budou to strategie, které jsou vzdálené od nahodilosti a hledání ilustrace k předem stanoveným tezím a které budují zobecnění teprve na základě mnohokrát opakovaných, autokritických a vědomě utvářených setkání fotografů

*s realitou, o které se snaží vyprávět. Soustředíme se na metody, jakými popisují svět dokumentární fotografové a které jsou podrobeny velmi přísné zkoušce, protože médium, ve kterém prezentují výsledky své práce, je stejně náročné jako sama kniha."*³⁸

Společná výstava obou fotografů vyplývá částečně z jejich dřívějšího vztahu, Martin Parr představil tvorbu Vikšraitise veřejnosti na festivalu v Arles v roce 2009. Účast Litevce na této akci vyvrcholila udělením prestižní Discovery Award a odstartovala cyklus výstav, které prezentovaly „Grimaces of Weary Village“ mezinárodnímu publiku. Autorem kurátorské koncepce a výběru fotografií pro výstavu „The Real World“ je Gintaras Česonis, který uspořádal premiérovou výstavu v litevské Kaunas Photography Gallery. „The Real World“ byla prezentována dosud v Kaunasu, Vídni, Minsku a Tbilisi. Poznaňská výstava byla poslední veřejnou přehlídkou v této podobě.

Výstava, která trvala od 14. 11. do 10. 12. 2017, měla obrovský úspěch. Expozici v Městské galerii Arsenał navštívilo 6 243 návštěvníků.

Rimaldas Vikšraitis a Donatas Stankevičius na letišti v Poznani.

³⁸ Sita Michał, katalog festivalu Xprint 2017

Výstava „The Real World“ Martin Parr

Výstava „The Real World“ Rimaldas Vikšraitis

Výstava „The Real World“, setkání s Martinem Parrem

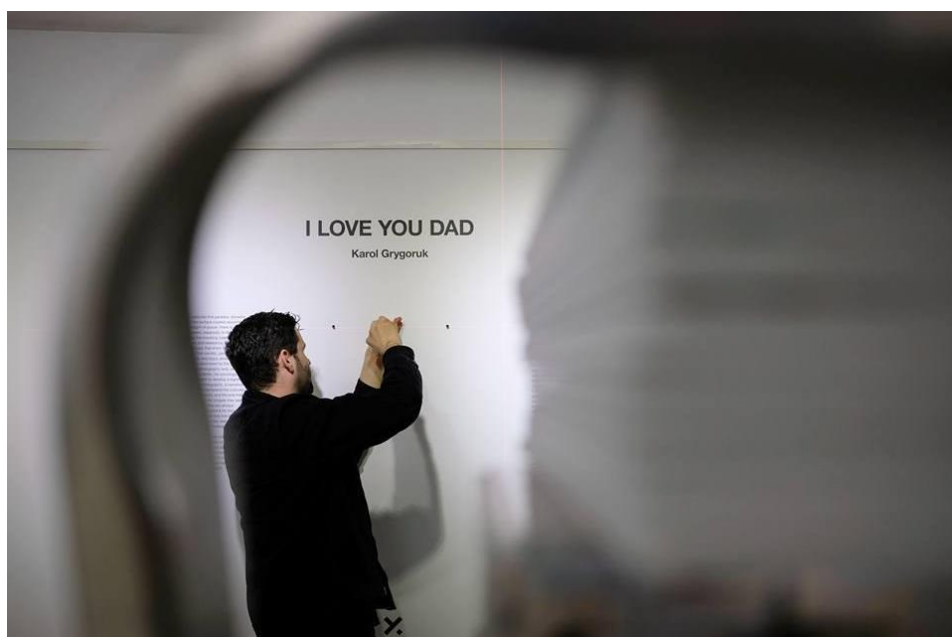

Martin Parr pózoval pro nespočetné množství selfie

V roce 2018³⁹ galerie Pix.house představila v roce výstavu a poznaňskou premiéru knihy Karola Grygoruka. Projekt „I Love You Dad“ splňoval východiska ročního programu zaměřeného na fotografii, která se soustřeďuje na subjektivní autorský dokument, který často prozkoumává vnitřní myšlenky autora, jeho názor na téma fotografovaného sociálního problému a vztahy s hrdiny jeho vyprávění. Vernisáž výstavy se uskutečnila 8. března, v Mezinárodní den žen, a doprovodila ji debata Karola Grygoruka s Adrianem Wykrotou o roli dokumentární fotografie a působení na povědomí diváka.

„Úkolem fotografie není pohnout svědomím, ale dotknout se vědomí. Fotografie není prosbou o „pomoc“ lidem, které představuje, ale něčím mnohem obtížnějším; je to prosba, abychom si na krátkou a intenzivní chvíli uvědomili jejich existenci, stejně skutečnou a významnou jako je ta naše.“ To jsou slova kritika fotografie a kurátora Hugh Edwardse z roku 1966, která by se mohla týkat generace fotografů, zejména těch, jejichž práce ukazují, jak velmi se zapojili do dané situace a jak silný vztah se jim podařilo navázat s těmi, které fotografovali. Na tomto místě lze uvést ikonické a nadčasové práce autorů, kteří tvořili v rámci zúčastněného dokumentu a kterými byli například Walker Evans, Robert Frank nebo Danny Lyon.“⁴⁰

Datum vernisáže výstavy nebylo s ohledem na téma, kterým se projekt zabýval, náhodné. Fotografie vyprávějí o Thajsku na prahu transformace. Grygoruk zachycuje hluboké sociální nerovnosti: obyvatele slumů, ladyboye, prostitutky, a také náctileté, kteří jsou fascinováni západní kulturou. Autor prostřednictvím svých fotografií umožňuje pohlédnout na znepokojující spolubytní poslušnosti a odporu.

Karol Grygoruk pracuje na výstavě „I love you dad“

³⁹ Všechny výstavy jsou uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

⁴⁰ Michałkiewicz Wiktoria, „I love you dad“, Karol Grygoruk, Warszawa 2017

Setkání s Karolem Grygorukem

Diana Lelonek, Karol Grygoruk a Adrian Wykrota pózují pro selfie

Další zajímavou událostí byla výstava Piotra Zbierského a setkání nad knihou „Push the Sky Away“. Prostory galerie v tomto případě vyplnily intimní, subjektivní a vizuálně silné snímky. Velmi zajímavá debata s autorem se týkala jeho přístupu k fotografii, vnímání světa prostřednictvím cestování a poznávání cizích kultur, a také sebepoznání prostřednictvím subjektivního fotografického dokumentu. Toto píše Tomasz Ferenc v úvodu k Zbierského knize:

Zbierski věří ve fotografii, která je pro něj, jak sám říká, médiem k vyprávění o „vlastních a cizích koncích“. Je to pravda, fotografie je nostalgické umění, ačkoliv nejen nostalgie je u Zbierského ve středu zájmu. Fotoaparát se pro něho v podstatě stává nástrojem k poznávání světa a fotografie formou odpovědi na otázky, které si sám klade. „Představil jsem si svou práci jako příběh o rovnováze mezi rozpornými stavy a pocity. Fotografie je mou formou komunikace, jazykem, který nepřímo vypráví o mně samotném. Vytvářím příběh na hranici fantazie, představ a skutečnosti, ukazují perspektivu vnímání života přetaveného emocemi a nostalgií nebo jednoduše: používám situace z dnešní doby, abych vytvořil život „prvních lidí“ (nejde tady o pochopení, kým byli lidé, ale o to, čím je lidská přirozenost) – jejich fyzické, každodenní život, rituály a původní emoce.“ Práce představené na výstavě a v albu Push the Sky Away vypovídají mnoho o Zbierském, ale především ukazují zajímavou výpravu hledající zdroje kultury. Připomínají, že stojí za to vracet se k fundamentálním otázkám po přirozenosti člověka a po jeho vztahu se světem. Protože vznikají na nekončící cestě, mohou se samy stát výchozím bodem, objektem průzkumu, záminkou k ověření možnosti jiného pohledu na skutečnost.⁴¹

„Push the Sky Away“ Piotr Zbierski

⁴¹ Zbierski Piotr, Push the Sky Away, Łódź 2016

Anna Molter spokojená po instalaci výstavy Piotra Zbierského

Výstava Piotra Zbierského „Push the Sky Away“, visící polaroidové fotografie

Ústředním bodem, který shrnoval výstavní rok v Pix.house byla výstava japonské umělkyně Mayumi Suzuki, kolem níž byl sestaven program festivalu fotografických publikací Xprint 2018. Mayumi přijela do Poznaň na uměleckou rezidenci a společně s Michałem Sitou a celým týmem Pix.house pracovala na výstavě „The Restoration Will“, později představenou v Městské galerii Arsenał, a na knize „Onagawa“, která byla pokračováním jejího projektu o paměti a traumatu způsobenému katastrofou, která postihla její zemi v roce 2011.

"Japonsko v roce 2011 postihlo tsunami. Mí rodiče, kteří v Onagawě provozovali fotografické studio, zemřeli. Náš dům byl zničený. Bylo to místo práce ale i života, vyrůstala jsem v něm. V ruinách jsem našla otcův objektiv, jeho portfolio, rodinné album – zavalené sutinami a blátem. Jednoho dne jsem vyzkoušela fotografovat krajinu pomocí poškozeného otcova vybavení. Výsledný obraz byl tmavý a neostrý jako pohled očima zemřelého. Při fotografování jsem měla pocit, že můžu spojit můj s oním světem. Cítila jsem, že můžu vést rozhovor s rodiči, ačkoliv to ve skutečnosti nebylo možné. Fotografie z rodinného alba, které jsem našla, byly rozmोčené, obraz se ztrácel. Otcem pořízené portréty vybledly, barvy zhasly. Škrábance se podobaly škodám, které byly viditelné v celém městě, podobaly se mým vzpomínkám, o které pomalu přicházím".⁴²

Na výstavě se prezentovaly dva cykly. Oba reagovaly na tsunami, které 11. března 2011 postihlo Japonsko a srovnalo se zemí rodné město Mayumi Suzuki Onagawu. První z nich – The Restoration Will – je mozaiková fotografická kniha. Vychází z rodinné historie fotografického studia, které příbuzní umělkyně provozovali 87 let. Spojuje dochované útržky archivu, fotografické portfolio otce se současnými fotografiemi a vytváří tak krajně osobní výpověď. Zkoumání stop, které se dochovaly po katastrofě, je šokující z hlediska metodiky a důslednosti, s níž Mayumi Suzuki provádí svou analýzu. Umělkyně si všímá všeho, co zbylo v troskách, zkoumala motivy katastrofy s materiálními stopami škod. Mayumi zpracovala náhodně dochované zbytky archivu jako jediné materiální základy, o které se po této traumatické události mohla opřít její paměť.

Další fází stejného procesu organizování paměti po katastrofě je cyklus „The Place to Belong“. Proč se lidé vrací na místo, které je v každé generaci zničeno tsunami? Jak se regeneruje identita? Jakou povahu má paměť na území, které pravidelně jednou za čas povstává ze sutin? The Place to Belong je velmi rozsáhlý projekt, který vychází ze soukromých archivů obyvatel japonského města Onagawa. V galerii byla představena jeho část, také formou publikace, která byla připravena speciálně pro potřeby poznaňské výstavy, jež vznikla ve spolupráci s Honzou Zamojským.

⁴² Suzuki Mayumi, citát z úvodu ke knize „The Restoration Will“

Fotografie z cyklu Mayumi Suzuki „The Restoration Will”. Fotografie pořízená po tsunami nalezeným velkoformátovým objektivem umělčina otce. Styl fotografií výborně zapadá do víry Japonců o duších jejich předků

Fotografie z cyklu Mayumi Suzuki „The Place to Belong” ukazuje obnovování města Onagawa

Pohled na výstavu „The Restoration Will“ v Městské galerii Arsenál

Mayumi Suzuki a Michał Sita po otevření umělecké výstavy

Rok 2019⁴³ začal v galerii Pix.house výstavou „Nie (Ne)“ Adriana Wykroty, která shrnovala několikaletou práci fotografa na projektu o dnešním Polsku. Během vernisáže měla svou premiéru autorova kniha. Proběhla také debata o projektu a knize, kterou vedl sociolog Maciej Frąckowiak, který se zabývá zkoumáním role fotografie v současném světě. Wykrotův projekt takto okomentoval Jerzy Piątek:

Rozdělili se Poláci v posledních letech, anebo snad nikdy netvořili poměrně jednotnou skupinu a vzrůstající intenzita politických sporů pouze tyto dělící linie zdůraznila? Nebo možná byli prostě odlišní, ale obývali v relativní shodě stejný dvorek ohraničený státními hranicemi, se společným souborem základních symbolů? Ať už je odpověď jakákoliv, jednotu je mýtem, který má své místo ve „starých, dobrých časech“, které nikdy neexistovaly. Jako výchozí bod pro hodnocení dnešních událostí je tento mýtus zcela neúčinný.

Falešný je také obraz Polska roztrženého na dva kusy frontou, která odděluje dvě strany, které spolu po léta bojují. Tento narativ, ačkoliv je atraktivní a zdánlivě mnohé vysvětluje, vymysleli politici pro svou aktuální potřebu. Polarizace vypadá elegantně, ale nepomůže pochopit současné společenské procesy. Dnešní proměny mají mnohem entropičtější povahu. Vnitřních trhlin, linií nesouhlasu nebo také válečných linií je totiž ve skutečnosti mnohem více. Vedou různými směry a stále jich přibývá.

Polsko dnes připomíná souostroví, v němž pobřežní linie ostrovů a ostrůvků stanovují politici, katolická církev, publicisté a také samotní občané. Zatím se tyto malé pevniny od sebe vzdalují a je obtížné necítit bezmoc při pokusech o odpověď na otázku, zda je možný opačný pohyb. Děsivá přitom není samotná různorodost, ale hloubka zákopů. Po dosažení určité emocionální hranice už nebude (není) možné je zasypat. Jde o linii, za kterou lidé dosud jen odlišní, se vůči sobě stávají nepřáteli.

Co dnes spojuje Poláky kromě základních věcí, jako je místo bydliště, občanství, hymna a vlajka? Které symbolické hodnoty, které by umožnily různým skupinám žít vedle sebe? Jaká základní pravidla? Podaří se najít projekt, s jehož budováním společnými silami budou souhlasit občané, kteří mají k sobě navzájem stále menší důvěru? A nakonec – zda jsme ještě společností, nebo už jen slepencem různých skupin ovládaných zlými emocemi a osobní zájmem?⁴⁴

⁴³ Všechny výstavy jsou uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

⁴⁴ Piątek Jerzy, Nie, Adrian Wykrota, Poznań 2018

Adrian Wykrota a Anna Molter během přenášení textu Jerzyho Piątka na výstavě „Nie (Ne)“

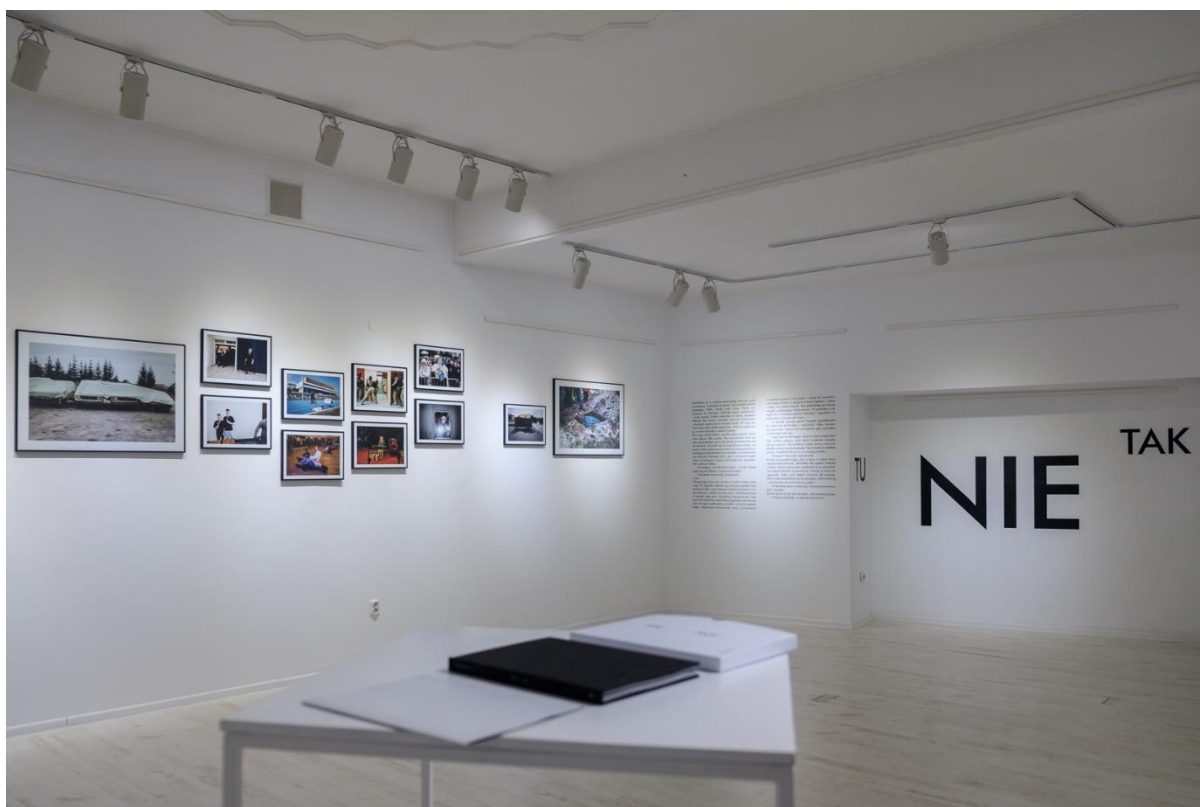
Výstava byla naaranžována tak, aby zdůrazňovala dnešní rozdělení polské společnosti. K přípravě výstavy byly použity zarámované fotografie, ale také fototapety a ploterem vyříznuté texty, které tvořily narativní osu výstavy. Podobně jako v knize měl divák na výběr a mohl si výstavu interpretovat vlastním způsobem.

„Fotografie Adriana Wykroty nedávají odpověď na žádnou z položených otázek. Tuto náročnou práci ponechává autor na divákovi. Autor sleduje polství jako svědek a nikoliv jako mudrc, který přináší hotová řešení na podnose. Neobléká si ani romantický hábit – pohlíží na Polsko spíše očima Hrabala než Mickiewicze nebo Norwida. Fotografie jsou jako pohlednice z ostrovů polského souostroví. Ty malé země může každý na vlastní mapě poskládat podle sebe, fotograf mu v tom dává svobodu. Jako nápověda při skládání této skládačky mohou posloužit názvy, které odkazují na místa (ZDE) a procesy, v jejichž důsledku vznikají rozdíly (ANO, takovým způsobem). Celek spojuje titulní NE, které může vyjadřovat nejen kritický vztah autora k realitě, což by bylo příliš jednoduché vysvětlení, ale odkazuje také na ty polské národní rysy, kterými jsou tvrdohlavost, negace dobrých řešení, nechť ke spolupráci nebo nedostatečná péče o vztahy.“⁴⁵

⁴⁵ Piątek Jerzy, Nie, Adrian Wykrota, Poznań 2018

Instalace výstavy „Nie (Ne)“. Využití tapety, která zdůrazňuje rozdíly

Pohled na výstavu „Nie (Ne)“

Plakáty vytvořené Andrzejem Doboszem

Vernisáž výstavy „Nie (Ne)“

Další výstavou představenou v galerii Pix.house v roce 2019 byla „Topiel (Hlubina)“ Marcina Płonky. Jde o vizuálně silnou výstavu, která představuje hledání autora v oblasti velmi subjektivního dokumentu. Výstavu doprovázela prezentace zinu „Topiel“ z nakladatelství 8991 publishing a setkání s Krzyskiem Orłowským. Diskuse se týkala jak Płonkova projektu, tak i fenoménu malých fotografických publikací (zinů), které uzavírají a shrnují autorské projekty. Orłowski, Wykrota a Płonka diskutovali o roli papírových publikací tváří v tvář technologii – sociálním sítím, digitální kultuře a rychlosti prohlížení fotografií.

Diskuse o malých fotografických publikacích. Na fotografii Krzysiek Orłowski a Marcin Płonka

Forma výstavy zdůrazňovala povahu projektu. Jednoduché bílé rámy a skleněné tabule, které stupňovaly odrazy a pocit dezorientace, posilovaly abstraktní vizuální zážitek. Celý projekt je silně orientován na to, aby se dotkl představivosti diváka:

„Panuje nejistota, každý další krok může způsobit ohrožení. Hlubina, po které jdeme, je zrádná a prohnaná. Jedno je jisté. Hlubina vzbuzuje strach, někdy však pohlcuje fascinujícími významy...

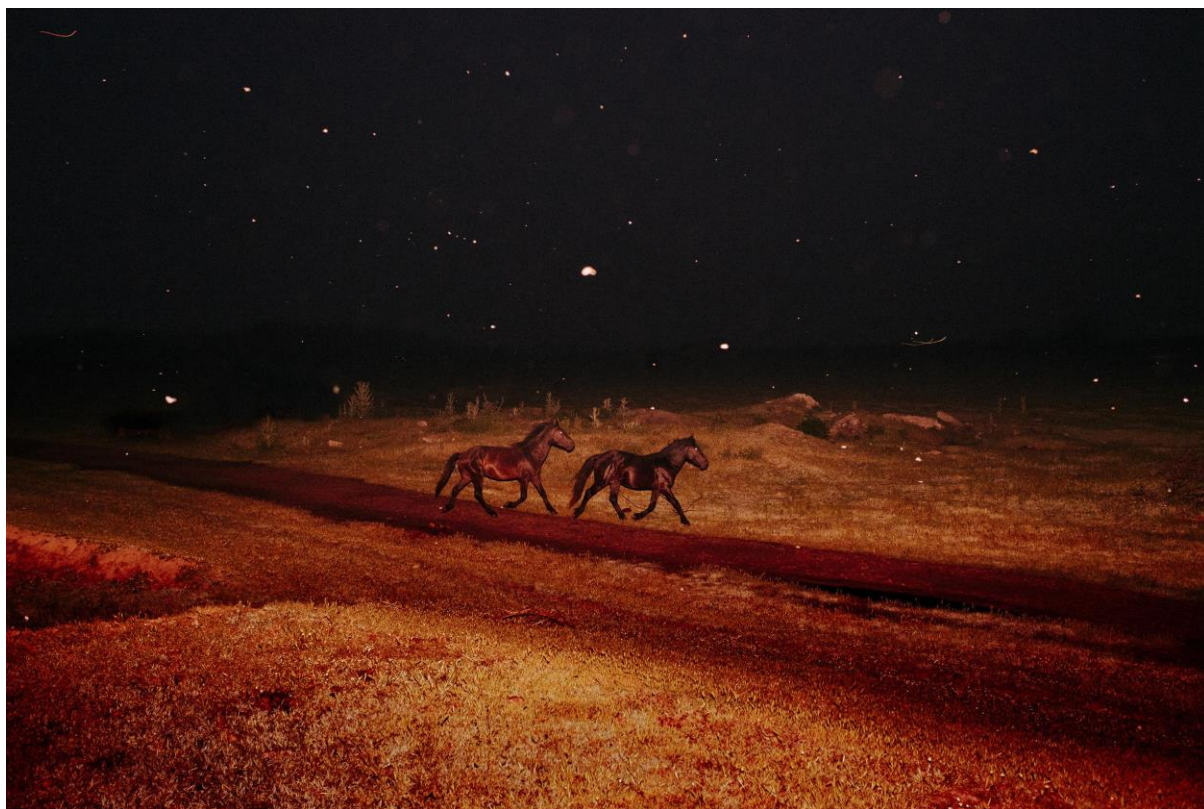
Jsou to pouze naše slovanské pověry, které napájí fascinace divokostí a krásou nepředvídatelné přírody? Nebo je to také přirozený rytmus života, který příroda reguluje?

Slovo „Topiel“ nemá doslovné synonymum v žádném jiném jazyce. Je tedy fotografie schopná předat nám pocity zakódované kdesi hluboko pod kůží? Marcin Płonka se o to na svých fotografiích pokouší.

*Přenášíme se do světa vůní, skrytých významů, historie, který kdesi podvědomě okouznil tvůrčí oko autora. Musíme se naučit číst mezi řádky. Pak se může ukázat, že na konci nás nečeká pouze a výlučně osamění."*⁴⁶

Sám autor zdůrazňuje také své hledání:

*„Při práci nad „Hlubinou" jsem si řekl, že mám po krk toho všeho, co jsem se dosud naučil a že to není to, co chci skutečně dělat. A začal jsem dělat všechno naopak..."*⁴⁷

„Topiel (Hlubina)" Marcin Płonka

⁴⁶ Kurátorský text Adriana Wykroty k výstavě „Topiel (Hlubina)" Marcina Płonky

⁴⁷ Citát z rozhovoru s Marcinem Płonkou, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wystawy,c,5/lad-przeciety-na-dwie-strony,131078.html?fbclid=IwAR25u2Jwy5vcOOV7j0aUXS8iMYMwvCpJmsq5k-V54dwm5rDXSxFZX2LsbMI>

c. Soutěže

Soutěže byly od počátku velmi důležitou součástí činnosti sdružení Pix.house. Měly splňovat dvě základní funkce. Zaprvé je to vynikající motivace k fotografování. Vítězové soutěží mohli počítat s prezentací a propagací svých fotografií a s věcnými nebo finančními odměnami. Je to také vynikající způsob, jak získat diváky a návštěvníky pro další umělecké a osvětové aktivity galerie Pix.house. Toto spojení se nám jeví jako nejlepší – mladí adepti fotografie musejí cítit uznání a zájem ze strany institucí – pak je jejich rozvoj ve fotografování plnější a hlubší.

V galerii Pix.house se organizují dva hlavní typy soutěží: lokální, určené zájemcům z Poznaň a Velkopolska, a celostátní pro fotografy, kteří debutovali ve světě dokumentární fotografie. Od počátku činnosti se fotografové mohli zúčastnit celkem 7 soutěží.⁴⁸

Lokální soutěže: Wielkopolska Teraz (Velkopolsko Ted'), Poznaj Poznań. Cooltura (Poznej Poznań. Cooltura) a POZNAŃ – LUDZIE – MIASTO (POZNAŃ – LIDÉ – MĚSTO) měly vybídnout fotografy, aby prozkoumávali s aparátem své nejbližší okolí. Motivací byla prezentace prací účastníků široké veřejnosti formou zařazení fotografií do internetového archivu „Wielkopolska/ Teraz (Velkopolsko/Ted')“ a vystavením fotografií v plenéru na otevřeném nádvoří Městského úřadu v Poznani, který ročně navštíví několik desítek tisíc obyvatel a turistů z celého světa (jedná se o jednu z povinných turistických zastávek v Poznani). Díky spolupráci s Městským úřadem v Poznani se podařilo zakoupit nový výstavní systém, který estetickým způsobem prezentuje fotografie ve velkém formátu (tabule 100 x 70 cm).

Nový výstavní
systém na
otevřeném nádvoří
Městského úřadu v
Poznani

⁴⁸ Všechny soutěže jsou uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

Mariusz Forecki prezentuje fotografie vítěze soutěže „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted)” – Jacka Kulma – fotografie ze 70. let z velkopolských podniků – soubor negativů a kopií

Fotografie Barbary Sinicy – vítězky soutěže Poznaj Poznań. Cooltura (Poznej Poznań. Cooltura)

Oceněná fotografie Elżbiety Adamské – soutěž Poznaj Poznań. Cooltura (Poznej Poznań. Cooltura)

Fotografie Łukasza Cynalewskiego – jednoho z vítězů soutěže POZNAŃ – LUDZIE – MIASTO (POZNAŃ – LIDÉ – MĚSTO)

Druhou kategorií soutěží, čili celostátní soutěže, organizované galerií Pix.house, byly: Zdjęcie miesiąca (Fotografie měsíce), TRANSFORMACJA | pokaz slajdów / TALENT ROKU 2015 (TRANSFORMACE | přehlídka slajdů / TALENT ROKU 2015), nie_CODZIENNOŚĆ | pokaz slajdów / TALENT ROKU 2016 (ne_KAŽDODENNOST | přehlídka slajdů / TALENT ROKU 2016) a TALENT ROKU 2018. Do uvedených soutěží bylo zasláno několik tisíc přihlášek, což svědčí o obrovském zájmu fotografů. Hlavní cenou v každé soutěži bylo vystavení fotografií v galerii Pix.house, čili na stejném místě, kde vystavují přední fotografové z Polska a dalších evropských zemí. Zajímavá je také skutečnost, že fotografové, kteří získali ocenění v soutěžích Pix.house, získali také další ceny – Dawid Żuchowicz získal cenu Grand Press Photo, Paweł Piotrowski – Viva Photo Award, Jan Jurczak byl finalistou soutěže Show Off Miesiąc Fotografii v Krakově a soutěže Joop Swart Masterclass.

Fotografie Dawida Żuchowicze z cyklu „Kombinat (Družstvo)” – vítěz soutěže Talent roku 2015

Fotografie Pawła Piotrowskiego z cyklu „Dobre życie (Dobry život)” – vítěz soutěže Talent roku 2016

Fotografie Jana Jurczaka z cyklu „W strefie ATO (V zóně ATO)” – vítěz soutěže Talent roku 2018

d. Xprint – Mezinárodní festival fotografických publikací

Nápad s organizací festivalu Xprint se zrodil na konci roku 2015. Michał Sita, Adrian Wykrota a Mariusz Forecki zjistili, že v době polského boomu fotografických knih rozhodně chybí akce, která by přístupným způsobem shrnula vydavatelský rok v Polsku. Významná byla také potřeba propagovat fotografická vydavatelství a pokus vzbudit zájem diváků o téma fotografických knih v Polsku a na mezinárodní scéně, a to prostřednictvím představení nejnovějších polských publikací na jednom místě a spolupráce s mezinárodními partnery. Výběr data festivalu nebyl náhodný. Organizátoři se rozhodli, že se festival bude konat na konci listopadu po největších fotografických akcích, například Paris Photo. Od roku 2016 se uskutečnily tři ročníky festivalu Xprint, které představily 27 výstav fotografických publikací spojených s přednáškami a setkáními s umělci, 11 průřezových fotografických výstav vycházejících z fotografických publikací a 14 doprovodných akcí, například setkání, besedy nebo dílny.⁴⁹

První ročník Mezinárodního festivalu fotografických publikací Xprint se uskutečnil v Poznani ve dnech 19.–20. listopadu 2016. Kurátorem festivalu byl Michał Sita a do organizace se zapojil celý tým Pix.house: Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski a Andrzej Dobosz. Aranžmá výstavního prostoru realizovala architektka Anna Sita Pilawska. Hlavním partnerem festivalu se stalo Město Poznaň (finanční a prostorová podpora). Partnery prvního ročníku festivalu byli: Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (ČR), Kaunas Photo (Litva), Instytut Fotografii Fort, School of Form a Úřad Velkopolského vojvodství. První ročník se konal hlavně v galerii Pix.house a v sousedním Kulturním inkubátoru Pireus. Festival proběhl v příjemné, komorní atmosféře, přesto vzbudil velký zájem návštěvníků. Festivalových aktivit se zúčastnilo několik stovek lidí.

Mezinárodní festival věnovaný fotografickým knihám se skládal z výstavní části – deseti výstav, které prezentovaly autorské soubory publikací, které připravili pozvaní hosté, a z debatní části – série setkání s autory výstav. K nim patřily ještě doprovodné akce – workshopy, návštěva tiskárny a prezentace mladých tvůrců.

Organizátoři představili 10 výstav fotografických knih, které byly spojené s přednáškami. Kurátory expozice byli umělci, kteří se denně věnují tématu fotografických publikací, ať už z praktického nebo teoretického hlediska. Hosty festivalu byli:

- Kamil Bałuk / Miasto Archipelag / Multimediální reportáž – nový žánr v žurnalistice?
- Marcin Grabowiecki / V zrcadle archívu
- Dawid Misiorny / Magenta Mag / Zázemí dokumentu
- Maga Sokalska / Kódy, znaky a symboly
- Karol Szymkowiak / Kolekcja Wrzesińska / Atlasy měst

⁴⁹ Všechny festivalové akce byly uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

- Honza Zamojski / Jak je uděláno vol. 16 čili knížka k prohlížení
- Karolina Puchała-Rojek a Marta Przybyło-Ibadullajev / Archeologia Fotografii / Jak děláme knížky ve sdružení Archeologia Fotografii: inspirace, východiska, realizace
- Joanna Kinowska / Fotografická publikace roku – kdo a proč vyhrává soutěž?
- Jindřich Štreit a Jiří Siostrzonek / Institut tvůrčí fotografie v Opavě / makety knih studentů ITF (Česká republika)
- Gintaras Česonis / Kaunas Photo / Litevská fotografická kniha

Součástí prvního ročníku festivalu Xprint byly také doprovodné akce, například:

- projektový workshop ve School of Form
- autorské setkání s Jindřichem Štreitem na katedře fotografie UUP
- výstava a setkání „świeże mięso (čerstvé maso)” – výběr mladých (a nadějných) publikací studentů Umělecké univerzity v Poznani, kterou uspořádalo nakladatelství Ostrøv ve spolupráci katedrou fotografie Umělecké univerzity v Poznani
- setkání a prezentace tiskařské techniky v tiskárně Moś i Łuczak v Poznani

Plakát 1. mezinárodního festivalu fotografických publikací Xprint. Autorem plakátu a vizuální identity festivalu byl Andrzej Dobosz

Jiří Siostrzonek si prohlíží publikace z výstavy sdružení Archeologia Fotografii během 1. ročníku festivalu Xprint

Grzegorz Kosmala z BLOW UP PRESS během prezentace časopisu doc! (díky kameře si mohli diváci prohlížet obraz z knihy na velké obrazovce, což jim umožnilo průběžně sledovat knihu během přednášky)

Druhý ročník Mezinárodního festivalu fotografických knih Xprint se uskutečnil v Poznani ve dnech 24.–26. listopadu 2017. Kurátorem festivalu se opět stal Michał Sita a do organizace se zapojil tým galerie Pix.house (Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Andrzej Dobosz). Prostory hlavních a vedlejších výstav navrhla Ania Sita Pilawska. Partnerem a sponzorem festivalu bylo Město Poznaň a Úřad Velkopolského vojvodství. Protože Pix.house navázal úzkou spoluprací s Městskou galerií Arsenał, festival se mohl přenést do sídla galerie na Starém Rynku v Poznani. Spoluorganizátory ročníku 2017 byli: Katedra fotografie Umělecké univerzity v Poznani a sdružení Ostrøv. Organizačními partnery byli: Institut Fotografie Fort a School of Form. Koncepce festivalu se poprvé řídila průvodním heslem, kterým byly „dlouhodobé fotografické strategie“. V druhém ročníku festivalu fotografických publikací Xprint se organizátoři zaměřili na fotografické projekty, které vyžadují dlouhodobý přístup.

„[Vyžadují] Čas, který u fotografického dokumentu bude umožňovat ověření vstupních předpokladů, změnu původně vybraných strategií analýzy okolního světa, budování vizuálního vyprávění o problémech, které procházejí změnou, anebo pokusy o vysvětlení skutečnosti na základě osobních vztahů, budovaných fotografie důsledně, vědomě a opakovaně. Právě tento dlouhodobý dokumentární přístup se zdá přirozeně využívat médium, kterým je fotografická kniha. Čas, o kterém chceme vyprávět z hlediska edice, redakce a kurátorských činností, dává šanci, aby se některé myšlenky rozvinuly. Je to čas, který zaručuje odstup. Hodnocení a interpretace událostí (historických, ze světa fotografie, vydavatelství nebo umění) jeho zásluhou získává nové významy prostřednictvím toho, že je podrobuje opakované interpretaci. Snažili jsme se tedy ukázat takové oblasti světa fotografických knih, které musejí, v každé etapě – fotografování, edice a návrhu – dozrávat delší dobu.“⁵⁰

Poprvé byly na festivalu představeny velké fotografické výstavy vycházejících z knižních publikací. Hlavním bodem festivalu se stala výstava „The Real World“ v Městské galerii Arsenał, na které byly představeny fotografie Martina Parra a Rimaldase Vikšraitise. K dalším fotografickým výstavám, které doprovázely komentovaná setkání nad fotografickými publikacemi, patřily:

- [Niekompletny] spis rzeczy ([Neúplný] seznam věcí) / Sputnik Photos / kurátor: Rafał Milach v galerii Pix.house
- BOOKI / výstava připravená katedrou fotografie UUP v Poznani / Galerie SKALA
- Making of / Weronika Krawczuk z kolektivu Ostrøv
- I See You / Damian Chrobak – plenérová výstava

⁵⁰ Kurátorský text Michała Sity, katalog festivalu Xprint, Poznaň 2017

Setkání vedli a výběru fotografických publikací se ujali:

- kolektiv Sputnik Photos (setkání s Michałem Łuczakem, Rafałem Milachem a Aniou Nałęckou-Milach), Rimaldas Vikšraitis, Filip Springer, Adam Lach, Maksymilian a Magdalena Rigamonti, Martin Parr, za list Gazeta / Magazyn: Piotr Wójcik, Dominique Roynette a Michał Szlaga

Proběhly také debaty na festivalové téma:

- Obrazy, které mohou. Jak dokumentaristé přemýšlejí o změně?

Pozvaní hosté: dr. Maciej Frąckowiak, prof. Rafał Drozdowski, Adrian Wykrota, Bogusław Biegowski, Anna Molter

- Kniha jako proces. Jak vznikalo album „I see you“ Damiana Chrobaka?

Pozvaní hosté: Joanna Kinowska, Damian Chrobak, Adrian Wykrota

Doprovodné akce:

- Snídaně s přehlídkou v Knihovně a archivu katedry fotografie UUP
- Otevřená přednáška, kterou koordinovala Bianka Rolando ze School of Form
- Fotografie. Narativ. Kniha – workshop navrhování autorské publikace, který vedl Honza Zamojski na katedře fotografie UUP v Poznani.

Adrian Wykrota, Michał Sita, Martin Parr a Mariusz Forecki v galerii Pix.house

Přednáška během festivalu Xprint 2017

Rafał Milach a Michał Sita v Městské galerii Arsenal

Přednáška Michała Łuczaka

Piotr Wójcik a Dominique Roynette

Martin Parr pózuje ke společné fotografii

Šťastný Martin Parr v přátelském objetí s Rimaldasem Vikšraitisem

3. mezinárodní festival fotografických publikací Xprint proběhl ve dnech 23.–25. listopadu 2018. Událost, jejímž kurátorem byl Michał Sita, se poprvé konala v Městské galerii Arsenał. Na organizaci festivalu se podíleli: Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski a Anna Sita Pilawska, která odpovídala za aranžmá výstavních prostor. V rámci tohoto ročníku došlo k rozšíření skupiny spoluorganizátorů a míst, ve kterých byly prezentované výstavy. Ke katedře fotografie Umělecké univerzity v Poznani a kolektivu Ostrøv se připojily galerie Galeria Ego a Rodríguez Gallery. Akci poprvé sponzorovalo Úřad města Poznaň a také v menší míře Falter, Fujifilm, Úřad Velkopolského vojvodství, společnost Kompania Piwowarska a sdružení Fundacja Trzy Mosty. Knihy na výstavu opět zapůjčil Institut Fotografie Fort. Heslem festivalu se staly osobní příběhy.

„Třetí ročník festivalu fotografických publikací Xprint zkoumá intimní způsoby budování fotografického vyprávění. Zaměřili jsme se na umělce, návrháře a vydavatele, pro které jsou fotografie a fotografická kniha prostředky k vizuální analýze situací, které se autorů niterně dotýkají. Fotografické publikace, které tvoří pozvání hosté, jim posloužily k uspořádání vlastních vztahů se skutečností, pochopení událostí, které za sebou zanechávají stopu, nebo byly pokusem o vysvětlení vlastních zkušeností. Vizuální jazyk se v těchto situacích stává nejpreciznější formou popisu.“⁵¹

Hlavním bodem festivalu byla výstava japonské umělkyně Mayumi Suzuki, která pracovala jak s archívy, tak i s novými formami fotografické prezentace paměti. Výstava nazvaná „The Restoration Will / The Place to Belong“ byla představena v Městské galerii Arsenał. K dalším výstavám prezentovaným v rámci festivalu patřily:

- Deceitful Reverence, Igor Pisuk. GaleriePIX.HOUSE – vernisáž spojená s premiérou knihy,
- „Nie Lil, Nie Young (Ne Lil, Ne Young)“, Kuba Dąbrowski v galerii Ego – vernisáž spojená s premiérou zinu.
- Ukrajinské fotografické publikace. Mezi osobním příběhem a politikou, kurátorka: Alina Sandulyak v Rodríguez Gallery
- Výstava a premiéra fotobooku Rendez-vous Krystiana Daszkowského v prostorách sdružení Ostrøv
- BOOKI. Studying Photobooks, výstava připravená Jarosławem Klupsiou a Honzou Zamojským (katedra fotografie Umělecké univerzity v Poznani) v galerii Skala

Proběhla také řada přednášek a setkání nad fotografickými publikacemi, které vedli:

⁵¹ Kurátorský text Michała Sity, katalog festivalu Xprint, Poznaň 2018

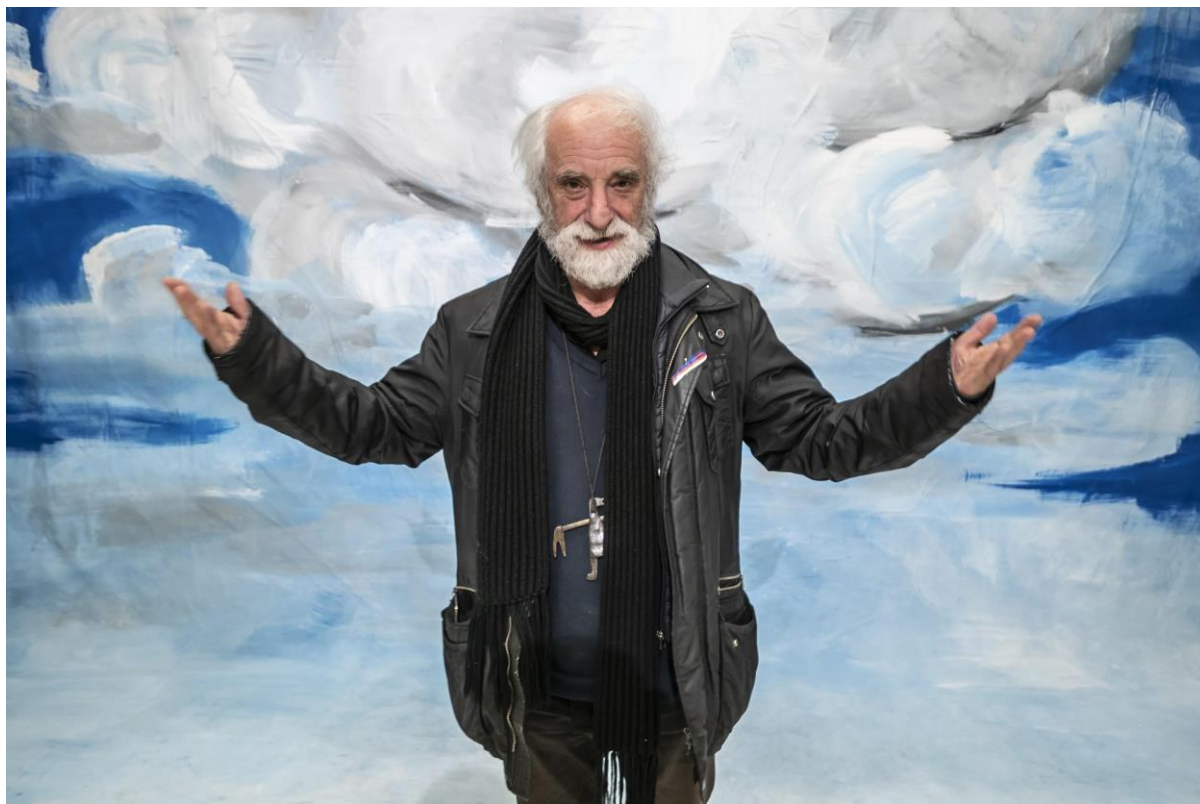
- Kuba Dąbrowski, setkání nad výstavou „Nie Lil, Nie Young (Ne Lil, Ne Young)“, představenou v Galerii Ego
- Kacper Kowalski – setkání nad knihou OVER
- debata o fotografických denících, která doprovázela premiéru zinů vydavatelství Pix.house, debaty se zúčastnili tito autoři: Tomasz Liboska, Maciej Jeziorek, Krzysiek Orłowski a Jerzy Piątek – autor textů k fanzinu Krzyśka Orłowského a knize „Nie (Ne)“ Adriana Wykroty. Moderátory setkání se stali Michał Sita a Adrian Wykrota.
- Grzegorz Dąbrowski – setkání nad bělostockým archívem fotografií Bolesława Augustise a knihou Augustis 2.0
- Mayumi Suzuki – autorkou komentovaná prohlídka výstavy The Restoration Will / The Place to Belong
- Deceitful Reverence – rozhovor o premiéře knihy Igora Pisuka, kterého se zúčastnil autor, Grzegorz Kosmala a Aneta Kowalczyk z vydavatelství BLOW UP PRESS
- Alina Sandulyak, rozhovor o výstavě Ukrajinské fotografické publikace. Mezi osobním příběhem a politikou.

Součástí festivalu byly tyto doprovodné akce:

- Otevřená přednáška Mayumi Suzuki v rámci semináře Teorie a praxe zobrazování na katedře fotografie Umělecké univerzity v Poznani.
- Galerie Ostrøv. Autorem komentovaná prohlídka výstavy Krystiana Daszkowského.
- Městská galerie Arsenał. Autorkou komentovaná prohlídka výstavy Mayumi Suzuki The Restoration Will / The Place to Belong
- Městská galerie Arsenał. Prohlídka výstavy Mayumi Suzuki The Restoration Will / The Place to Belong s komentářem kurátora Michała Sity.
- Galeria Skala. Prohlídka výstavy BOOKI. Studying Photobooks s komentářem kurátora Jarosława Klupsi.

Během třetího ročníku festivalu Xprint měly svou premiéru tyto knihy:

- Igor Pisuk, Deceitful Reverence, vydavatelství BLOW UP PRESS
- Maciej Jeziorek: Fragmenty, Krzysiek Orłowski: North America, Tomasz Liboska: Odwrót (Ohlédnutí). Prezentace zinů, vydavatelství Pix.house. Práce tří autorů představují paralelní a odlišné přístupy ke klasické formě fotografického deníku.
- Mayumi Suzuki, publikace doprovázející premiérovou přehlídku cyklu The Place to Belong v Městské galerii Arsenał, návrh: Honza Zamojski
- Adrian Wykrota, Nie (Ne), kniha, která shrnuje několikaletou dokumentární práci a komentuje společensko-politické změny v Polsku, vydavatelství Pix.house

Jindřich Štreit fotografovaný Mariuszem Foreckým po příjezdu do Poznaň

Zahájení výstavy Igora Pisuka

Tomasz Liboska, Krzysztof Orłowski, Jerzy Piątek, Maciej Jeziorek a Adrian Wykrota s premiérovými knihami

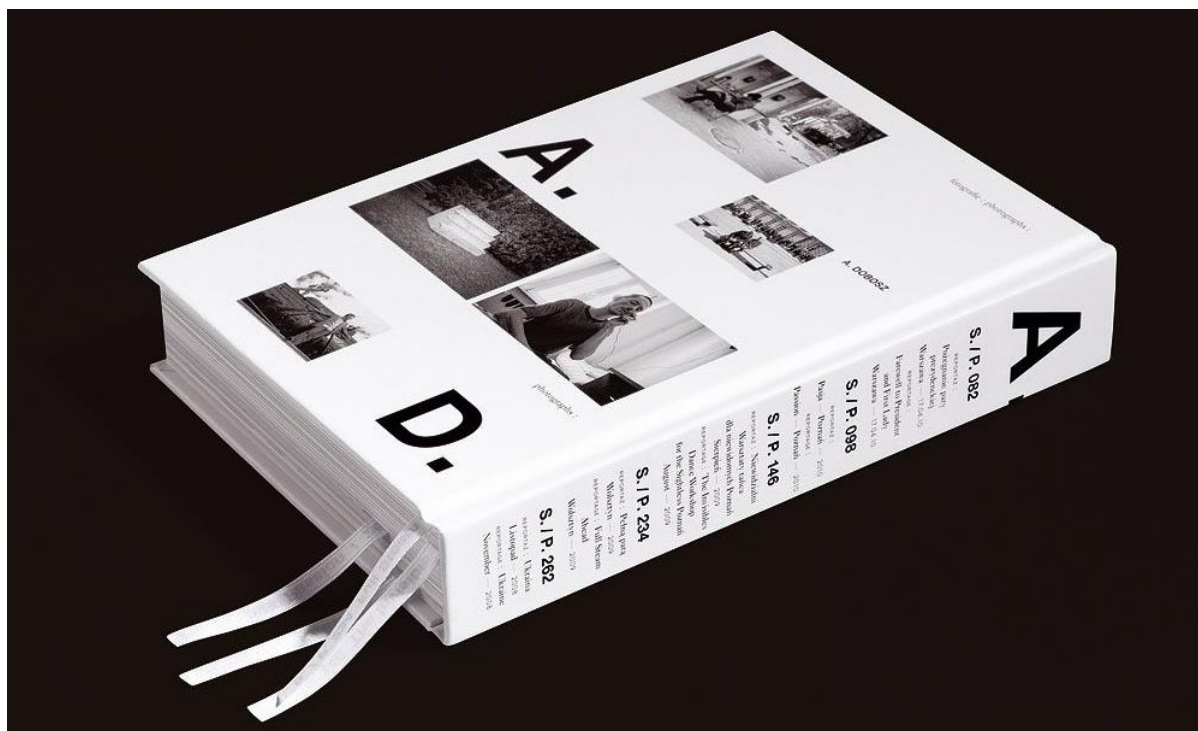
Přednáška Kuby Dąbrowského

Mayumi Suzuki během komentované prohlídky

e. Publikace a další vydavatelská činnost

Činnost vydavatelství Pix.house začala v roce 2015. Nápad vydávat fotografických publikací vyplynul ze dvou faktorů. Zaprvé významně klesly náklady na tisk (Polsko zažívá skutečný boom fotografických knih), zadruhé fotografický dokument, kterému se Pix.house věnuje, je oborem fotografie, kterému mimořádně vyhovuje publikace formou fotografické knihy. Fotografie, nebo širěji fotografické projekty a příběhy, mohou být v knihách představeny detailnějším způsobem a ve srovnání s výstavou zůstávají s divákem mnohem déle. Vyžadují také větší soustředěnost, než prohlížení fotografií na digitálních zařízeních nebo na internetu. Zakladatelé Pix.house měli koneckonců zkušenosti s publikací vlastních fotobooků. Mariusz Forecki vydal dvě alba: „I love Poland“ a „W pracy (V práci)“, Michał Sita zpracoval společně s Institutem zemědělského a lesního prostředí polské Státní akademie věd archivní fotografie Wiesława Rakowského v albu „Wiesław Rakowski. Fotografie 1924–1939“, Michał Adamski vydal knihu „Nie mogę przebrnąć przez chaos (Nemohu projít chaosem)“ – intimní zpověď o smrti svých rodičů, Andrzej Dobosz vydal artbook „A. Dobosz. New photography book“. Adrian Wykrota a Anna Molter měli naopak zkušenost s redakcí knih jiných autorů a institucí. Vydavatelství Pix.house vydalo celkem v letech 2015 až 2018 16 knih.⁵² Publikace Pix.house lze rozdělit do dvou kategorií. První z nich jsou knihy, které představují fotografické projekty – photobooky/artbooky nebo alba, druhou tvoří teoretické publikace o fotografii.

Kniha Andrzeje Dobosze „A. Dobosz. New photography book“, kterou navrhl Ryszard Bienert. Kniha získala cenu ED – Awards 08 – zvláštní cenu; ED Awards 10 – stříbrnou medaili; 1. cenu v soutěži Fotograficzna Publikacja Roku (Fotografická publikace roku), 2009

⁵² Všechny publikace jsou uvedeny v: 06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

První kniha, kterou vydalo sdružení Pix.house, byla fotokniha Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted'), která shrnovala projekt interaktivního fotoarchivu zaměřeného na všední život v regionu Velkopolska. Materiál se skládal z archivních dokumentárních fotografií a nových fotografických projektů, které vznikly v posledních letech. Do knihy byly zařazeny nové fotografie Michała Adamského, Andrzeje Dobosze, Mariusze Foreckého a Adriana Wykroty. Archivní fotografie pocházejí z kolekce Komunitního archívu Pix.house. Své dokumentární fotografické sbírky poskytli také: Zbigniew Wielgosz, Piotr Jasiczek, Maciej Kuszela, Grzegorz Dembiński a Władysław Nielipiński. V archivu se objevily také fotografie Karola Szymkowiaka, Artura Kucharczaka, Sebastiana Czopika a Michała Narožného, které zvítězily v soutěži „WLKP/TERAZ“. Text do knihy napsal dr. Arkadiusz Jełowicki z Národního muzea zemědělství a zemědělského a potravinářského průmyslu v Szreniawě. Za grafický návrh zodpovídal Andrzej Dobosz a komplexní redakci provedla Anna Molter. Kniha byla vydána v polštině a angličtině.

První kniha vydavatelství Pix.house „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted')“

První teoretickou knihou vydavatelství Pix.house byl kontroverzní soubor fejetonů Marcina Burase (pseudonym kunsthistoričky zaměřené na fotografii Moniky Piotrowské) „Fotograf poeta. Katastrofa humanistów (Fotograf básník. Katastrofa humanistów)” (2016). Kniha obsahuje 9 fejetonů o fotografii a situaci fotografa v dnešním světě.

Buras má na fotografii vlastní pohled. Jedni řeknou: má příliš klasické vidění problému. Jiní, uražení, zhluboka a dosti hlasitě vzdychnou. Ještě jiní se od něj dovědí, že umění dokumentu to nejsou fotografie „na doklady” ani hashtag #documentaryphotography na instagramu. Osvojí si jména, seznámí se s názorem autora. Potom neudělají chybu, když si vyhledají fotografie – ať si udělají vlastní názor. Aluzí, narážek a pomocných odkazů je v této knize nepočítaně.⁵³

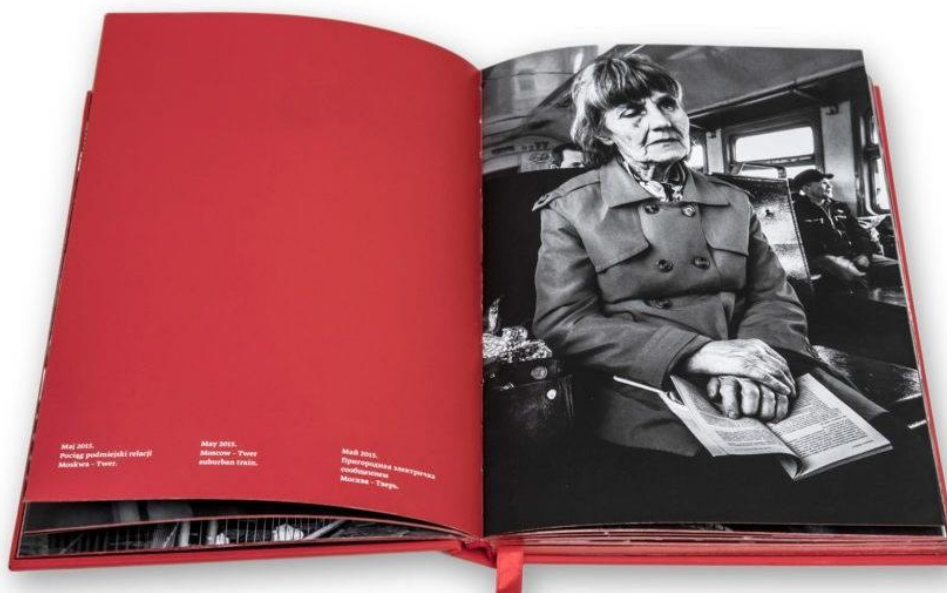
Autorka dosti brutálním, ale upřímným způsobem manifestuje své názory a náklonnost k fotografickému dokumentu, ve kterém mají význam svědomí, těžká práce a čas. Knihu mnozí kladou za vzor, jiní naopak silně kritizují. Fotografická scéna, a nejen ona, kolem ní neprošla lhostejně.

Kniha „Fotograf poeta. Katastrofa humanistów (Fotograf básník. Katastrofa humanistów)” podle návrhu Andrzeje Dobosze

⁵³ Piotrowska, Monika, Fotograf poeta. Katastrofa humanistów, Pix.house, Poznań, 2016

Další důležitou publikací vydavatelství Pix.house je kniha Mariusze Foreckého „Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích)“. Je to vyprávění o každodenním životě v současném Rusku. Autor se v ní zaměřuje na metody budování společnosti a národa pomocí oslavy militarismu, násilí a neustálých odkazů na historii. Fotografie, které se objevily v knize, vznikly v letech 2013–2015 v Moskvě a v Moskevské oblasti. Charakteristický grafický návrh Andrzeje Dobosze, který je velmi koherentní s obsahem fotografií, odlišuje tuto knihu od jiných. Červená obálka, grafická podobizna člověka v černých brýlích, červený hřbet a fotografie Foreckého umístěné na stránkách k samotnému okraji, nedávají vydechnout. Doslova vtahují diváka do tohoto důležitého vyprávění. Kniha byla vydána v polštině, angličtině a ruštině. Získala řadu cen a ocenění například v rámci Měsíce fotografie Bratislava 2016, v soutěži Fotopublikace roku 2016, Grand Press Photo 2016, na festivalech PHotoEspana nebo Athens Photo Festival.

Kniha „Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích)“ Mariusze Foreckého

Kniha Witolda Krassowského (jednoho z nejvýznamnějších polských dokumentárních fotografů) vydaná vydavatelstvím Pix.house je vyprávěním o obyčejných lidech z Afghánistánu. O jejich náročném životě, vztazích mezi nimi a kulturní tradici, která je pro ně důležitá. Fotografické vyprávění doplňuje rozhovor s Noori Habebi, který obsahuje vzpomínky, úvahy a pocity; je to pohled na Afghánistán viděný ženským očima, se všemi důsledky, které s tím souvisejí. Odkazuje k tomu charakteristická obálka, kterou navrhl Andrzej Dobosz. Mřížka připomíná burku. Witold Krassowski navštívil Afghánistán dvakrát, v roce 1991 a 2006. Kniha získala ocenění v soutěži Fotopublikacja Roku 2016, Grand Press Photo 2016 a Athens Photo Festival.

Kniha „Nadal boję się krzyku (Stále se bojím křiku)” Witolda Krassowského

V roce 2017 vyšla po několika měsících redakční práce další teoretická kniha „Krucze Medium. Rozmowy o fotografii (Křehké médium. Rozhovory o fotografii)“ sociologa a teoretika fotografie dr. Macieje Frąckowiaka. Kniha obsahuje 13 rozhovorů na téma fotografie a změny. Rozhovory vedl Frąckowiak s kurátory, fotografy a lidmi, kteří se aktivně zabývají fotografií. Do knihy, kterou redakčně připravily Anna Molter a Iwona Torbicka, byly zařazeny rozhovory s těmito osobnostmi: Konradem Pustołą, Krzysztofem Pijarským, Mariuszem Foreckým, Bogusławem Biegowským, Cecylií Malik, Wojciechem Wilczykem, Agnieszkou Pajączkowskou, Annou Beatou Bohdziewicz, Katarzynou Czarnotą, Pawłem Szypulským, Krzysztofem Millerem, Michałem Szlagou a Adrianem Wykrotou. Rozhovory shrnuje text prof. Rafała Drozdowského.

„V rozhovorech, které vedl Maciej Frąckowiak nikdo nikomu nic neradí, tím spíše nikoho nepoučuje. Všichni vyprávějí o sobě a při té příležitosti o fotografii a naopak. Skutečným tématem těchto rozhovorů není však technická či řemeslná stránka fotografie, ani její estetika nebo „podstata“, nejsou to ani příběhy fotografů. Důvodem k setkání a perspektivou popisu fotografií a projektů se místo toho stává jejich performativnost – potenciál účinku, chápaný jako schopnost fotografie vyvolat změnu světa, v určitém výseku.

V tomto pojetí jsou dobré takové fotografie nebo projekty, které navazují vztahy, rozšiřují nové vzory solidarity, rozvíjejí alternativní formy spolupráce nebo prohlubují citlivost. Mají způsobit, že jednotlivci a instituce, spojené spolu novým způsobem, začnou něco dělat, nejlépe společně pracovat ve prospěch pozitivní změny.“⁵⁴

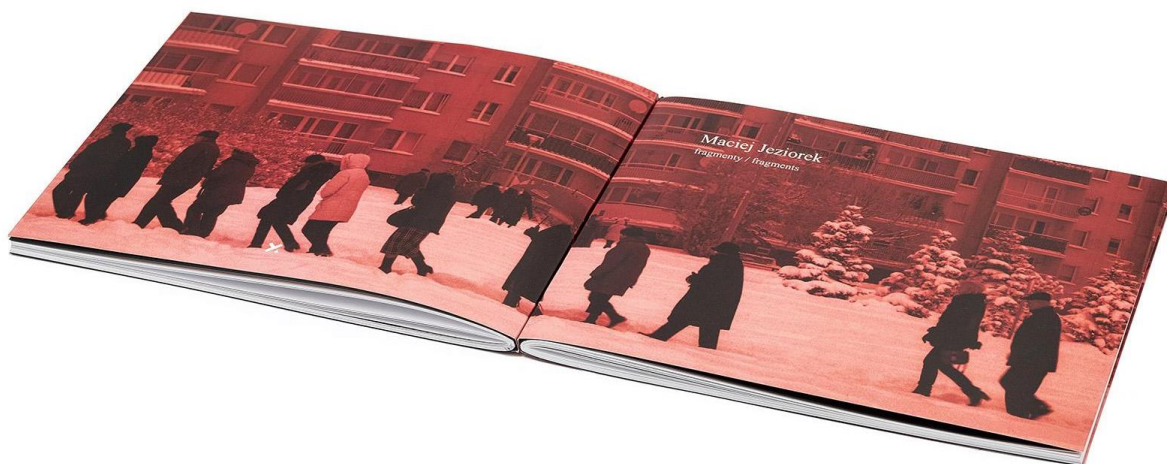
Kniha „Krucze medium (Křehké médium)“ Macieje Frąckowiaka, kterou navrhl Andrzej Dobosz

⁵⁴ Drozdowski, Rafał, Frąckowiak, Maciej, Krucze Medium. Rozmowy o fotografii, Pix.house, Poznań 2017

Zajímavou výzvou pro vydavatelství Pix.house byl pokus vytvořit publikace k fotografickým projektům o současném Polsku. Vydavatelská činnost Pix.house se dosud silně soustředila na projekty, které realizovali polské fotografky a fotografové. Stalo se však to, že byly vydány například knihy o Afganistánu, Sýrii a Rusku. Zásadně chyběla publikace věnovaná Polsku. Takto se zrodil nápad na vydavatelskou řadu, kterou zahájily tři ziny – malé knižní publikace „Fragmenty“ Macieje Jeziorka, „Odwrót (Ohlédnutí)“ Tomasze Libosky a „North America“ Krzyszka Orłowského. S tematikou řady souvisel také projekt Adriana Wykroty o současném Polsku vydaný v knize „Nie (Ne)“. Ziny mají jednotnou grafickou úpravu, kterou navrhlo studio Bękarty. Každé vyprávění má svůj formát, který odpovídá prezentovanému materiálu a jinou barvu snímátné obálky.

„Fragmenty“ Macieje Jeziorka představují:

„Sto čtrnáct dnů na cestě. Stovky nasvícených negativů, tisíce fotografií, čtyři pokažené fotoaparáty, dva objektivy, čtyři ztracené kabely, jeden zničený stativ, dvě nové díry v kabele, počmáraný notes a mapa s vytyčenou trasou. Zprůměrování prostoru pomocí geometrie a pak pokus utkat se se skutečností a přefiltrovat ji skrze sebe. Polsko na okrajích – neustále v procesu, nedokončené – už jiné, než před dvěma dekádami, ale ještě nikoliv takové, jaké jsme si ji vysnili. Nikdy se nepodaří obsáhnout celek. Zbývají pouze fragmenty. Každý si z nich může poskládat své vyprávění.“⁵⁵

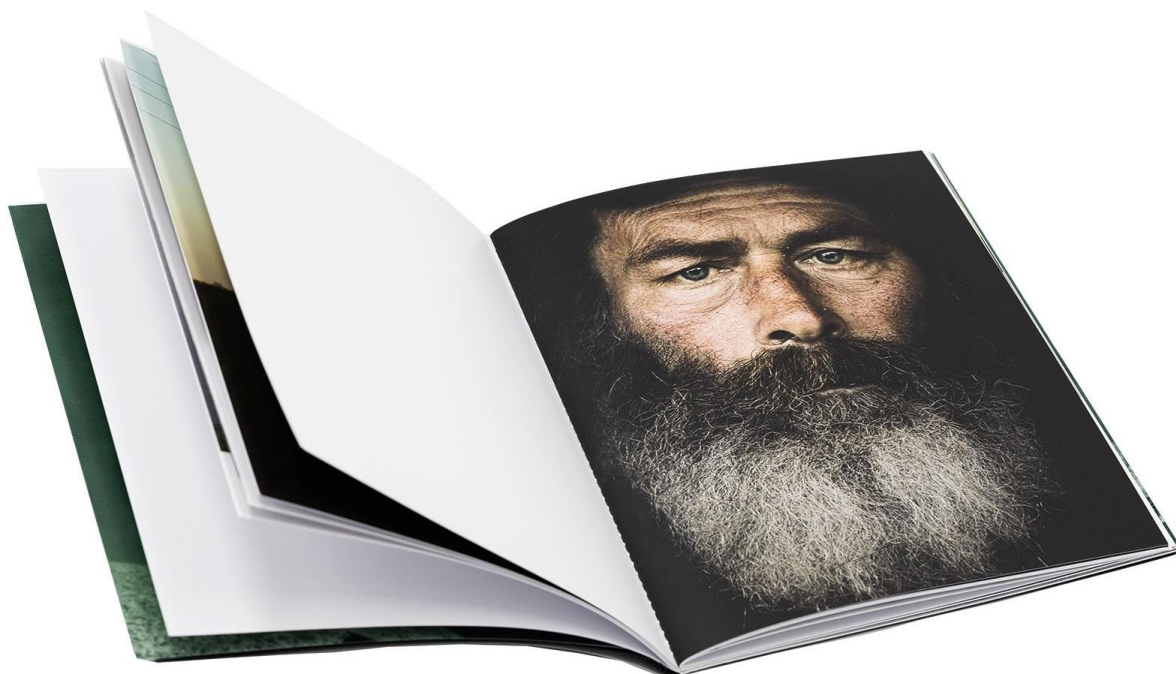

Kniha „Fragmenty“ Macieje Jeziorka

⁵⁵ Filip Springer, Fragmenty, Maciej Jeziorek, Pix.house, Poznań 2018

„Odwrót (Ohlédnutí)“ Tomasza Libosky je v převážné míře výsledkem posledních dvou let intenzivního, cyklistického prozkoumávání regionu. Někdy jsou to okraje aglomerace, někdy nejbližší sousedství a někdy jednoduše cesta z práce domů, která v závislosti na náladě provází autora přes města Bytom, Chorzów, Siemianowice Śląskie, Ruda Śląska, Katowice, Zabrze, Knurów, Mysłowice. Není zde však zahrnut žádný plán – Tomasz Liboska nehledá ve svém focení regionální kontext.

„Snímky vznikají tam, kam právě jedu a kde se rád zastavuji, abych se podíval zpět.“⁵⁶

Kniha „Odwrót (Ohlédnutí)“ Tomasze Liboski

"North America is a documentary project describing a journey of a photographer (Chris Orlovsky) and a reporter (Jersey Friday) through the northern states of the U.S. The photographic story is arranged in a rather classic manner; a road movie is created. The journey begins somewhere in the state of Idaho and ends at the Wisconsin airport. They cover over 2,500 miles...."

Text v angličtině ve vydavatelské řadě o Polsku? Kniha o Americe? Je to autorova hra s konvencí americké fotografie cesty, hra na nejvyšší vizuální úrovni. Je to také otázka, zda ve fotografii od dob Roberta Franka „všechno už jednou bylo“? Krzysiek Orłowski nafotil fotografie v Polsku, jsou ale nafocené v žánru americké fotografie cesty. Text a název knihy je v anglickém jazyce. Teprve v tiráži v polském jazyce je uvedena informace, že všechny fotografie byly nafoceny v Polsku.

⁵⁶ Liboska Tomasz, *Odwrót (Ohlédnutí)*, Pix.house, Poznań 2018

Kniha „North America“ Krzyszka Orłowského

Série tří malých publikací o Polsku

Kniha „Nie (Ne)” Adriana Wykroty zapadá tematicky do knižní řady o současném Polsku. Z důvodu zaměření materiálu a jeho obsáhlosti (fotografie z let 2014–2018) a také zásluhou návrhu a konceptu pro jeho prezentaci je to však jiná publikace než malé vydavatelské formy – ziny. Kniha se skládá ze dvou kapitol. Jedna představuje subjektivnější, autorský obraz polské skutečnosti, druhá je pak věnována záznamu fenoménů a událostí ve veřejné sféře – protestů, demonstrací nebo manifestací. Autor představuje všechny hlavní části polského sporu. Projekt je koncepčně připravený tak, že dva bloky knihy (dvě kapitoly) lze otevřít současně a divák si může sám poskládat svůj příběh. Také název a podtituly jsou dvojznačné – nabízejí možnost výběru, na které straně barikády chceme stát. Je to kniha o dělení i spojování současně. Knihu navrhlo studio Bękarty, za retuš fotografií zodpovídala Ieva Austinskaite, redakci textů Jerzyho Piątka připravila Anna Molter. Fotografická edice knihy proběhla současně během konzultací s Rafałem Milachem na ITF i v týmu Pix.house společně s Mariuszem Foreckým a Michałem Sitou. Vydání knihy podpořil Úřad města Poznaň a Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.

Obálky knihy „Nie (Ne)” se snímatelným pouzdrmem

„Nie (Ne)“ pohled na dva knižní bloky, které lze otevřít současně

„Nie (Ne)“ pohled na otevřený pravý blok knihy

04. Pix.house jako způsob propagace fotografie

a. Crowdfunding, čili financování fotografických aktivit skrze vybudování komunity příznivců fotografie

Důležitou roli od počátku existence sdružení Pix.house hrála komunita, respektive navazování kontaktů s potenciálními příjemci aktivit zaměřených na fotografické médium. Jako dobrý nápad se ukázal crowdfunding, neboli skupinové financování.

„Skupinové financování (ang. crowdfunding) – forma financování různého druhu projektů veřejností, která se organizuje kolem těchto projektů. Akce je v tomto případě financována velkým počtem drobných, jednorázových příspěvků, které darují lidé, kteří mají zájem o daný projekt. Rozšíření internetu pomáhá snadno informovat o projektech a vytvářet kolem nich komunitu, čímž také přispělo k rozvoji fenoménu crowdfundingu. Tento pojem se obvykle používá v souvislosti se sbírkami pořádanými na speciálních internetových platformách, vzácněji také pomocí sociálních sítí nebo blogů.“⁵⁷

Díky této formě mohlo sdružení Pix.house financovat nejprve počáteční období své činnosti (rekonstrukce), ale také další kulturní a fotografické aktivity. Zakladatelé místa pro fotografii zorganizovali od roku 2015 tři skupinové sbírky na portálu Polak Potrafi a také spoluorganizovali sbírku na portálu Wspieram.to. Odměnou (jako poděkování za podporu projektu) byly současně fotografie nebo zarámované výtisky spřátelených fotografů, upomínkové předměty (trička, pohlednice s fotografiemi) a také knihy – na počátku ze soukromých sbírek organizátorů, následně publikace vydavatelství Pix.house. Nové publikace byly v jistém smyslu při dalších sbírkách na jejich tisk nabízeny formou „předobjednávky“, díky podpoře komunity mohly být vytištěny, ale také prostřednictvím sbírky byly dobře propagovány.

Sbírka na opravu místa pro fotografii Pix.house proběhla v roce 2015. Začala iniciativou „ANO PRO FOTOGRAFICKOU GALERII V POZNANI“ na portálu Facebook. Do akce se zapojilo více než 5 000 lidí. Byla spuštěna sbírka na portálu Polak Potrafi. Měsíční akce skončila úspěchem. Podporovatelé místa pro fotografii (250 lidí) darovali 149 % požadované částky (22 426 PLN). Sebrané peníze umožnily organizátorům financovat velkou část rekonstrukce galerie Pix.house.

⁵⁷ Król, Karol, Crowdfunding. Od pomyslu do biznesu, dzięki społeczności, Crowdfunding.pl, Warszawa, 2013

Polak potrafi.pl DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ KATEGORIE WESPRZYJ TEN PROJEKT LOGOWANIE/REJISTRACJA

TAK | zbudujmy razem miejsce dla fotografii

22426 PLN
z 15000 PLN

250
Wspierający

Udany!
Cel osiągnięty

Udostępnij Obserwuj

Aby otrzymać środki, projekt musi osiągnąć minimum 100% finansowania (model "wszystko albo nic") do 06.05.2015 10:10

TAK | zbudujmy razem miejsce dla fotografii

Fotografia PIX-HOUSE Poznań

Úspěšně dokončená sbírka „ANO | vybudujme společně místo pro fotografii“

Další crowdfundingovou akcí byla spoluorganizace sbírky k vydání knihy „Make love not war“ Grzegorza Dembińskiego. Kampaň proběhla v roce 2016. Projekt „Woodstock – album fotograficzny (Woodstock – fotografické album)“ na portálu Wspieram.to získal 17 020 PLN díky 173 přispěvatelům. Sběrka dosáhla 109 % požadované částky.

wspieram.to KATEGORIE ROZPOCZNIJ KAMPAŇ O NAS USŁUGI SZUKAJ LOGO

Woodstock - album fotograficzny

woodstock photobook
from dembiński

17 020 zł
z potrzebnych 15 600 zł = 109% celu

173 wpłat

Zakończono sukcesem

Typ: Crowdfunding
Model: Wszystko albo nic

Dnia 08.06.2016 projekt zakończył się sukcesem, gdyż uzyskał pełne finansowanie.

★★★★★
Jeśli wspierasz kampanię - możesz ją ocenić!

Udostępnianie to też wspieranie:

03:21 vimeo

Sbírka „Woodstock – album fotograficzny (Woodstock – fotografické album)“ na portálu Wspieram.to

V dalším roce byla zorganizována sbírka na vydání knihy „I see you“ Damiana Chrobaka. Akce na portálu Polak Potrafi dopadla úspěšně. Podporovatelé (92 přispěvatelů) věnovali 193 % požadované částky (9 676 PLN), což umožnilo vydat fotoalbum a uspořádat plenérovou výstavu během festivalu Xprint v Poznani.

Polak potrafi.pl DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ KATEGORIE WESPRZYJ TEN PROJEKT LOGOWANIE/REJESTRACJA

I see you | Damian Chrobak Do obejrzenia Udostępnij

9676 PLN z 5000 PLN

92 Wspierający

Udany!
Cel osiągnięty

Udostępnij Obserwuj

Aby otrzymać środki, projekt musi osiągnąć minimum 100% finansowania (model "wszystko albo nic") do 30.11.2017 22:10

I see you | książka fotograficzna Damiana Chrobaka

Fotografia PIX.HOUSE Poznań

Sbírka „I see you | fotografická kniha Damiana Chrobaka”

V roce 2018 byla spuštěna sbírka na vydavatelskou řadu knih – zinů o Polsku – „Odwrót (Ohlédnutí)” Tomasze Libosky, „Fragmenty” Macieje Jeziorka, „North America” Krzyszka Orłowského, a na fotografickou knihu „Nie (Ne)” Adriana Wykroty. Kampaň, jejímž cílem bylo shromáždit finanční prostředky na tisk knih, proběhla na portálu Polak Potrafi. Díky 142 dárčům se podařilo získat 140 % požadované částky (16 993 PLN).

Polak potrafi.pl DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ KATEGORIE WESPRZYJ TEN PROJEKT LOGOWANIE/REJESTRACJA

POLSKIE KSIĄŻKI FOTOGRAFICZNE Do obejrzenia Udostępnij

16993 PLN z 12000 PLN

142 Wspierający

Udany!
Cel osiągnięty

Udostępnij Obserwuj

Aby otrzymać środki, projekt musi osiągnąć minimum 100% finansowania (model "wszystko albo nic") do 03.11.2018 22:10

POLSKIE KSIĄŻKI FOTOGRAFICZNE

Fotografia PIX.HOUSE Poznań

Sbírka „Polské fotografické knihy”

Zásluhou výše uvedených aktivit se kolem Pix.house podařilo shromáždit velkou skupinu aktivních příznivců, a to přispělo k popularizaci média fotografie a také k propagaci vytváření míst, která se společensky angažují v kultuře a umění. Na projekt pozitivně zareagovala média – propagační dosah činnosti sdružení byl velký. Velká část lidí se poprvé setkala s daným tématem, a to jak z hlediska ambicióznějšího přístupu k fotografickému médiu, tak i z hlediska forem kulturních aktivit. Celá akce umožnila také zpřístupnit další bezplatné aktivity, které propagovaly fotografii. Galerie byla od okamžiku svého vzniku přístupná návštěvníkům v otvírací době, následně v roce 2017 vznikla čítárna fotografických knih. Je to prostor, ve kterém si lze u dobré kávy prohlédnout fotografické knihy. V této chvíli je to přibližně 500 položek – nové fotobooky z Polska a světa a také „klasické“ publikace. Převážně se jedná o publikace, které nelze sehnat v tradičních knihkupectvích nebo knihovnách.

Čítárna a knihkupectví Pix.house

b. Spolupráce s polskými a zahraničními institucemi

Místo pro fotografii Pix.house je od počátku své činnosti silně zaměřené na spolupráci s polskými a zahraničními partnery, ať už jsou to instituce nebo soukromé osoby. Právě díky této spolupráci se sdružení daří realizovat množství aktivit kolem fotografie. Tato spolupráce slouží také k popularizaci fotografie mezi kulturní veřejností a vyzdvížení její role při budování povědomí o důležitosti vzdělávání v kultuře a umění. Hlavní partneři Pix.house jsou uvedeni v následující tabulce.

Partneři z Polska

NÁZEV PARTNERA	ROZSAH A OBLAST SPOLUPRÁCE
Město Poznaň	Město Poznaň podpořilo Pix.house v několika otevřených dotačních soutěžích v letech 2015 až 2019 (v roce 2016 sdružení Pix.house získalo první místo v dotační soutěži se ziskem 97/100 bodů). Díky podpoře města mohlo sdružení hledat prostory pro svou činnost. Zásluhou spolupráce s městem proběhly také čtyři plenérové výstavy: „Transformacja – START“, „Poznaj Poznań – Cooltura“, „Poznań – Ludzie – Miasto“ na otevřeném nádvoří Městského úřadu v Poznani a plenérová výstava „I see you“ Damiana Chrobaka v ul. Św. Marcin. Město nabídlo členům sdružení účast ve výběrové komisi, která posuzuje žádosti. Zástupkyní Pix.house v komisi, která hodnotila žádosti v otevřené grantové soutěži u příležitosti 100. výročí získání nezávislosti Polska, se stala Anna Molter.
Úřad maršálka vojvodství	Úřad maršálka velkopolského vojvodství podporoval v letech 2014–2018 projekt komunitního archivu „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted)“. Pix.house spolupracuje také s kulturním portálem Úřadu maršálka „Kultura u Podstaw“. Fotografové, kteří působí v Pix.house, spolupracovali s úřadem na knize „Wielkopolska poza Poznaniem. Reportaże z regionu (Velkopolsko mimo Poznań. Reportáže z regionu)“.
Správa komunálních bytových a nebytových rezerv (ZKZL)	ZKZL poskytla po konzultacích s Úřadem města Poznaň prostory pro činnost galerie Pix.house za zvýhodněných podmínek na dobu 2 let v případě galerie a 1 roku v případě čítárny fotografických knih.
Městská galerie Arsenał v Poznani.	Galerie Pix.house díky pomoci Městské galerie Arsenał (poskytnutí prostor a finanční podpora) mohla zorganizovat dva ročníky mezinárodního festivalu fotografických knih Xprint v prostorách galerie. Vydavatelství Pix.house spolupracuje s galerií na vydání dalšího dílu knihy „Krucie medium. Rozmowy o fotografii (Křehké médium. Rozhovory o fotografii)“ Macieje Frąckowiaka.
Univerzita Adama Mickiewicze v Poznani	Spolupráce Pix.house s UAM představuje hlavně realizaci společných vědeckých výzkumů, které jsou ukončeny publikacemi („Ruchome modernizacje. Między Autostradą Wolności a „starą dwójką“ (Pohyblivé modernice. Mezi Dálnicí Svobody a „starou dvojkou“), Kuligowski Waldemar, Stanisław Agata), a semináře studentů Institutu sociologie v galerii Pix.house.
Umělecká univerzita v Poznani	UUP byla partnerem během II. a III. ročníku festivalu Xprint v rámci workshopů Honzy Zamojského, které se týkaly navrhování fotografických publikací. UUP byla rovněž organizátorem dvou ročníků

	výstavy Booki, která prezentovala fotografické knihy studentů uměleckých škol z různých evropských zemí.
School of Form	SoF byla partnerem během tří ročníků festivalu Xprint v rámci workshopů o projektování fotografických knih a přednášek. Studenti SoF se zúčastnili také seminářů v galerii Pix.house.
Muzeum zemědělství w Szreniawie	Spolupráce Pix.house s muzeem spočívala především v realizaci společných etnologických výzkumů, které byly ukončeny publikacemi: „Pulteram – żywa tradycja w Wielkopolsce (Pulteram – živá tradice ve Velkopolsku)“ a „Muradyny, żandary, siwki – żywa tradycja w Wielkopolsce (Muradyny, žandary, siwki – živá tradice ve Velkopolsku)“. Muzeum bylo také vydavatelem knihy Macieje Fiszer „900 000 000“.
Instytut Fotografii Profotografia	Instytut Profotografia byl partnerem knihy Marcina Burase/Moniky Piotrowské „Fotograf poeta. Katastrofa humanistów (Fotograf básník. Katastrofa humanistů)“. Spolupráce s institutem spočívala také v organizaci uměleckých rezidencí fotografů z Německa, České republiky a Litvy, která byla zakončena výstavou „Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)“.
Galerie Ego	Galerie byla partnerem během 3. ročníku festivalu Xprint. Byla také spoluorganizátorem výstavy Kuby Dąbrowského „Nie Lil, Nie Young (Ne Lil, Ne Young)“.
Galerie Rodríguez	Galerie byla partnerem během 3. ročníku festivalu Xprint. Byla také spoluorganizátorem výstavy „Ukraińskie książki fotograficzne. Pomiędzy historią osobistą a polityką (Ukrajinské fotografické knihy. Mezi osobním příběhem a politikou)“, jejíž kurátorkou byla Alina Sandulyak.
Otwarta Strefa Kultury i Inkubator Kultury Pireus (Otevřená kulturní zóna a inkubátor kultury Pireus)	Sdružení Pix.house bylo jedním z prvních iniciátorů kulturního dění v rámci Otevřené kulturní zóny, a to tím, že je jednalo o první prostory pronajaté za zvýhodněných podmínek. OKZ podporovala činnost Pix.house poradenstvím a doporučováním akcí. V inkubátoru kultury Pireus, který působí v rámci OKZ proběhl první ročník festivalu Xprint.
Instytut Fotografii Fort	Instytut byl partnerem tří ročníků festivalu Xprint a zapůjčil fotografické publikace k výstavám pozvaných umělců.
Ostrøv	Sdružení bylo partnerem tří ročníků festivalu Xprint a organizovalo doprovodné akce ve svých prostorách.
Instytut Adama Mickiewicze	Instytut finančně podpořil organizaci 1. ročníku festivalu Xprint zajištěním prostředků pro příjezd litevských umělců.
ZAİKS – Fond na podporu tvorby sdružení autorů ZAİKS Andrzeje Szczypiorského	Fond podpořil technickou fázi přípravy knihy Witolda Krassowského, jejímž vydavatelem bude MACK publishing z Velké Británie.
Sponzoři a soukromí partneři: Iza a Mariusz Stolarští, Kompania Piwowarska, Fundacja Trzy Mosty, YES, Aquanet, BzWbk, Falter	Spolupráce na organizaci řady výstav a akcí. Vzhledem k velkému zájmu návštěvníků se sponzoři a soukromí partneři do organizace akcí zapojují především finančně.

Zahraniční partneři

NÁZEV PARTNERA	ROZSAH A OBLAST SPOLUPRÁCE
Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě (Česká republika)	Institut podporuje galerii Pix.house od počátku jejího vzniku. Fotografové a přednášející se zapojili do sbírky na vznik galerie. Spolupráce spočívala také na společné účasti ve všech ročních festivalu Xprint. Speciální vystoupení a výstavu fotografických publikací na prvním ročníku festivalu představili Jindřich Štreit a Jiří Siostrzonek. Studenti ITF se zúčastnili také výstav BOOKI v rámci jednotlivých ročníků festivalu Xprint. Institut podpořil grantem vydání knihy „Nie (Ne)” Adriana Wykroty. Studenti ITF prezentují své výstavy v galerii Pix.house (například Marcin Płonka, Grzegorz Dąbrowski). Vydavatelství Pix.house vydalo materiál Krzyśka Orłowského „North America” ve formátu zinu. V soutěži „Talent Roku” získali ocenění studenti ITF: Aleksandra Śmigielska, Mateusz Kowalik a Karolina Wojtas. V čítárně fotografických knih Pix.house se nachází bohatá kolekce českých fotografických knih, která galerie získala darem od ITF.
Kaunas Photo (Litva)	Litevský festival od počátku podporuje galerii Pix.house. Fotografové spojení s galerií představili své práce na festivalu v Kaunasu (Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Adamski). Fotografové byli také hosty na uměleckých rezidencích na litevském venkově. Díky podpoře Kaunas Photo (zejména Mindaugase Kavaliauskase) proběhla zahajovací výstava „Generacija 74 (Generace 74)” s fotografiemi vynikající umělců z několika evropských zemí. Kaunas Photo a Pix.house spolupracují také v rámci umělecké výměny fotografií z evropských zemí.
Lietuvos fotomenininkų sąjunga / Svaz litevských fotografů	Svaz, zejména Gintaras Česonis, se od počátku činnosti Pix.house zapojuje do spolupráce. Díky podpoře svazu se podařilo zorganizovat výstavu „The Real World” Martina Parra a Rimaldasa Vikšraitise. Gintaras Česonis představil výstavu litevských fotografických knih na 1. ročníku festivalu Xprint.
Photo Art Centrum Košice (Slovensko)	Slovenské centrum (spolupráce s Pavlem M. Smejkaem) společně s Pix.house uspořádalo projekt „They Said Yes”, jehož vyvrcholením byla kniha a série výstav v několika evropských zemích.
Hochschule Hannover (Německo)	Díky spolupráci s univerzitou v Hannoveru proběhla rezidence studentů z Německa na velkopolském venkově. Adrian Wykrota prezentoval své práce na LUMIX Festival for Young Photojournalism.
Martin Parr Foundation / Tate Modern – Martin Parr Photobook Collection (UK)	Po poznaňské výstavě „The Real World” se prohloubila spolupráce mezi Pix.house a nadací Martina Parra. Polské fotografické publikace několika fotografů se dostaly do sbírky nadace. Několik z nich bylo také zařazeno do Parrovy knižní sbírky v prestižní galerii Tate Modern.

05. Závěr

První část této práce analyzuje a shrnuje pozici fotografického dokumentu v Poznani (1956–2014). Analýza se věnovala těmto oblastem: od utváření obrazu fotografické scény a směrů rozvoje fotografie prostřednictvím tvůrčí a organizační činnosti prof. Stefana Wojneckého, přes amatérská fotografická sdružení (PTF), Svaz polských umělců fotografů Velkopolského regionu, až po katedru fotografie na dnešní Umělecké univerzitě v Poznani. Položili jsme si otázku, jak moc je konceptuální fotografie dominujícím proudem ve výše uvedených aktivitách zaměřených na fotografické médium. Analýze jsme podrobili také umělecké iniciativy, které se soustředili na prezentaci fotografií, například: Bienále fotografie, nebo činnost Janusze Nowackého v rámci galerie PF. Popsali jsme organizační činnost Wojvodské knihovny a Centra pro rozvoj kultury jako zajímavý příklad pokračování amatérského fotografického hnutí. V další části této kapitoly byla představena iniciativa, nebo spíše projev péče o fotografický dokument, kterým byla činnost Moniky Piotrowské v rámci Festivalu fotodokumentu. První kapitola přibližuje současnou situaci a vede přímo k příčinám založení místa pro fotografii Pix.house. Druhá kapitola se soustřeďuje na proces vzniku galerie Pix.house (od vybudování komunity podporovatelů a návštěvníků po první umělecké akce), naopak v třetí kapitole jsou analyzovány nejdůležitější aktivity kolem fotografického média, které se zásluhou Pix.house uskutečnily v Poznani nebo na celostátní úrovni v průběhu let 2014–2019. V další části byly představeny aktivity částečně ležící mimo oblast fotografie, které se zaměřovaly na vybudování široké základy příznivců dokumentární fotografie a na propagaci tohoto žánru na celopolské a evropské scéně. Práci uzavírá statistický rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house, který představuje soubor všech uměleckých aktivit kolem fotografického média, které tato instituce za dané období uspořádala. Práce dokládá důležitost a aktuálnost žánru dokumentární fotografie v 21. století, který může sloužit jako dobrý příklad pro efektivní vizuální vzdělávání, a představuje způsoby pro aktivní, tvůrčí a důsledné rozšiřování tohoto žánru například prostřednictvím takových iniciativ, jakým je místo pro fotografii Pix.house.

06. Rejstřík aktivit místa pro fotografii Pix.house (2014–2019)

Stručný popis činnosti Pix.house

Dokumentární fotografové z Poznaň, Adrian Wykrota a Mariusz Forecki, vytvořili v roce 2014 novou, otevřenou koncepci setkání kolem fotografického média, kterou nazvali Face to Face. Iniciativa sloužila k prezentaci současné dokumentární fotografie a k výměně názorů na ní. Organizátoři kladli důraz také na vizuální vzdělávání prostřednictvím fotografie. K vedení workshopů byli pozváni například Zbigniew Wielgosz, Paweł Kosicki, Tomasz Lazar, Damian Chrobak, Filip Springer. Ve stejném období byl pod křídly SPUF VR spuštěn projekt „Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted)“, jehož cílem bylo shromáždit archivní dokumentární fotografie z Velkopolska a pořídit nový fotografický materiál. Koordinátorem projektu se stala kulturoložka Anna Molter. Do projektu se zapojili tito fotografové: Andrzej Dobosz, Michał Sita, Michał Adamski, Mariusz Forecki a Adrian Wykrota. Shromážděný archiv byl představen v podobě webu ve dvoujazyčné mutaci. Postupně se rozšířil také o krátké dokumentární filmy, texty a také dílny, které využívaly archivní zdroje.

Realizace iniciativ, které nacházely pozitivní ohlas na fotografické scéně, se však potýkala s velkými obtížemi, zejména z prostorových a finančních důvodů. V roce 2015 se podařilo v rámci iniciativy Łazarz – Otwarta Strefa Kultury a za podpory Odboru kultury Úřadu města Poznaň najít a pronajmout od Správy komunálních bytových a nebytových rezerv místo pro činnost galerie. Prostory, které vyžadovaly zásadní rekonstrukci, byly fotografům pronajaty za zvýhodněných podmínek na dobu dvou let. V místnostech, kde kdysi sídlila videopůjčovna Erotica vzniklo místo pro fotografii Pix.house.

Myšlenkou, která provázela iniciativu Pix.house, bylo vytvořit otevřený prostor na kulturní mapě Poznaň, místo, které prostřednictvím fotografického média prosazuje vizuální vzdělávání a kulturní aktivity vedoucí k prohlubování sociálních vztahů. Podstatou akcí je blízký kontakt návštěvníků s uměním fotografie: otevřený, bezprostřední a bezplatný. Rozsah aktivit je široký: výstavy polských a zahraničních tvůrců spojené s autorskými setkáními, setkání kolem fotografických publikací, vydavatelství, fotografické dílny a další vzdělávací aktivity, například prezentace portfolioů, fotografické soutěže, mezinárodní festival fotografických publikací Xprint a čítárna a knihovna fotografických knih.

Od počátku činnosti galerie se uskutečnilo 47 výstav, galerie představila práce 529 fotografek a fotografů z 15 zemí světa. Proběhlo 90 otevřených setkání a diskusí. Fotografové se mohli zúčastnit 7 soutěží a 16 workshopů. Uskutečnily se 3 ročníky mezinárodního festivalu fotografických publikací Xprint. Vydavatelství Pix.house vydalo 16 knih/publikací.

Členy týmu Pix.house ke konci roku 2018 byli: Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Sita, Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Anna Molter, Julia Forecka.

WORKSHOPY, VZDĚLÁVACÍ ČINNOST, OTEVŘENÁ SETKÁNÍ S FOTOGRAFY

Koordinátor všech aktivit v této oblasti: Anna Molter

Datum	Místo / organizátor	Název události	Odhadovaný počet účastníků	Lektor
2014				
28. 2. 2014	Bad Muskau / Německo Face to Face	„Karneval v Bad Muskau“, workshop dokumentu	20	Praktický, výjezdní workshop v německém Bad Muskau pod vedením Mariusze Foreckého za podpory Adriana Wykroty.
21. 3. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Otevřené setkání FaceToFace bezplatná prezentace portfolií	30	Mariusz Forecki, Zbigniew Wielgosz, Adrian Wykrota
24. 4. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Otevřené setkání s ukrajinským fotografem Stepanem Rudikem	50	Stepan Rudik, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki
29. 5. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Otevřené setkání s Michałem Sitou	40	Michał Sita, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki
12. 6. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Otevřené setkání s Pawłem Kosickým	40	Paweł Kosicki, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki
13. 6. 2014	Londýn / VB Face to Face	Street Photo v Londýně výjezdní workshop s Damianem Chrobakem	10	Damian Chrobak, Adrian Wykrota
15. 6. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Lightroom – digitální temná komora. Workshop s Pawłem Kosickým	5	Paweł Kosicki

Datum	Místo / organizátor	Název události	Odhadovaný počet účastníků	Lektor
26. 6. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Otevřené setkání s Adamem Lachem a Katarzynou Dybowskou Stigma	50	Adam Lach, Katarzyna Dybowska, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki
24. 7. 2014	Poznaň, ul.Garbary 59 Face to Face	Otevřené setkání: Maciej Jeziorek	30	Maciej Jeziorek, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki
23. 10. 2014	Poznaň, ul. Rybaki 20 Face to Face	Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted')	50	Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Mariusz Forecki a Adrian Wykrota
2015				
9.-12. 2015	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Mój Fyrtel 2015 (Moje čtvrt' 2015) workshop dokumentu	30	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota
8. 10. 2015	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Archiwum społeczne (Komunitní archív) – otevřené setkání spojené s digitalizací archivních fotografií	20	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota
10.-11. 11. 2015	Poznaň, Pix.house /fotoportal.poznan.pl/	Smart photo – workshop mobilní fotografie ve spolupráci s Městem Poznaň a CK ZAMEK	20	Michał Koralewski, Mariusz Forecki a Adrian Wykrota

2016				
5. 2. 2016	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Otevřené setkání s Januszem Nowackým nad knihou „Pejzaže z drogi do ciszy (Obrázky z cesty do ticha)“.	40	Janusz Nowacki, Monika Piotrowska
20. 4. 2016	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house Enea Spring Break	fotografický workshop v rámci festivalu Enea Spring Break	20	Adrian Wykrota, Mariusz Forecki,
3.–5. 6. 2016	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Portrétní ateliér Filipa Ćwika	50	Filip Ćwik, Michał Adamski, Adrian Wykrota
7. 8. 2016	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Pogaduchy (Besedování) Prezentace portfolioí	15	Adrian Wykrota, Mariusz Forecki,
2017				
19.– 22. 4. 2017	Poznaň Pix.house Enea Spring Break	fotografický workshop v rámci festivalu Enea Spring Break	10	Adrian Wykrota, Mariusz Forecki,
12. 5. 2017	Pix.house Służewski Dom Kultury – Warszawa	Otevřené setkání s Witoldem Krassowským nad knihou „Nadal boję się krzyku (Stále se bojím křiku)“.	80	Witold Krassowski, Joanna Kinowska, Mariusz Forecki, Adrian Wykrota
10. 6. 2017	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Co nejdále – osudy bělehradských uprchlíků, Jędrzej Nowicki	40	Jędrzej Nowicki, Joanna Czarnota, Łukasz Cynalewski, Adrian Wykrota
15. 6. 2017	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Prezentace portfolio s Justynou Mielnikiewicz	10	Justyna Mielnikiewicz, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki

7.-9. 2017	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Setkání Komunitního archivu 01, 02, 03	50	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota
8.-12. 2017	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Mój Fyrtel 2017 (Moje čtvrt' 2015) workshop dokumentu	30	Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Michał Sita
20. 8. 2017	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Otevřené setkání: Poznaň – Texas. Paweł Kosicki	30	Paweł Kosicki, Mariusz Forecki
9.-16. 9. 2017	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house Teatr Nowy	workshop divadelní fotografie – Kolem jeviště	8	Mariusz Forecki, Michał Sita
28.- 29. 10. 2017	Poznaň, Pix.house	Poznaň in your own way workshop s Erikem Witsoem	10	Eric Witsoe, Julia Forecka, Adrian Wykrota
2018				
25.1. 2018	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Otevřené setkání s Markem M. Berezowským nad knihou Citymorphosis	30	Marek M. Berezowski, Adrian Wykrota
7. 3. 2018	Poznaň Pix.house Městská galerie Arsenál	Setkání nad knihou „Kručie médium. Rozmowy o fotografii (Křehké médium. Rozhovory o fotografii)“	100	Maciej Frąckowiak, Marek Wasilewski, Iwona Torbicka, Marek Krajewski, Diana Lelonek, Adrian Wykrota,
19. 5. 2018	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Noc fotografií – setkání s Valentynem Odnoviunem	40	Valentyn Odnoviun, Adrian Wykrota
6.-11. 2018	Poznaň, ul. Głogowska 35a Pix.house	Mój Fyrtel 2018 (Moje čtvrt' 2015) workshop dokumentu	30	Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Michał Sita, Andrzej Dobosz

25. 8. 2018	Poznań, ul. Głogowska 35a Pix.house	Wspomnienia z wakacji / Archiwum społeczne (Vzpomínky z prázdnin / Komunitní archív)	10	Mariusz Forecki
4. 11. 2018	Poznań, ul. Głogowska 35a Pix.house	Otevřené setkání s Maciejem Moskwou nad knihou Saraha	60	Maciej Moskwa, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki
16. 11. 2018	Poznań Pix.house Katedra fotografie UUP	Otevřené setkání s Mayumi Suzuki	100	Mayumi Suzuki, Jarosław Klupś, Michał Sita, Adrian Wykrota
6. 12. 2018	Poznań, ul. Głogowska 35a Pix.house	Lokálně o fotografii: otevřené setkání s Monikou Piotrowskou (tvorba Tadeusze Cypriana) a Piotrem Jasickem	50	Monika Piotrowska, Piotr Jasiczek, Adrian Wykrota
20. 12. 2018	Poznań, ul. Głogowska 35a Pix.house	Lokálně o fotografii: otevřené setkání s Łukaszem Cynalewským a finalisty soutěže Talent roku	60	Łukasz Cynalewski, Jan Jurczak, Aleksandra Śmigielska, Julia Zabrodzka, Jakub Stanek, Joanna Mrówka, Mateusz Kowalik, Karolina Wojtas, Adrian Wykrota
2019				
3.-11. 2019	Pix.house Klub Fotograficzny Niezależni – Jastrzębie Zdrój	Jastrzębska Szkoła Fotografii Dokumentalnej	30	Michał Sita, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski
5.-12. 2019	Poznań, ul. Głogowska 35a Pix.house	Mój Fyrtel 2019 (Moje čtvrt' 2015) workshop dokumentu	30	Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Sita, Michał Adamski

VÝSTAVY POŘÁDANÉ GALERIÍ PIX.HOUSE

Koordinátor všech aktivit v této oblasti: Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Sita, Michał Adamski

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
2015				
13. 3. 2015	Transformacja – START! (Transformace – START!)	účast 214 fotografů, 639 fotografií	Setkání s fotografy z Poznaň a Velkopolska	Organizátoři vytiskli a vyvěsili fotografie v nerekonstruovaném prostoru galerie Pix.house. První výstavu navštívilo více než 500 návštěvníků.
16. 5. 2015	Transformacja – START! (Transformace – START!) Noc muzeí na Nádvoří magistrátu města	30 autorů – účast na výstavě 214 fotografů, 639 fotografií – přehlídka slajdů	Proběhla také setkání s tvůrci místa pro fotografii Pix.house, spojená s komentovanou prohlídkou výstavy na Nádvoří Úřadu města a prezentací všech 639 fotografií, které byly zaslány na první výstavu.	Organizační tým galerie Pix.house představil vybrané fotografie ze společné zahajovací výstavy, která se uskutečnila 13. března v nerekonstruovaných prostorách galerie.

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
15. 7. – 16. 8. 15	„Generacja 74 (Generace 74)“	11 fotografů: Simon Roberts (UK), Nick Hannes (Belgie), Kirill Golovčenko (Ukrajina/Německo), Przemysław Pokrycki (Polsko), Tomáš Pospěch (Česká republika), Mindaugas Kavaliauskas (Litva), Vitus Salošanka (Bělorusko/Německo), Gintaras Česonis (Litva), Borut Peterlin (Slovinsko), Pekka Niittyvirta (Finsko), Davide Monteleone (Itálie).	setkání s Mindaugasem Kavaliauskasem, Kirillem Golovčenkem, Maciejem Frąckowiakiem, Piotrem Małeckým, Jackiem Piotrowským, Władysławem Nielipińským, Grzegorzem Kosmalou. Prezentace portfolií z Adrianem Wykrotou a Mariuszem Foreckým.	organizováno ve spolupráci s litevským festivalem Kaunas Photo. Kurátor: Mindaugas Kavaliauskas
23. 8. – 18. 9. 2015	Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted')	Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Mariusz Forecki, Adrian Wykrota	setkání s autory fotografií a diskuse	projekt realizovaný v rámci sdružení SPUF VR čtveřicí fotografů, kteří si dali za cíl dokumentovat každodenní život Velkopolska
25. 9. – 20. 10. 2015	„Afganistan (Afganistán)“	Witold Krassowski, Maksymilian Rigamonti	setkání s autory fotografií a diskuse	Prezentace knihy Maksymiliana Rigamontiho „Afganistan jest w nas (Afganistán je v nás)“. Představení plánů na knihu o Afganistánu Witolda Krassowského „Nadal boję się krzyku (Stále se bojím křiku)“.

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
28. 10. – 13. 11. 2015	Polish Dream – současné Polsko v dokumentární fotografii	Autoři představení na výstavě: Agnieszka Rayss, Grzegorz Dembiński, Bartosz Dziamski, Witold Krassowski, Maciej Pisuk, Michał Szlaga, Paweł Supernak Autoři představení na speciální multimediální přehlídce (interaktivní album): Mariusz Forecki, Arek Gola, Filip Springer	setkání s kurátorkou výstavy a autory fotografií	Kurátor: Monika Piotrowska
18. 11. – 4. 12. 2015	Nie mogę przebrnąć przez chaos (Nemohu projít chaosem)	Michał Adamski	Propagace knihy a setkání s autorem	Kurátor: Filip Ćwik
11. 12. 2015 – 11. 1. 2016	Mój fyrtel (Moje čtvrt')	Skupinová výstava z workshopu	speciální prezentace slajdů v ulici Głogowska – Poznaň a Velkopolsko očima fotoreportérů, sváteční jarmark	výsledky 4měsíčního workshopu dokumentární fotografie v Poznani a Velkopolsku.
2016				
10. 3. 2016	Archiwum Społeczne – Wielkopolska (Komunitní archiv – Velkopolsko)	archivní fotografie prezentující každodenní život ve Velkopolsku v letech 1910–1955	propagace knihy: Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted'), (SPUF) – setkání s Jarosławem Klupsem (Katedra fotografie UUP) – staré fotografické techniky	

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
31. 3. – 15. 4. 2016	„Disko“	Renata Dąbrowska (Wiejskie dyskoteki (Venkovské diskotéky)), Piotr Małecki (Disco Polo) oraz Maciej Dakowicz (Cardiff nocą (Cardiff v noci)).	Setkání s autory fotografií a beseda	výstava věnovaná zábavě a oslavě volného času
19. 4. 2016	They Said Yes	Skupinová mezinárodní výstava	Setkání s kurátorem Pavlem Mariou Smejkalem a Adrianem Wykrotou spojené s propagací knihy.	Projekt „They Said Yes“ vznikl z fascinace fenoménem svatby. Jeho cílem je představit divákům zevrubný pohled na svatební zvyky ve střední Evropě (Maďarsko, Polsko, Česko a Slovensko) na počátku 21. století. Kurátor: Pavel Maria Smejkal, PhotoART Centrum, Slovensko.
14. 5. – 29. 5. 2016	317 days to Mars	Maciej Jeziorek	Setkání s autorem a propagace knihy	Projekt o Indii. Kniha získala ocenění Photo Book of The Year 2015 v rámci Grand Press Photo
02.06. 2016	12 twarzy/faces	Filip Ćwik	Setkání s autorem, propagace knihy. Filip Ćwik pořídil také přes desítku portrétů obyvatel Poznaně v provizorním studiu.	Fotografie byly pořízeny na přelomu srpna a září 2012 v Islahiye v Turecku, v táboře pro uprchlíky poblíž hranic se Sýrií.

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
29. 10.–12. 11. 2016	Prowincja – świeże spojrzenie (Venkov – svěží pohled)	Výstava představovala: 70 fotografií autory fotografií byli němečtí studenti fotografie z Hochschule Hannover: Nanna Heitmann, Patrick Junker, Patrick Labitzke (druhá cena v soutěži Moja Wielkopolska 2016), Jana Mai, Stefanie Silber, Swinde Wiederhold Obce: Chełmsko, Cicha Góra, Gołęczewo, Kunowo, Nowa Róża, Rogalin, Rogalinek video prezentace autoři prací: fotograf z Litvy: Mindaugas Kavaliauskas fotografové z ČR, studenti ITF Slezské univerzity: Hana Connor, Ondřej Durczak, Filip Jandourek, Petra Vlčková Obce: Brzeźno, Góra, Kaczyna, Lednica, Pobiedziska, Promno, Promienko	Setkání s kurátorem a umělci. Výstavy v rámci: III. velkopolského festivalu fotografie Ireneusze Zjeżdżałky	výstava fotografií účastníků mezinárodních setkání fotografů „Prowincja (Venkov)” z let 2015 a 2016. Fotografie vznikly během uměleckých rezidenčních pobytů. Kurátor: Monika Piotrowska, Instytut Fotografii ProFotografia
24. 11.–5. 12. 2016	Granice (Hranice)	Urszula Ziober	výstava v rámci Inkubátoru fotografických iniciativ – poskytnutí prostor	Fotografie dokumentující polské pohraničí, a také lidi, kteří v něm každodenně působí a spoluvytvářejí ho. Výstavu doprovodil workshop.

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
15.12. 2016	Dobre Życie (Dobrý život)	Paweł Piotrowski	Výstava vítěze soutěže TALENT ROKU 2015. Setkání s autorem.	fotografie z let 2007–2016 Dobroszyce.
2017				
16. 2.–16. 3. 2017	Linia ognia (Palebná linie)	Mariusz Forecki, Jakub Ochnio	Jakub Ochnio (ocenění v soutěži Talent roku) měl možnost představit své fotografie společně s Mariuszem Foreckým.	Příběh vyprávěný dvěma dokumentárními fotografy, kteří navštívili své východní sousedy (Ukrajinu a Rusko).
6. 4.–30. 4. 2017	To, co (nie) umiera, nie żyje (To, co (ne)umírá, nežije)	Archivní pohřební fotografie Bolesława Augustise a Jana Siwického připravené sdružením Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej WIDOK v rámci projektu Archiwum Społeczne (Komunitní archiv) galerie Pix.house.	Vernisáž spojená se setkáním pod názvem „Sbírání fotografií“ s Grzegorzem Dąbrowským a besedou s Katarzynou Stachnik – psycholožkou, odborníkem na prožívání smutku, a Sławomirem Tobisem – fotografem, kurátorem a arteterapeutem.	
15. 6.–16. 7. 2017	Granice Granic (Hranice hranic)	Justyna Mielnikiewicz	Setkání s autorkou a beseda. V rámci výstavy se uskutečnila prezentace portfolií pro mladé fotografy.	Rosja i jej sąsiedzi: Gruzja i Ukraina (Rusko a její sousedi: Gruzie a Ukrajina)
6. 6. 2017	Doznanie oceaniczne (Oceánský prožitek)	Mikołaj Konkiewicz		DIPLOMY UUP 2017

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
09.06. 2017	Tanatoza (Tanatóza)	Artur Kucharczak		DIPLOMY UUP 2017
10.06. 2017	Jak najdalej – losy belgradzkich uchodźców (Co nejdále – osudy bělehradských uprchlíků)	Jędrzej Nowicki		Prezentace fotografií spojená s besedou. Hosté: Katarzyna Czarnota – sdružení Rozbrat Łukasz Cynalewski – Gazeta Wyborcza
20.08. 2017	Poznań – Texas	Paweł Kosicki		Prezentace fotografií a beseda s Pawłem Kosickým o výpravě do státu Texas v USA
25. 8.–6. 9. 2017	BZ WBK Press Foto 2017	výstava vítězů soutěže	Autorské setkání s Karolinou Jonderko a fotografické dílny: 25.–26. 8. 2017	
14. 11.–10. 12. 2017	The Real World	Martin Parr, Rimaldas Vikšraitis	autorské setkání s umělci a přednáška o fotografických knihách	Kurátor: Gintaras Česonis / Michał Sita Výstava v Městské galerii Arsenał v rámci festivalu fotografických publikací Xprint
24.11–8.12 2017	[Niekompletny] spis rzeczy ([Neúplný] seznam věcí)	Sputnik Photos, Kurátor výstavy: Rafał Milach	autorské setkání a přednáška o fotografických knihách	Výstava v rámci festivalu fotografických publikací Xprint
24. 11.–21. 12. 2017	I see you	Damian Chrobak	autorské setkání a premiéra knihy „I see you“	Venkovní výstava na staveništi ulice św. Marcin.

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
23. 11. 2017–10. 1. 2018	Poznaj Poznań. Cooltura (Poznej Poznań. Cooltura)	výstava vítězů soutěže Zúčastnění autoři: Agnieszka Maruszczyk, Wojciech Gaczek, Marcin Bukowski, Elżbieta Adamska, Joanna Mucha, Jacek Mójta, Karolina Kiraga, Marek Lapis, Łukasz Górowiec, Aleksandra Jędrzejewska, Barbara Sinica, Bartosz Jankowski, Damian Nowicki, Jacek Molski, Jędrzej Franek, Kamil Figas, Katarzyna Waligóra, Łukasz Cynalewski, Marek Zakrzewski, Stepan Rudik, Witold Spisz, Mikołaj Swiderski, Paweł Stasiak Hlavní cenu obdržela Barbara Sinica.		místo výstavy: Otevřené nádvoří Úřadu města Poznaň

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
10.12. 2017	Mój fyrtel / Moja przestrzeń (Moje čtvrt' / Můj prostor)	Výstava účastníků dílen: Magdalena Orylska, Sławomir Brdęk, Maciej Podgórski, Piotr Zarówny, Artur Kujawski, Agnieszka Niemczyk, Elżbieta Adamska, Krzysztof Grabara, Damian Nowicki, Mikołaj Konkiewicz, Norbert Oksza Strzelecki, Łukasz Kotecki, Łukasz Zakrzewski, Katarzyna Kubiak, Igor Leński, Magda Wołk, Agnieszka Hinc, Joanna Czarnota-Mielcarek, Artur Kucharczak, Paweł Hryniewicz, Katarzyna Dudzic		Kurátor: Adrian Wykrota a Mariusz Forecki výsledky pětíměsíčních dílen
2018				
8. 3. – 5. 4. 2018	I love you dad	Karol Grygoruk	Autorské setkání a beseda nad knihou „I love you dad“	
12. 4. – 20. 5. 2018	Push the Sky Away	Piotr Zbierski	Autorské setkání a beseda nad knihou „Push the Sky Away“	
11. 6. 2018	To ciało może czynić cuda (To tělo dokáže dělat zázraky)	Joanna Berg		DIPLOMY UUP 2018
14. 6. 2018	Obieg DNA (Oběh DNA)	Joanna Czarnota		DIPLOMY UUP 2018

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
1. 9. – 9. 9. 2018	Lapidarium (Lapidárium)	Piotr Borowski	Autorské setkání a premiéra knihy „Lapidarium (Lapidárium)“	
5. 10.–31. 10. 2018	Mój fyrtel / Moja przestrzeń 2018 (Moje čtvrt' / Můj prostor 2018)	Daria Świerblewska, Magdalena Sobczak, Natalia Pośnik, Agnieszka Stępka, Marcin Dławichowski, Marcin Bąk, Edyta Jabłońska, Katarzyna Michalska, Jolanta Igielska, Sandra Grzelaszyk, Luiza Stosik-Turek, Agnieszka Maruszczyk, Grzegorz Borys, Jakub Żwirek, Alicja Mańkowska, Stefan Machura, Mariusz Stolarski, Monika Czerwińska, Miłosz Latosi, Norbert Rzepka, Bartłomiej Śnierzyński, Aleksander Stęcel, Katarzyna Chlebowska, Monika Witoń, Jacek Molski, Paweł Śpiewak, Marcin Drab, Jakub Dobek, Beata Zięba- Zaborek, Maciej Lenartowicz		Kurátor: Adrian Wykrota, Mariusz Forecki Výstava účastníků dílén

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
23. 11.–30. 12. 2018	The Restoration Will / The Place to Belong	Mayumi Suzuki	Umělecký rezidenční pobyt japonské umělkyně, který byl výsledkem publikace „Onagawa“, kterou navrhl Honza Zamojski. Setkání s umělkyní a přednáška na UUP a v Městské galerii Arsenál. Komentovaná prohlídka výstavy.	Kurátor: Michał Sita Výstava v rámci festivalu fotografických publikací Xprint v Městské galerii Arsenál, Poznaň
23. 11. 2018–29. 12. 2018	Deceitful Reverence	Igor Pisuk	Komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy, přednáška o fotografických knihách.	Výstava v rámci festivalu fotografických publikací Xprint v galerii Pix.house
24. 11. 2018–1. 12. 2018	Ukraińskie książki fotograficzne (Ukrajinské fotografické knihy)	Kurátorka: Alina Sandulyak	Komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy, přednáška o ukrajinských fotografických knihách.	Výstava v rámci festivalu fotografických publikací Xprint v galerii Rodríguez Gallery v Poznani
2019				
28. 2. 2019–14. 3. 2019	NIE (NE)	Adrian Wykrota	Setkání s autorem a beseda vedená Maciejem Frąckowiakiem nad knihou NIE (NE)	

Datum	Název	Autor	Doprovodné akce	Poznámky
6. 3. 2019–5. 4. 2019	Poznań – Ludzie – Miasto (Poznań – Lidé – Město)	Výstava vítězů soutěže. Autoři představení na výstavě: Łukasz Cynalewski, Jakub Gąsiorowski, Jacek Mójta, Robert Woźniak, Kinga Mądro, Paweł Szott, Wojciech Jachowski, Paweł Stasiak, Klaudia Furmańczyk, Mikołaj Konkiewicz, Grzegorz Dembiński, Paweł Bober, Adam Jastrzębowski, Piotr Jasiczek, Ewelina Jaškowiak, Marta Szyszka, Paweł Matysiak, Agata Maj, Dawid Majewski, Paweł Stobiński, Marcin Sudak, Marcin Matysiak, Karol Szymkowiak		Výstava na Otevřeném nádvoří Úřadu města Poznaň
5. 4–27. 4. 2019	Topiel (Hlubina)	Marcin Płonka	Setkání s autorem a beseda o fenoménu fotografických zínů s Krzyškem Orłowským (8991 Publishing)	

Soutěže

Koordinátor všech aktivit v této oblasti: Anna Molter, Adrian Wykrota

Datum	Název	Počet přihlášek*	Porota	Vítězové
2015				
27. 9. 2015	TRANSFORMACJA (TRANSFORMACE) přehlídka slajdů / TALENT ROKU 2015	Přibližně 100 přihlášek	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Adamski, Andrzej Dobosz	Dawid Żuchowicz za soubor „Kombinat (Družstvo)” – ocenění Talent roku Pix.house
27. 9. 2015	Wielkopolska/Teraz (Velkopolsko/Ted')	Přibližně 150 přihlášek	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Adamski, Andrzej Dobosz	I. cena Jacek Kulm II. cena Stepan Rudik zvláštní ocenění: Marek Zakrzewski, Artur Pławski, Artur Kucharczak a Weronika Krawczuk.
Celý rok 2015	Fotografie měsíce	Přibližně 300 přihlášek	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Adamski, Andrzej Dobosz	10 zvláštních ocenění – práce vytištěné každý měsíc a vystavené v galerii
2016				
12.11. 2016	nie_CODZIENNOŚĆ (ne_VŠEDNOST) přehlídka slajdů / TALENT ROKU 2016	20 fotografií kvalifikovaných na přehlídku	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Adamski, Andrzej Dobosz Michał Sita,	I. cena (TALENT ROKU) Paweł Piotrowski speciální cena – Jakub Ochnio zvláštní ocenění: Jacek Szust a Łukasz Górowiec

2017				
23.11. 2017	Poznaj Poznań. Cooltura (Poznej Poznań. Cooltura)	426 fotografií zaslaných 106 autory	Grzegorz Dembiński, Marcin Kostaszk, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Adrian Wykrota Anna Molter	Hlavní cena – Barbara Sinica finalisté: Agnieszka Maruszczk, Wojciech Gaczek, Marcin Bukowski, Elżbieta Adamska, Joanna Mucha, Jacek Mójta, Karolina Kiraga, Marek Lapis, Łukasz Górowiec, Aleksandra Jędrzejewska, Barbara Sinica, Bartosz Jankowski, Damian Nowicki, Jacek Molski, Jędrzej Franek, Kamil Figas, Katarzyna Waligóra, Łukasz Cynalewski, Marek Zakrzewski, Sępan Rudik, Witold Spisz, Mikołaj Świdorski, Paweł Stasiak,
2018				
20.12. 2018	TALENT ROKU 2018	900 fotografií, 117 autorů, nominovaní: Jan Jurczak, Aleksandra Śmigielska, Julia Zabrodzka, Jakub Stanek, Joanna Mrówka, Mateusz Kowalik, Karolina Wojtas	Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Michał Adamski, Andrzej Dobosz Michał Sita,	1. cena (Talent roku) – Jan Jurczak zvláštní ocenění: Ola Śmigielska „All recalls sounded water“, Julia Zabrodzka „Fiestas Taurinas“, Jakub Stanek „Trip to Mars“

2019				
2019	POZNAŃ – LUDZIE – MIASTO (POZNAŃ – LIDÉ – MĚSTO)	289 fotografií / 161 přihlášek	Marcin Kostaszuk, Mariusz Forecki, Adrian Wykrota	5 hlavních cen: Łukasz Cynalewski Paweł Szott Paweł Stasiak Mikołaj Konkiewicz Kinga Mądro Zvláštní ocenění: Jakub Gąsiorowski, Jacek Mójta, Robert Woźniak, Wojciech Jachowski, Klaudia Furmańczak, Grzegorz Dembiński, Paweł Bober, Adam Jastrzębowski, Piotr Jasiczek, Ewelina Jaškowiak, Marta Szyszka, Paweł Matysiak

Xprint / 1. mezinárodní festival fotografických publikací

Datum: 19.–20. 11. 2016

Kurátor: Michał Sita,

Organizace: Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Anna Sita Pilawska

Hlavní partner: Město Poznaň

Partneři: Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, Úřad Velkopolského vojvodství, Kaunas Photo, Instytut Fotografii Fort, School of Form.

VÝSTAVA FOTOGRAFICKÝCH PUBLIKACÍ A BESEDA

Multimediální reportáž – nový žánr v
žurnalistice?

V zrcadle archívu

Zázemí dokumentu

Kódy, znaky a symboly

Atlasy měst

Jak je uděláno vol. 16 čili knížka k prohlížení

Jak děláme knížky ve sdružení Archeologia
Fotografii: inspirace, východiska, realizace

POZVANÝ UMĚLEC

Kamil Bałuk / Miasto Archipelag

Marcin Grabowiecki

Dawid Misiorny / Magenta Mag

Maga Sokalska

Karol Szymkowiak / Kolekcja
Wrzesińska

Honza Zamojski

Karolina Puchała-Rojek a Marta
Przybyło-Ibadullajev / Archeologia
Fotografii

Fotografická publikace roku – kdo a proč
vyhrává soutěž?

Joanna Kinowska

Makety knih studentů ITF

Jindřich Štreit a Jiří Siostrzonek /
Institut tvůrčí fotografie v Opavě

Litevská fotografická kniha

Gintaras Česonis / Kaunas Photo

DOPROVODNÉ AKCE

MÍSTO / ORGANIZÁTOR

Návrhářské dílny

School of Form

Autorské setkání s Jindřichem Štreitem

Katedra fotografie UUP

Výstava a setkání „świeże mięso (čerstvé
maso)” – výběr mladých (a nadějných) publikací
studentů Umělecké univerzity v Poznani.

Ostrów ve spolupráci s katedrou
fotografie Umělecké univerzity v
Poznani

Setkání v tiskárně a prezentace tiskařského
procesu

Drukarnia Moś i Łuczak

Xprint / 2. mezinárodní festival fotografických publikací

Datum: 24.–26. 11. 2017

Kurátor: Michał Sita,

Organizace: Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Anna Sita Pilawska / Pix.house

Spoluorganizátoři: Městská galerie Arsenał, katedra fotografie Umělecké univerzity v Poznani, Ostrøv

Hlavní partner: Město Poznaň

Partneři: Úřad Velkopolského vojvodství, Instytut Fotografii Fort, School of Form

heslo: dlouhodobé fotografické strategie

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ SPOJENÁ S PREZENTACÍ FOTOGRAFICKÝCH PUBLIKACÍ	MÍSTO	DATUM
„The real world“ Martin Parr, Rimaldas Vikšraitis	Městská galerie Arsenał	14. 11. – 10. 12. 2017
[Niekompletny] spis rzeczy ([Neúplný] seznam věcí) / Sputnik Photos / kurátor: Rafał Milach	Galerie Pix.house	24. 11. – 8. 12. 2017
BOOKI / výstava připravená katedrou fotografie UUP v Poznani	Galerie Skala.	24. 11. – 2. 12. 2017
Making of Weronika Krawczuk	Ostrøv	24. 11. – 25. 12. 2017

„I see you“ Damian Chrobak

plenérová výstava v
rekonstruované ulici Św.
Marcin

24. 11. –
8. 12.
2017

SETKÁNÍ / PŘEDNÁŠKY

Hosty, kteří byli pozváni k vedení setkání a výběru fotografických publikací v Městské galerii Arsenał, byli:

- Kolektyw Sputnik Photos (setkání s Michałem Łuczakem, Rafałem Milachem a Aniou Nałęckou-Milach), Rimaldas Vikšraitis, Filip Springer, Adam Lach, Maksymilian a Magdalena Rigamonti, Martin Parr, za list Gazeta / Magazyn: Piotr Wójcik, Dominique Roynette, Michał Szlaga

BESEDY

Obrazy, které mohou. Jak dokumentaristé přemýšlejí o změně?

Kniha jako proces. Jak vznikalo album „I see you“ Damiana Chrobaka?

POZVANÝ UMĚLEC

dr Maciej Frąckowiak, prof. Rafał Drozdowski, Adrian Wykrota, Bogusław Biegowski, Anna Molter

Joanna Kinowska, Damian Chrobak, Adrian Wykrota

DOPROVODNÉ AKCE

Snídaně s přehlídkou

otevřená přednáška

koordinace: Bianka Rolando

Fotografie. Narativ. Kniha – workshop navrhování autorské publikace

lektor: Honza Zamojski

MÍSTO / ORGANIZÁTOR

Knihovna a archív katedry fotografie UUP

School of Form

Katedra fotografie UUP

Xprint / 3. mezinárodní festival fotografických publikací

Datum: 23.–25.11. 2018

Kurátor: Michał Sita

Organizace: Anna Molter, Adrian Wykrota, Mariusz Forecki, Michał Adamski, Anna Sita Pilawska / Pix.house

Spoluorganizátoři: Městská galerie Arsenał, katedra fotografie Umělecké univerzity v Poznani, Galerie Ego, Rodríguez Gallery, Ostrøv

Hlavní partner: Město Poznaň

Partneři: Falter, Fujifilm, Úřad Velkopoského vojvodství, Instytut Fotografii Fort, School of Form, Kompania Piwowarska, Fundacja Trzy Mosty, YES

heslo: soukromé příběhy

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ SPOJENÁ S PREZENTACÍ FOTOGRAFICKÝCH PUBLIKACÍ	MÍSTO	DATUM
The Restoration Will / The Place to Belong, Mayumi Suzuki	Městská galerie Arsenał	23. 11. – 30. 12. 2018
Deceitful Reverence, Igor Pisuk	Galerie Pix.house	23. 11. – 30. 12. 2018
Nie Lil, Nie Young (Ne Lil, Ne Young), Kuba Dąbrowski	Galerie Ego	23. 11. – 30. 12. 2018

Ukrajinské fotografické publikace. Mezi osobním příběhem a politikou. Kurátorka: Alina Sandulyak	Rodríguez Gallery	24. 11. – 1. 12. 2018
Výstava a premiéra fotobooku Krystiana Daszkowského	Galeria Ostrów	24. 11. – 9. 12. 2018
BOOKI. Studying Photobooks výstava připravená Jarosławem Klupsiou a Honzou Zamojským (katedra fotografie Umělecké univerzity v Poznani)	Galeria Skala	24. 11. – 1. 12. 2018

SETKÁNÍ V MĚSTSKÉ GALERII ARSENAŁ:

- Kuba Dąbrowski, setkání nad výstavou „Nie Lil, Nie Young (Ne Lil, Ne Young)“, představenou v Galerii Ego
- Kacper Kowalski – setkání nad knihou OVER
- debata o fotografických denících, která doprovázela premiéru zinů vydavatelství Pix.house, debaty se zúčastnili tito autoři: Tomasz Liboska, Maciej Jeziorek, Krzysiek Orłowski a Jerzy Piątek – autor textů k fanzinu Krzyśka Orłowského a knize „Nie (Ne)“ Adriana Wykroty. Moderátory setkání se stali Michał Sita a Adrian Wykrota.
- Grzegorz Dąbrowski – setkání nad bělostockým archívem fotografií Bolesława Augustise a knihou Augustis 2.0
- Mayumi Suzuki – autorkou komentovaná prohlídka výstavy The Restoration Will / The Place to Belong
- Deceitful Reverence – rozhovor o premiéře knihy Igora Pisuka, kterého se zúčastnil autor, Grzegorz Kosmala a Aneta Kowalczyk z vydavatelství BLOW UP PRESS

- Alina Sandulyak, rozhovor o výstavě Ukrajinské fotografické publikace. Mezi osobním příběhem a politikou.

DOPROVODNÉ AKCE:

- Otevřená přednáška Mayumi Suzuki v rámci semináře Teorie a praxe zobrazování na katedře fotografie Umělecké univerzity v Poznani.
- Galerie Ostrøv. Autorem komentovaná prohlídka výstavy Krystiana Daszkowského.
- Městská galerie Arsenał. Autorkou komentovaná prohlídka výstavy Mayumi Suzuki The Restoration Will / The Place to Belong
- Městská galerie Arsenał. Prohlídka výstavy Mayumi Suzuki The Restoration Will / The Place to Belong s komentářem kurátora Michała Sity.
- Galeria Skala. Prohlídka výstavy BOOKI. Studying Photobooks s komentářem kurátora Jarosława Klupsi.

VYDAVATELSKÉ PREMIÉRY:

- Igor Pisuk, Deceitful Reverence, vydavatelství BLOW UP PRESS
- Maciej Jeziorek: Fragmenty, Krzysiek Orłowski: North America, Tomasz Liboska: Odwrót (Ohlédnutí). Prezentace zinů, vydavatelství Pix.house. Práce tří autorů představují paralelní a odlišné přístupy ke klasické formě fotografického deníku.
- Mayumi Suzuki, publikace doprovázející premiérovou přehlídku cyklu The Place to Belong v Městské galerii Arsenał, návrh: Honza Zamojski
- Adrian Wykrota, „Nie (Ne)” – kniha, která shrnuje několikaletou dokumentární práci a komentuje společensko-politické změny v Polsku, vydavatelství Pix.house

PUBLIKACE A DALŠÍ VYDAVATELSKÁ ČINNOST

koordinace aktivit: Mariusz Forecki, Adrian Wykrota, Anna Molter

Rok vydání	Název Autor	Informace	Technické detaily
2015			
2015	Wielkopolska/ Teraz (Velkopolsko/Ted')	Velkopolsko/Ted' je projekt, na kterém se od roku 2014 podílí čtveřice fotografů, členů SPUF VR: Michał Adamski, Andrzej Dobosz, Mariusz Forecki a Adrian Wykrota, a jehož cílem je dokumentovat každodenní život a tradice regionu, v němž žijí a pracují. Archivní fotografie pocházejí z kolekce Komunitního archivu Pix.house. Své dokumentární fotografické sbírky poskytli také: Zbigniew Wielgosz, Piotr Jasiczek, Maciej Kuszela, Grzegorz Dembiński a Władysław Nielipiński. V archivu se objevily také fotografie Karola Szymkowiaka, Artura Kucharczaka, Sebastiana Czopika a Michała Narožného, které zvítězily v soutěži „Wielkoposka/ Teraz (Velkopolsko/Ted')“. Text do knihy napsal Arkadiusz Jełowicki z Národního muzea zemědělství a zemědělského a potravinářského průmyslu v Szreniawě.	Grafický projekt: Andrzej Dobosz Formát: 17 × 24 cm, počet stran: 110, Náklad: 350 ks, Vazba: tuhá polská a anglická verze

2016			
2016	They Said Yes Pavel Maria Smejkal	Projekt „They Said Yes“ vznikl z fascinace fenoménem svatby. Jeho cílem je představit divákům zevrubný pohled na svatební zvyky ve střední Evropě (Maďarsko, Polsko, Česko a Slovensko) na počátku 21. století. Projekt si klade otázku, jakým způsobem se současná fotografie snaží zachytit význam a váhu svatebního dne, také ve vztahu k budoucnosti. Navzdory pokusu zařadit do projektu nejširší možné spektrum tendencí a fotografických stylů se přístup redakce projevil jako typický dokumentární. Ironie, která se projevuje mezi řádky, je pouze zdánlivá – taková je dnešní svět.	formát: 175 x 235 mm počet stran: 118 náklad: 500 ks jazyk: anglický
2016	Fotograf poeta. Katastrofa humanistów (Fotograf básník. Katastrofa humanistów) Marcin Buras (Monika Piotrowska)	Kniha obsahuje 9 fejetonů o fotografii a situaci fotografa v dnešním světě.	Grafický projekt: Andrzej Dobosz Vydavatel: Pix.house Místo vydání: Poznaň Formát: 15 x 20 cm Počet stran: 92 Náklad: 500 Jazyk: polský
2016	Make love not war. Grzegorz Dembiński	Vyprávění Grzegorze Dembińskiego o účastnících festivalu Przystanek Woodstock.	Grafický projekt: Andrzej Dobosz Vydavatel: Grzegorz Dembiński / SPUF VR / kniha vznikla v rámci vydavatelské řady Pix.house Formát: 21 x 27 cm Počet stran: 132 Náklad: 500 Jazyk: polský/anglický Vazba: tuhá

2016	Człowiek w ciemnych okularach (Člověk v černých brýlích) Mariusz Forecki	Kniha Mariusze Foreckého je vyprávěním o každodenním životě v současném Rusku. Autor se v ní zaměřuje na metody budování společnosti a národa pomocí oslavy militarismu, násilí a neustálých odkazů na historii. Fotografie, které se objevily v knize, vznikly v letech 2013–2015 v Moskvě a v Moskevské oblasti.	Grafický projekt: Andrzej Dobosz Vydavatel: SPUF VR / Pix.house / Mariusz Forecki formát: 17 × 24 cm počet stran: 144 náklad: 350 jazyk: polský / anglický / ruský vazba: tuhá ceny: Měsíc fotografie Bratislava 2016, ocenění: Fotopublikace roku 2016, Grand Press Photo 2016, festivaly PHotoEspaña a Athens Photo Festival
2016	900 000 000. Maciej Fiszer	Prase domácí (Sus scrofa f. domestica) – zástupce řádu sudokopytníků (Artiodactyla), podřádu nepřežvýkavců (Nonruminantia), čeledě prasatovitých (Suidae). Pochází z několika druhů divokého prasete (divokého prasete asijského, středomořského, pekari páskovaného a smíšených asijských a středoevropských ras). Domestikované pravděpodobně 7. tis. let. př. n. l. na území Asie, odkud se zemědělci doputovalo do Evropy. Kniha Macieje Fiszera není pouze jednoduchou typologií druhu. Je to autentický, intimní, vyseděný příběh, vyprávěný s velkou obětavostí. Jak jinak lze nazvat několik let práce autora a více než 500 navštívených vepřínů? Je to zřejmě pouze a výhradně zvědavost a určitá láska k těmto zvířatům. Taková je tato kniha. 900 000 000 je aktuální, odhadovaná populace prasat na světě.	Grafický projekt: Bękarty Vydavatel: Maciej Fiszer / SPUF VR / kniha vznikla v rámci vydavatelské řady Pix.house Formát: 21 x 27 cm Počet stran: 150 Náklad: 500 Jazyk: polský/anglický Vazba: tuhá
2016	900 000 000 POWIDOKI. Maciej Fiszer	Série sběratelských výtisků ve formě pohlednic.	Grafický projekt: Bękarty Vydavatel: Maciej Fiszer / Pix.house / Muzeum w Szreniawie Formát: 11 x 16 cm Počet fotografií: 13 Náklad: 500

2016	Nadal boję się krzyku (Stále se bojím křiku) Witold Krassowski	Kniha Witolda Krassowského je vyprávěním o obyčejných lidech z Afganistánu. O jejich náročném životě, vztazích mezi nimi a kulturní tradici, která je pro ně důležitá. Fotografické vyprávění doplňuje rozhovor s Noori Habebi, který obsahuje vzpomínky, úvahy a pocity; je to pohled na Afganistán viděný ženským očima, se všemi důsledky, které s tím souvisejí. Witold Krassowski navštívil Afganistán dvakrát, v roce 1991 a 2006. Mé jméno znamená Světlo. Noor [čti Nur] – světlo ze slunce. Rodové příjmení Habebi [čti Habibi] znamená: Milovaná	návrh: Andrzej Dobosz Vydavatel: SPUF VR / Pix.house / Witold Krassowski / kniha vznikla v rámci vydavatelské řady Pix.house texty/redakce: Monika Piotrowska, Adrian Wykrota formát: 17 × 23 cm počet stran: 123 náklad: 350 ks jazyk: polský/anglický vazba: tuhá zvláštní ocenění: Fotopublikace roku 2016, Grand Press Photo 2016, Athens Photo Festival
2017			
2017	Saraha. Maciej Moskwa	Sýrie, Turecko, Maďarsko, Srbsko, Řecko 2007–2016 Kniha Macieje Moskwy dokumentuje předzvěst, příčiny a následky válečného konfliktu v Sýrii. Fotograf se po dobu 11 let soustředil na dokumentování osudu Syřanů, od vypuknutí války až po migrační krizi.	Grafický projekt: Andrzej Dobosz edice fotografií: Witold Krassowski texty: Rafał Grzenia, Hashem Haj Bakri rozhovor s autorem: Magdalena Rigamonti vydavatel: Pix.house / Maciej Moskwa formát: 240 x 170 mm náklad: 250 ks vazba: měkká
2017	Kruche Medium (Křehké médium) Maciej Frąckowiak	Kniha obsahuje 13 rozhovorů o fotografii a změně, které vedl Maciej Frąckowiak s Konradem Pustołou, Krzysztofem Pijarským, Mariuszem Foreckým, Bogusławem Biegowským, Cecylií Malik, Wojciechem Wilczykem, Agnieszkou Pajączkowskou, Annou Beatou Bohdziewicz, Katarzynou Czarnotou, Pawłem Szypulským, Krzysztofem Millerem, Michałem Szlagou a Adrianem Wykrotou. Rozhovory uzavírá text Rafała Drozdowského.	Grafický projekt: Andrzej Dobosz Prvotní redakce: Anna Molter Redakce a korektura: Iwona Torbicka Vydavatel: Pix.house Formát: 15 x 21 cm Počet stran: 343 Náklad: 500 Jazyk: polský Vazba: tuhá

2017	I see you. Damian Chrobak	Londýn je jedním z měst zahalených mlhou, ze kterého se vynořuje nej hustší síť kamerových systémů (CCTV). Průměrný obyvatel je nahráván průměrně 300krát denně. V celé Velké Británii se nachází přibližně 4 miliony kamer, z toho až jeden milion v samotném Londýně. Fotografie Damiana Chrobaka byly pořízeny v Londýně v letech 2008 až 2016. Po příjezdu do Spojeného království se při fotografování snažil sžít s novým místem, ve kterém se nacházel. Pozoroval, sledoval, díval se, zaznamenával. Jeho fotografie však nesou zcela jiné sdělení a emocionální náboj, než chladný obraz z CCTV kamer.	návrh: Andrzej Dobosz Vydavatel: Fundacja Pix.house formát: 21 × 19 cm počet stran: 105 náklad: 250 jazyk: anglický vazba: měkká
2018			
2018	NIE (NE) Adrian Wykrota	Fotografie pořízené v Polsku (2014–2018). Fotografie Adriana Wykroty neposkytují odpověď na žádnou z položených otázek. Tuto náročnou práci ponechává na divákovi. Autor sleduje polství jako svědek a nikoliv jako mudrc, který přináší hotová řešení na podnose. Neobléká si ani romantický hábit – pohlíží na Polsko spíše očima Hrabala než Mickiewicze nebo Norwida. Fotografie jsou jako pohlednice z ostrovů polského souostroví. Ty malé země může každý na vlastní mapě poskládat podle sebe, fotograf mu v tom dává svobodu. Jako náповěda při skládání této skládačky mohou posloužit názvy, které odkazují na místa (ZDE) a procesy, v jejichž důsledku vznikají rozdíly (ANO, takovým způsobem). Celek spojuje titulní NE, které může vyjadřovat nejen kritický vztah autora k realitě, což by bylo příliš jednoduché vysvětlení, ale odkazuje také na ty polské národní rysy, kterými jsou tvrdohlavost, negace dobrých řešení, nechut ke spolupráci nebo nedostatečná péče o vztahy.	Grafický projekt: Bękarty texty: Jerzy Piątek redakce: Anna Molter retuš fotografií: Ieva Austinskaite vydavatel: Pix.house / Adrian Wykrota formát: 25 × 18 cm, po rozložení: 25 x 70 cm náklad: 500 vazba: tuhá s pouzdrém jazyk: polský/anglický

2018	Ziny o Polsce (Ziny o Polsku) – vydavatelská řada	autoři: Krzysiek Orłowski „North America”, Tomasz Liboska „Odwrót (Ohlédnutí)”, Maciej Jeziorek „Fragmenty” texty: Filip Springer, Jerzy Piątek, Tomasz Liboska Naše vydavatelská činnost se soustředí uje na projekty, které realizovali fotografky a fotografové z Polska. Situace však byla taková, že jsme dosud vydali knihy například o Afganistánu, Sýrii nebo Rusku. Chybělo nám vyprávění o Polsku. Proto vznikl nápad na vydavatelskou řadu. Začali jsme třemi ziny – malými knižními publikacemi. Fotografiemi cesty... ale nejen.	Grafický projekt: Bękarty texty: Filip Springer, Jerzy Piątek, Tomasz Liboska vydavatel: Pix.house / Krzysiek Orłowski (8991 publishing), Tomasz Liboska, Maciej Jeziorek formát: 220 x 170 mm (Maciej Jeziorek) / 170 x 220mm (Krzysiek Orłowski, Tomasz Liboska) náklad: 500 vazba: měkká se záložkami jazyk: polský/anglický
2018	Onagawa. Mayumi Suzuki	Limitovaná publikace vznikla během rezidence Mayumi Suzuki v Galerii Pix.house v listopadu 2018.	Grafický projekt: Honza Zamojski vydavatel: Pix.house náklad: 500 jazyk: polský/anglický

JINÉ FORMY ČINNOSTI / PROPAGACE FOTOGRAFIE

DATUM	NÁZEV	POPIS
2014–2018	Archiwum Społeczne (Komunitní archív)	Komunitní archív Pix.house analyzuje, vybírá, skenuje, skupuje a popisuje fotografické archívy. Fotografie s popisem a poznámkou o autorovi souboru jsou umístěny na webové stránky. Vytvářejí tak hodnotný záznam naší doby s širokými vzdělávacími vlastnostmi. V archívu se nyní nachází přibližně 300 fotografií.
1. 3. 2015	Sbírka na rekonstrukci místa pro fotografii Pix.house	Iniciativu „ANO PRO FOTOGRAFICKOU GALERII V POZNANI“ podpořilo na portálu Facebook více než 5 000 lidí. Byla spuštěna sbírka na portálu Polak Potrafi. Měsíční akce skončila úspěchem. Podporovatelé místa pro fotografii (250 lidí) darovali 149 % požadované částky (22 426 PLN). Vybrané peníze umožnily financovat velkou část rekonstrukce.
2015–2018	Otevřená fotografická galerie	Galerie byla od počátku vzniku otevřená návštěvníkům. Výstavy bylo možné navštívit 5 dnů v týdnu. Navštívilo nás s přibližně 15 000 lidí.
2016	Sbírka na vydání knihy „Make love not war“ Grzegorza Dembińskiego	Kampaň „Woodstock – album fotograficzny (Woodstock – fotografické album)“ získala na portálu Wspieram.to 17 020 PLN díky 173 přispěvatelům. Sbírka dosáhla 109 % požadované částky.
2017	Sbírka na vydání knihy „I see you“ Damiana Chrobaka	Kampaň na portálu Polak Potrafi dopadla úspěšně. Podporovatelé (92 přispěvatelů) se složili na 193 % požadované částky (9 676 PLN).
2017	Čítárna fotografických knih	Čítárna Pix.house je prostorem, ve kterém si lze u dobré kávy prohlížet fotografické knihy. V této chvíli obsahuje přibližně 500 položek – nové fotobooky z Polska i ze světa a také „klasické“ publikace. Převážně se jedná o publikace, které nelze sehnat v tradičních knihkupectvích nebo knihovnách.
2018	Sbírka na knižní řady: ziny o Polsku: Liboska, Jeziorek, Orłowski a „NIE (NE)“ Adriana Wykroty	Sbírka na vydání řady o Polsku uspořádaná na portálu Polak Potrafi. Díky 142 dárům se podařilo získat 140 % požadované částky (16 993 PLN).

07. Seznam použité literatury

Knihy:

- Drozdowski, Rafał, Frąckowiak, Maciej, *Kruche Medium. Rozmowy o fotografii*, Pix.house, Poznań 2017
- Król, Karol, *Crowdfunding. Od pomysłu do biznesu, dzięki społeczności*, Crowdfunding.pl, Warszawa, 2013
- Liboska, Tomasz, *Odwrót*, Pix.house, Poznań 2018
- Michałkiewicz, Wiktoria, Grygoruk, Karol, *I Love you Dad*, Warszawa 2017
- Piątek, Jerzy, Wykrota, Adrian, *Nie*, Pix.house, Poznań 2018
- Piotrowska, Monika, *Fotograf poeta. Katastrofa humanistów*, Pix.house, Poznań, 2016
- Rigamonti, Maksymilian, *Afganistan jest w nas*, Warszawa, 2013
- Springer, Filip, Jeziorek, Maciej, *Fragmenty*, Pix.house, Poznań 2018
- Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, *Fotografia w Poznaniu 1956-2011*, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011
- Wojnecki, Stefan, Kronika Miasta Poznania, *Poznańskie Towarzystwo Fotograficzne w Bazarze*, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2011
- Zbierski, Piotr, *Push the Sky Away*, Łódź, 2016

Katalogy výstav:

- 01 Festiwal Fotodokumentu, Poznań 2008
- Festiwal książek fotograficznych Xprint 2017, Poznań, 2017
- Festiwal książek fotograficznych Xprint 2018, Poznań, 2018
- Generacja 74, Kaunas Photo Festival, Kowno 2014
- I Biennale Fotografii Polskiej, Poznań, 1998
- Kopa lat - 60 lat twórczości, Stefan Wojnecki, Muzeum Narodowe w Poznaniu, Poznań, 2015
- Polish Dream – współczesna Polska w fotografii dokumentalnej, Poznań 2014
- Prowincja - świeże spojrzenie, Poznań, 2017
- To, co (nie) umiera, nie żyje, Poznań, 2018

Webové stránky:

- Centrum Kultury i Sztuki w Koninie, Galeria Za Progiem: MÓJ FYRTEL – wystawa fotografii Piłskiej Grupy Pasjonatów Fotografii „Kadr”, dat. citování: 05.2018, <http://www.ckis.konin.pl/galeria-progiem-moj-fyrtel-wystawa-fotografii-pilskiej-grupy-pasjonatow-fotografii-kadr/>
- Jastrzębowski, Adam, Płonka, Marcin, Portal Kultura Poznań, dat. citování: 05.2018, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wystawy,c,5/lad->

przeciety-na-dwie-strony,131078.html?fbclid=IwAR25u2Jwy5vcOOV7j0aUXS8iMYMwvCpJmsq5k-V54dwm5rDXSxFZX2LsbMI

- Ludwiczak, Janusz, Trusewicz, Łazarz.pl, Łazarz będzie jak warszawska Praga i berliński Kreuzberg?, dat. citování 04.2018, <https://lazarz.pl/?id=2&nr=7987>
- Luśtyk, Maciej, Fotopolis, Inauguracja działalności galerii PIX.HOUSE i wernisaż wystawy "Generacja 74", dat. citování: 04.2018, <https://www.fotopolis.pl/newsy-sprzetowe/wydarzenia/18381-inauguracja-dzialalnosci-galerii-pixhouse-i-wernisaz-wystawy-generacja-74>
- Łakomy, Cyprian, Głos Wielkopolski, Łazarz: W miejscu Erotiki powstaje galeria fotografii Pix.House, dostęp: 04.2018, <https://gloswielkopolski.pl/lazarz-w-miejscu-erotiki-powstaje-galeria-fotografii-pixhouse-zdjecia/ar/3784881>
- Nieścioruk, Aleksandra, Portal Kultura Poznań, Oblicza transformacji, dat. citování: 05.2018, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wystawy,c,5/oblicza-transformacji,83460.html>
- Onet, "Generacja 74" – wystawa inauguracyjna w galerii PIX.HOUSE, dat. citování: 04.2018, <https://poznan.onet.pl/generacja-74-wystawa-inauguracyjna-w-galerii-pixhouse/tdq38w>
- PF, Galeria, dat. citování: 03.2018, <https://ckzamek.pl/podstrony/17-galeria-fotografii-pf/>
- Piotrowska, Monika, Wysoko ustawiona poprzeczka, portal Kultura Poznań, dat. citování: 03.2018, <http://kultura.poznan.pl/mim/kultura/news/wysoko-ustawiona-poprzeczka,114290.html>
- Pix.house, Taka historia, dat. citování 04.2018, <https://pix.house/takahistoria/>
- Pix.house, Warsztaty dokumentu, dat. citování: 05.2018, https://pix.house/portfolio_page/warsztaty-dokumentu-moj-fyrtel-transformacja/
- PWN, Encyklopedia, Październikowe przesilenie polityczne, dat. citování: 02.2018, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/pazdziernikowe-przesilenie-polityczne;3955311.html>
- Tak dla galerii w Poznaniu, dat. citování: 04.2018, https://www.facebook.com/events/767748079960742/?active_tab=about

